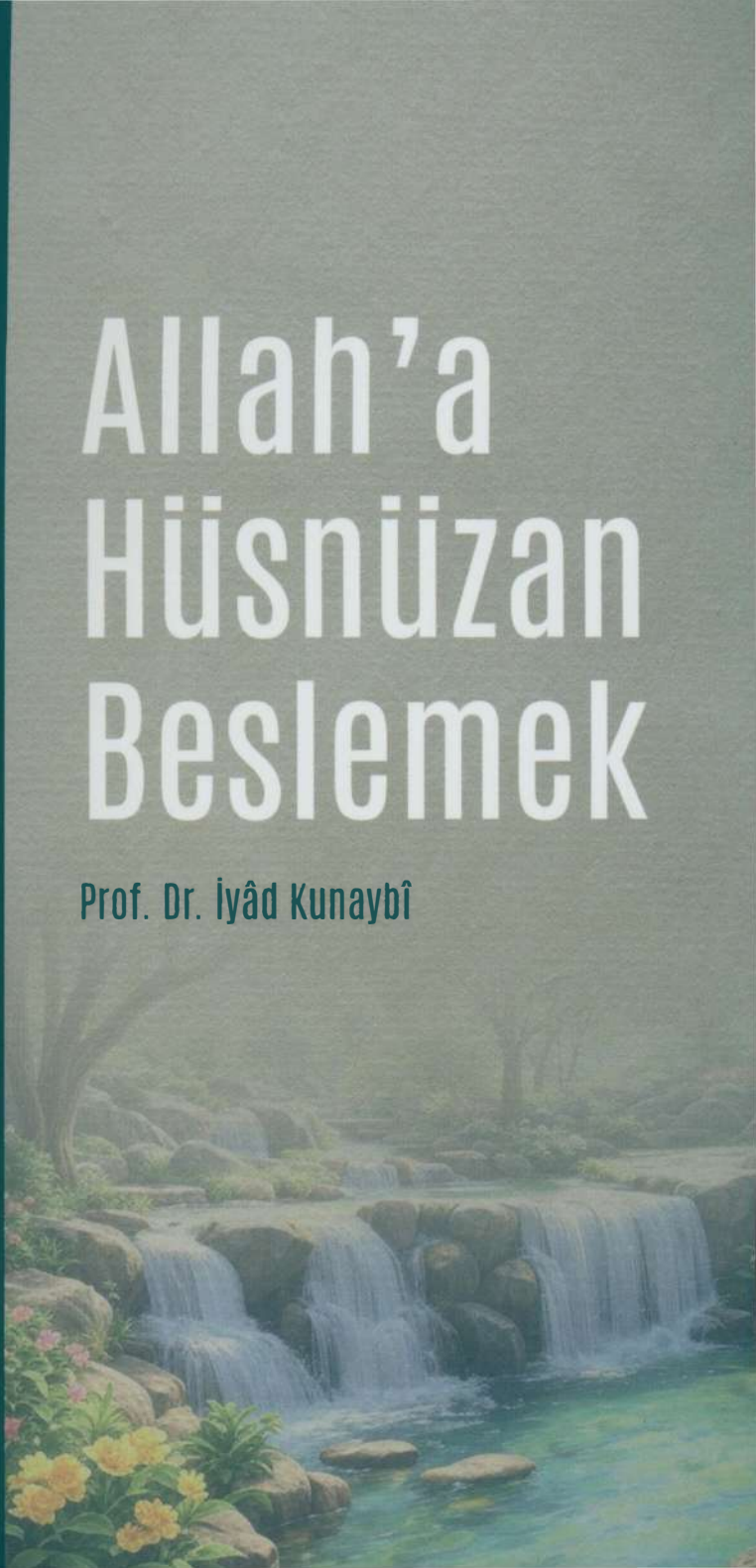
Allah'a Hüsnüzan Beslemek

Prof. Dr. İyâd Kunaybî

Prof. Dr. İyâd Kunaybî

Allah'a Hüsnüzan Beslemek

ALLAH'A HÜSNÜZAN BESLEMEK

– PROF. DR. İYÂD KUNAYBÎ –

İSTANBUL yayınları

Allah'a Hüsnüzan Beslemek

– PROF. DR. İYÂD KUNAYBÎ –

Tercüme
Mustafa Karakaya

Editör
Kulliyetu Neva

Tashih
Betül Altındiş

Son Okuma ve Edebî Katkı
Serap Yavaş

Mizanpaj
İslambol Yayınları

Kapak
İslambol Yayınları

Baskı & Cilt
Step Ajans Matbaa Ltd. Şti.
Adres: Göztepe Mah. Bosna Cad. No: 11 Bağcılar/İstanbul
Tel: 0212 446 88 46 Sertifika No: 45522

Dağıtım
Yeryüzü Basın Yayın Dağıtım Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Başakşehir Mah. Ilgaz Sok. No: 8A
Vadi Park Sitesi Zemin Kat
Başakşehir / İstanbul
Tel: +90 212 445 80 00
Gsm: +90 506 337 46 99

Online Sipariş: www.islambol.com.tr

- İstanbul, 1446 / 2025 -

Bu kitabın her türlü basım hakkı İslambol Yayınları'na aittir.

ALLAH'A HÜSNÜZAN BESLEMEK

– PROF. DR. İYÂD KUNAYBÎ –

Mütercim
Mustafa Karakaya

islambul
yayınları

بسم الله الرحمن الرحيم

Prof. Dr. İYÂD KUNAYBÎ

İslam davetçisi, üniversite hocası ve eczacılık alanında araştırmacı olan Kunaybî, hicri 16 Şevval 1395, miladi 22 Ekim 1975 yılında Kuveyt'in Salimiye şehrinde doğdu. Anne ve babası Filistin'in Halil şehrindendir. Ailesi, o daha bebekken Ürdün'ün başkenti Amman'a intikal etti. Kunaybî, Müslümanların gidişatıyla alakadar olma ve zulmü reddetme anlayışıyla kendisini yetiştiren babasının kişiliğinden etkilendi.

1997-1998 eğitim-öğretim yılında, Ürdün Teknoloji ve Fen Bilimleri Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nden Onur Belgesi ve birincilikle mezun oldu. Eğitim-öğretim sürecinde, üniversiteden, birçok başarı belgesi aldı.

Bir buçuk sene Ürdün'deki bir şirkette Araştırma ve Geliştirme ile İlaç Bilgisi bölümlerinde ilaç imalatı üzerine çalıştı. İşi esnasında eczacılık dalında sempozyum ve kongrelere katıldı.

Amerika Houston Üniversitesi'nden tam burs kazandı. Doktorasını Houston Üniversitesi'nde Farmakoloji alanında yaparak farklı uyruklardan doktora yapan öğrenciler arasında birinci oldu. Dünyaca ünlü tıp merkezlerinden biri olan Teksas Tıp Merkezi'nde doktora çalışmasına devam etti. Doktoradaki başarısından sonra Amerika'daki üniversitelerde ve ilaç şirketlerinde iş olanakları oldukça arttı ama o ülkesine dönmeyi tercih etti. 2013 yılında Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nde en iyi araştırmacı ödülüne layık görülürken aynı yıl doçent unvanı almaya da hak kazandı. Uluslararası dergilerde eczacılıkla ilgili birçok bilimsel çalışması yayınlanan Kunaybî, eczacılık alanında dünyada en yaygın kitap olan "Lippincott Illustrated Reviews: Pharmacology"nin 2018 yılında yayınlanan 8. baskısını gözden geçirip redaksiyonunu yapan üç akademisyenden biri oldu.

İyâd Kunaybî, bilimsel çalışmalarının yanı sıra, şahsi çabasıyla pek çok âlimden İslâmî dersler aldı. 2009 yılında, 34 yaşında iken, Kur'an-ı Kerim'i hıfzederek hafızlık diploması almaya hak kazandı.

Amerika'dan 2003 yılında dönüp Eczacılık Fakültesi'nde dersler vermeye başladıktan sonra, Ürdün'de davet faaliyetlerine başladı. Başkent Amman'da, Musab bin Umeyr Camii'nde gönüllü olarak hutbeler verdi. İlmî ve kültürel faydayı merkeze alması, sahih delillere dayanması, dinleyiciye farklı perspektifler sunması, dünya gündemini ve yeni gelişmeleri takip etmesi; onun hutbelerini farklı kılan özelliklerdendi.

Kunaybî; verdiği ders ve hutbeler dışında, mescitlerin, faal ve canlı bir hüviyet kazanıp aktif hâle gelmesi için de gayret gösterdi. Bunu da Mus'ab bin Umeyr Camii'nden hareketle birçok proje üzerinden gerçekleştirdi. Video ve makaleleri, internet sayfaları ve sosyal medya platformları aracılığıyla dünya çapında yayılmaya başladı. Çok çeşitli konularda konferans serileri ve makaleleri yayımlandı. Bilhassa imanın sağlam temeller üzerine inşa edilebilmesi için, şüphelere ve bilimsel tartışmalara cevap vermek gayesiyle hazırladığı "Rıhletu'l-Yakîn Serisi" pek çok dile çevrildi. (TR: "İmanın Hakikatine Yolculuk") Ayrıca kadın, evlilik, aile ve eğitime dair pek çok güncel meseleyi ele alıp İslâmî teklifler sunduğu "Kadın" başlıklı video serisinin tamamı da "Kadın ve Aile Serisi" adıyla Türkçeye çevrildi.

2022 yılında profesör unvanını alan Kunaybî, evli ve dört çocuk babasıdır.

Müellifin, şimdiye dek, Türkçe olarak yayımlanmış ve yayımlanması planlanan kitaplarının ve oldukça rağbet gören video serilerinin bazıları şunlardır:

1- Taviz Fıkhı

2- Înâs (Roman)

3- Allah'a Hüsnüzan Beslemek

4- İzzetli Gazze

5- Kadın ve Aile Üzerine

6- Şeriat Müdafaası

Mustafa Karakaya

Adana'nın Seyhan ilçesinde dünyaya geldi. Ailesinin İslami bir çevreyle hemhâl olmasından dolayı küçük yaşlarda mescitlerle ve İslami ilimlerle tanıştı. İlk öğrenimini bulunduğu semtteki okulda tamamladıktan sonra 2014 yılında İstanbul'a giderek özel bir vakıfta İslami ilimler alanında eğitim aldı. 5 yıllık süre zarfında nahiv, fıkıh, hadis, usül ve akaid gibi alanlarda aldığı eğitimi başarıyla tamamladıktan sonra Adana'ya döndü. Akabinde Arapça çeviriye başlayarak İbnu'l Cevzî'nin *Zemmul Hevâ* adlı kitabını tamamladı. Daha sonra bir medresede nahiv, fıkıh, hadis ve tefsir gibi alanlarda yaklaşık 2 yıl boyunca dersler verdi. İstanbul'daki eğitiminin son yıllarında onda, bir Müslümanın hem İslami hem de fennî ilimlerde kendini geliştirmesi gerektiği düşüncesi galip geldi. Şu anda Adana'daki Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'nde bilgisayar mühendisliği eğitimini sürdürmekte ve Arapça mütercimliğine devam etmektedir.

Tercümesini Yaptığı Bazı Kitaplar: *Zemmul Hevâ;* İbnu'l Cevzî, *Siyer-u Âlâmi'n-Nübelâ;* İmam Zehebî, *Gözyaşı Denizi;* İbnu'l Cevzî, *Filistin İntifadası ve Günümüzün Moğolları;* Sefer el-Havâli, *Dırar Mescitlerinde Namaz Kılmanın Hükmü;* Ebu Muhammed el-Makdisî, *Bâtiniyye Fırkasının Sırlarının ve Karmatîler Hakkında Haberlerin İfşası*; Muhammed bin Malik el-Yemânî.

حسن الظن بالله

İÇİNDEKİLER

SUNARKEN 13
TAKDİM 17

ALLAH'IN İSİM VE SIFATLARINI TEFEKKÜR ETMEK 19

Bilinmezlik Kaygısından Nasıl Kurtulursun? 25
Allah'ın Senin İçin Hayır Murat Ettiğini Bilirsen 31
Şartlı Sevenlerden Olma! 41
Allah Sevgini Sağlam Temeller Üzerine İnşa Et! 47
İmtihanlar Allah'ın Bize Olan Sevgisinin Tezahürüdür 55
Eğer Bu Ayetler Dikkatini Çekmediyse Sevgini Gözden Geçir! 61
Arzuladığım Şeyi Bana Nasip Etmediği İçin Allah'a Hamd Olsun! 69
En Uygun Vakitte Ferahlayacaksın! 77
Tarifi Olmayan Lezzet 83
Diş Hekiminin Yanında 89
El-Vedûd Olduğu İçin Allah'ı Sevelim 93
Kalbinin Derinliklerinden Asla Sabır Fışkırmayacak 99
Merhamet Edenlere Rahman da Merhamet Eder 105
Karamsar Olma! 113
Allah Kullarına Karşı Lütufkârdır 121
Ayıplarını Gizleyen Allah'a Şükret! 127
Ümitsiz Yalnız Endişeli Korkak 135
Allah Sevgisiyle Tahammül Edebiliyorum 143

Kalabalıklar Arasında Yitip Gitmeyeceksin 149
Hatırım İçin 155
De ki: Bize Allah'ın Bizim İçin Yazdığından Başkası İsabet Etmez 159
Şayet Öyle Olsaydı? 163

NİMETLERE GİRİŞ 167
Vazgeçilmez Sevgi 171
Dünyada Allah Üzerinde Bir Hakkın Bulunmuyor 175
Sahip Olamadığın Şeyler Çok da Önemli Şeyler Değil 179
Yeni Bir Durumla Birlikte Yaşayabilmek 185
Neden Elimizdeki Nimetlerin Tadını Çıkaramıyoruz? 191
Hak Etmiyorum 197

KALBİN AHİRETE BAĞLANMASI 201
Dünya Mükâfat Diyarı Değildir 205
Mahpus Gibi Ol! 209
Her Şey Kaydediliyor! 213
Nefsimi Tercih Ettiğimde 215

SABIR VE ALLAH TEÂLÂ'YA BAĞLILIK ÜZERİNE MUHTELİF NOTLAR 219
Umutsuzluk Arttığında Ümit Daha Fazla Büyür 221
Allah Teâlâ ile Özel Bir Bağ 237
Allah'ın İzniyle Onların Çok Daha Güzel Hâllerini Göreceksin! 243
Kendi Kurtuluşunu Hızlandır! 247
Başarının Anahtarları 253
Özel Gereksinimli Çocukla Rızıklandırılan Kişi 263

حُسْنُ
الظَّنِّ بِاللهِ

İSLAMBUL
yayınları

SUNARKEN

Nimetiyle sâlih amellerin tamamlandığı, ihsanıyla hayır ve bereketlerin indiği ve başarılı kılmasıyla gayelerin gerçekleştiği Allah'a hamdolsun. Rabbine ve âhiret gününe kavuşmayı arzu eden müminler için her hâliyle örnek olan Rasul'ümüze salat ve selam olsun.

Prof. Dr. İyâd Kunaybî ile tanışıklığımız; Türkiye'de, onun henüz pek tanınmadığı bir dönemde, makale ve videolarını Türkçeye kazandırmaya başladığımız ve bir dizi konferans vermesi için kendisini şehrimizde ağırladığımız 2013 yılında başladı. Ürdün'de ikamet eden akademisyen ve davetçi Kunaybî'nin, yıllardır internet ortamında yayımlanan çalışmalarından matbu olarak daha çok istifade edilmesi niyetiyle de "İyâd Kunaybî Külliyatı"nı çeviri projesine giriştik. Editörlüğünü üstlendiğimiz projenin üçüncü semeresi ise "Allah'a Hüsnüzan Beslemek" adlı bu eserdir.

Kunaybî; bu kitapta hayat boyu karşılaşılabilecek imtihan safhalarında, şartlar ne kadar çetin olursa olsun, Rabbimiz hakkında olumlu düşünmenin ve O'nun takdirine güvenmenin yollarını; O'nun vermesinin rahmet, vermemesinin hikmet olduğu inancını; razı ve mutmain bir gönülle yaşamanın inceliklerini tecrübelerinden damıttığı satırlarla okuyucuya sunuyor.

Şüphesiz kul, dünya hayatındaki tüm arayış ve yorgunluklarına ancak Rabbiyle ünsiyet kesbederek çare bulabilir. Gönüller ancak O'nun zikri ve sevgisiyle huzuru yakalayabilir. Bu kitabın peş peşe gelen imtihanlarla kalbi yorulmuş, uzayan sıkıntılardan ötürü yeryüzü kendisine dar gelmeye başlamış, hikmetleri idrak etmekte

zorluk çeken yaralı gönüllere bir merhem olmasını diliyoruz. Ve umarız ki bu eser, yaşadığı sıkıntılarda Rabbinden başka sığınak ve kaçacak yer bulamayacağını anlayarak yine O'nun huzurunda teselli bulmayı ümit eden kalplere Allah'ın yakınlığını, sevgi ve merhametini hatırlatan bir refîk olur.

Çeviri, tashih ve son okuma süreçlerinin her biri ciddi bir emekle yapılan kitaba yaptığı edebî katkılarla ve şiirlere incelikli dokunuşlarıyla suretini daha güzel hâle getiren sevgili şair dostumuz Serap Yavaş'a; yayımlanmadan önce tüm kitabı titizlikle okuyarak katkılarını sunan kıymetli büyüklerimiz Hüseyin Altındiş ve Fatıma Neşe Tuna'ya şükranlarımızı arz ediyoruz.

Bütün işler eninde sonunda Allah'a döner ve her türlü muvaffakiyet şüphesiz O'ndandır.

Ey Rabbimiz, bunu bizden kabul buyur. Şüphesiz işiten de Sensin, bilen de Sen...

Kulliyetu Neva
Kayseri
25 Ocak 2025 / 25 Recep 1446

حُسْنُ الظَّنِّ بِاللهِ

حُسْنُ الظَّنِّ بِاللهِ

TAKDİM

- Başımıza gelen musibeti kendimiz için bir ödüle nasıl dönüştürebiliriz?
- İmtihan nimetinden nasıl haz alabiliriz?
- Şartlar ne olursa olsun nasıl mutlu bir hayat sürdürebiliriz?
- Her olaya nasıl olumlu ve umutlu yaklaşabiliriz?
- Kalbimizi yalnızca O'ndan korkacak ve sadece O'ndan ümit besleyecek şekilde yüce Allah'a nasıl bağlayabiliriz?
- Sarsılmaz bir iradeye ve özgür bir ruha nasıl sahip olabiliriz?
- Kalbimizi, Allah Teâlâ ile buluşmayı arzulayan selim bir kalp hâline getirmek için kaderi kınayıp durmaktan nasıl kurtarabiliriz?
- Her türlü eksiklikten münezzeh olan yüce Rabbimizi, şartlar ne olursa olsun değişmeyen, koşulsuz bir sevgiyle nasıl sevebiliriz?

Bu kitapta, sadece bu soruların cevaplarını değil, çok daha fazlasını bulacaksınız.

Prof. Dr. İYÂD KUNAYBÎ

حُسْنُ الظَّنِّ بِاللهِ

ALLAH'IN İSİM VE SIFATLARINI TEFEKKÜR ETMEK

Allah Teâlâ, bizi yaratan, rızıklandıran ve bize en sevgili olandır. O'nun rahmeti her şeyi kuşatmıştır.

O ki kullarını kendisine ibadet ve itaat etsinler, kendisini sevsinler diye yarattı. Kullarını yarattıktan sonra onlara verdiği nimetlerle sevgisini izhar etti. O Allah ki en çok seven ve en çok sevilendir.

O, kullarını yaratıp rahmetiyle kuşattı. Onca hatalarına rağmen onlara hoşgörü ve şefkatle muamele etti. Yüce Allah pek sabırlıdır, sonsuz lütuf ve ikram sahibidir.

Allah Teâlâ, bolluk zamanında şükretmeyi bilen kullarından hoşnut olduğu gibi darlık zamanında dua ve yakarışla kendisine sığınan kullarından da hoşnut olur. Eğer kul; Rabbine karşı gaflete düşerse Allah Teâlâ onu kendisine geri döndürmek ve onun yakarışlarını, duasını, ağlayışını işitmek için onu imtihan eder. Ancak imtihan ederken de Allah merhametli ve hikmet sahibidir.

Birçok zorlu dönemden geçtim. Fakat yüce Allah beni zatına, hikmet ve rahmetine karşı hüsnüzanda bulunmaya muvaffak kıldı. Ben O'na karşı hüsnüzan beslediğimde O, musibetleri selamet ve esenliğe dönüştürdü. Hem nasıl böyle olmasın ki? Yüce Allah kudsî hadiste *"Ben, kulumun zannı üzereyim."*[1] buyurmuyor mu?

Gerçekten Rabbimize güvenip O'na göre hareket ettiğimizde hayatımızda birçok iyilik ve bereket görüyoruz.

Başımıza ne gelirse gelsin biz, yüce Allah'ın kalbimize sevinç, hoşnutluk ve huzur vereceğine inanırsak Allah Teâlâ bizim zannımız üzere olacaktır. Zaten insanı mutlu etmeye de mutsuz etmeye

1. Buhari.

de gücü yeten yalnızca O'dur. Çünkü O şöyle buyuruyor: **"Doğrusu, güldüren de ağlatan da O'dur."** *(Necm, 43)*

Evet, Allah *azze ve celle* imtihanlarla sınadığı dönemde bana birçok nimet de bahşetti. Keşfedebildiğim nimetleri sırayla bir kâğıda yazıyordum. Bunları dönüp tekrar okuduğumda ve tefekkür ettiğimde çok büyük haz aldım. Allah *azze ve celle* sıkıntılarımı giderdikten sonra daha nice büyük nimetin idrakine vardım ve derin bilgilere ulaştım. Farkına vardığım bu nimetlerden, Rabbime şükrümü eda etmek gayesiyle, kardeşlerime de bahsetmek istedim ki Allah hakkında nasıl hüsnüzan besleyeceğimizi birlikte öğrenelim.

"Ve Rabbinin nimetini (minnet ve şükranla) anlat." *(Duhâ, 11)*

Bu kitapta göreceğiniz her şey, benim o kâğıda yazdıklarımdan sadece birkaçıdır.

Kardeşlerim! Ashâb-ı Kehf'in Rableri hakkındaki şu hüsnüzanlarına bakar mısınız: **"(İçlerinden biri demişti ki) Mademki siz onlardan ve onların Allah dışında tapmış oldukları şeylerden uzaklaştınız, o hâlde mağaraya sığının."** *(Kehf, 16)*

Mağara; karanlık, ürkütücü, uzak, yolu engebeli, içerisinde genellikle akrep ve yılan gibi haşerelerin bulunduğu bir yerdir. Ne suya ne de yeşilliğe sahiptir. Fakat Allah Teâlâ'nın kudreti onu farklı bir mekâna dönüştürür: **"O hâlde mağaraya sığının ki Rabbiniz size rahmetini yaysın ve işinizde sizin için fayda ve kolaylık sağlasın."** *(Kehf, 16)*

Yüce Allah bu mağarayı onlar için ülfet, şefkat, rahmet ve kolaylık mekânına dönüştürdü.

Değerli kardeşlerim! Yemin olsun ki Rabbimiz cömerttir, gerçekten cömerttir. Gelin, kendisine kulluk ettiğimiz Rabbin yüceliğine şahit olmak için kullarına nasıl muamele ettiğine bakarak O'nu tanıyalım. Gelin, bizim için nasıl bir kader tayin etmiş olursa

olsun O'na karşı hüsnüzan besleyebilmek için yüce Allah'ı tanıyalım. **"Olabilir ki bir şey hoşunuza gitmese de bakarsınız Allah onda sizin için pek çok hayır takdir etmiştir."** *(Nisâ, 19)* Gelin, Allah ile dostluk kuralım ve O'nun himayesine sığınalım. O'nun zikriyle kalplerimizi diriltip meclislerimizi süsleyelim.

Yüce arşın Rabbi olan Allah'tan niyazım, bu kitap vesilesiyle bana ve size fayda sağlaması ve kendisine duyduğumuz sevgiyi arttırmasıdır.

حُسْنُ الظَّنِّ بِاللهِ

Bilinmezlik Kaygısından Nasıl Kurtulursun?

Bize çok büyük ve değerli olduğunu bildiğimiz ancak bazılarının şatafatlı, bazılarının alelade bir şekilde paketlenmiş olduğunu gördüğümüz birtakım hediyeler geldiğini hayal edelim. Biz, kutuların içindeki hediyelerin kıymetli olduğunu bildikten sonra paketlenme şekli önemli olur mu?

İşte böyle, ileride gerçekleşecek olan olayları kendi lehimize çevirebileceğimizi bildikten sonra bu olayların bize zorluk veya ödül kılıfıyla gelmiş olması çok da mühim değildir. Zira başımıza gelen işin sonucunu belirleyecek olan biziz.

Peki, insanlar genellikle neden korku ve endişe içindedirler? Çünkü gelecek, onlar için bilinmezdir. İşte bu korku, binlerce nimete sahip olsa da dünya ehlinin hayatını zehir eder. Çünkü onlar, nimetin ellerinden gitmesinden ve durumun tersine dönmesinden korkarlar.

Çok zengin biri fakirleşebilir, sıhhatli biri çaresi olmayan bir hastalığa yakalanabilir, özgür bir kişi hapse düşebilir, güvende olan bir insan tehlikeli bir durumla karşılaşabilir ve seven sevdiğini kaybedebilir.

O hâlde gelecek kaygısından nasıl kurtulacağımızı öğrenelim mi?

Cevap basit aslında: Allah *azze ve celle*'nin bizim için takdir ettiğine ne olursa olsun razı olma kararı almak.

Ancak dikkat etmemiz gereken bir nokta var. Rıza, başımıza bir iş geldikten sonra zuhur eder. Yani rıza, bir durum vâki olmadan önceki eylemlerimizin bir semeresidir ve dolayısıyla ihtiyaç duyduğumuz zaman gelir. Bize sıklıkla şöyle bir soru geliyor: "Rıza, insanın gücü dâhilinde olmayan kalbî amellerdendir. Hâl böyleyken insandan nasıl razı olması beklenir?"

Doğru, biz buna güç yetiremeyebiliriz ama yapmamız gereken şey, rıza duygusunu benliğimize yerleştirmek ve ihtiyaç duyduğumuz anda rıza hâliyle bizi rızıklandırması için Allah'a itaat etmektir. Gelecek endişesine her düştüğümüzde neticeye rıza göstereceğimize, sabreden ve şükreden bir kul olacağımıza dair verdiğimiz sözü yineleyelim. Ve Allah'ın bize mutlaka yardım edeceğine inanalım.

Eğer bunu yaparsak gelecekten asla korkmayız çünkü o artık bizim için bilinmez değildir. Aksine önümüzde açık duran bir sayfa gibidir. Nasıl mı? Biz kendimize bu sözü verdikten sonra gelecekte yaşayacağımız her şeyin bizim için hayır olduğunu bileceğiz. Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuyor mu:

"Müminin hâli ne hoştur! Her hâli kendisi için hayırlıdır ve bu durum yalnız mümine mahsustur. Başına güzel bir iş geldiğinde şükreder; bu onun için hayır olur. Başına bir sıkıntı geldiğinde ise sabreder; bu da onun için hayır olur."[2]

Öyleyse başımıza güzel bir iş geldiğinde şükredeceğimize, başımıza bir sıkıntı geldiğinde sabredeceğimize dair bir karar aldıysak "Geleceğin bana hayır mı yoksa şer mi getireceğini bilmiyorum." demeyelim! Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in de ifadesiyle biz bu kararı aldıktan sonra gelecek bize hayırdan başka bir şey getirmeyecektir.

2. Müslim.

İşin güzel yanı şu ki artık bu durum, bizi bilinmezlik ve çaresizlik denizinde oradan oraya savuramayacak.

Fakirlik veya zenginlik, hastalık yahut sağlık, sevdiklerimizin hayatta veya vefat etmiş olması gibi zahirî durumlar bizim için artık önemli olmayacak!

Biz, evet biz! Allah'ın izniyle tüm bunları kendi menfaatine ve hayrına dönüştürecek olan biziz. Şu anda yapmamız gereken tek şey, şükreden ve sabreden bir kul olacağımıza dair kendimize söz vermek.

Asla "Ben şimdi her koşulda razı olacağıma ve sabredeceğime dair karar alsam bile ya Allah Teâlâ sabredememeyi bana takdir ederse!" demeyelim.

Aksine, aklımıza yüce Allah'ın şu ayeti gelsin: **"Allah'ın izni olmaksızın kula hiçbir musibet isabet etmez. Kim Allah'a inanırsa Allah onun kalbini doğruya iletir. Allah her şeyi bilendir."** *(Teğâbun, 11)*

Bu ayet-i kerimenin taşıdığı büyük manalardan biri şudur: Her kim hakkıyla yüce Allah'a iman ederek işini O'na havale ederse muhakkak ki Allah *azze ve celle* o kimsenin kalbini doğruya iletecek, ayaklarına sebat verecek ve ona yardım edecektir. Sabır ve rıza, Allah'a imanla dolu ve O'na teslim olmuş kalbin eylemleridir.

Aynı şekilde Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şu hadisi de korkularımızın ilacıdır: *"Kim sabretmek için gayret sarf ederse Allah ona sabır verir."*[3]

O hâlde hemen şimdi kendimize söz verelim! "Allah bana sabredememeyi takdir edebilir." demeyelim! Zira Allah *azze ve celle* çok müsamahakâr ve merhametlidir. Kuşkusuz ki sabredebilmemiz için vesile ve sebepler yaratacaktır. Her kim bu vesilelere sarılırsa Rabbi

3. Müslim.

ona sabır, huzur ve gönül hoşnutluğu temin edecektir. Yani durum, bizim kontrolümüz dışında değildir. Allah, yaptığımız amellere göre bize sabır ve rıza hâli ihsan edecektir.

Şunu diyebilirsiniz: "Başıma gelen her işe rıza göstereceğime dair kendime söz vermek istiyorum ama olur da katlanamayacağım bir imtihanla sınanırsam sözümde duramamaktan korkuyorum." Allah'ın izniyle yüce Allah'ın hikmetini ve yardımını tefekkür ederken bu korkudan kurtulmanın yollarını konuşacağız.

Şunu da söyleyebilirsiniz: "Şu anda Allah Teâlâ'yı sevdiğim için bu kararı alabilirim. Lakin gün gelip Allah beni büyük bir musibetle sınadığında O'na olan sevgimin bundan etkilenmesinden korkarım." Allah'ın izniyle, şartlar ne olursa olsun O'nun beraberliğinden ve yardımından emin olabilmemiz için, Allah'a olan sevgimizi sağlam temeller üzerine yeniden inşa etmek için de birlikte çalışacağız.

Şu anda bizden istenen, Allah'ın hikmetine ve rahmetine güvenmek, inanmak ve bunu tamamen kabul ederek rıza göstermektir. Buradaki rıza, eksiksiz ve tam bir rızadır; içinde hiçbir kusur ya da şüphe barındırmaz. Bu, Allah'a karşı bir isyan duygusu taşımamak ve O'nun hikmetine, iradesine ve fiillerine itiraz etmemek anlamına gelir. Ancak burada anlatılmak istenen şey, yaşadığımız musibetlerden etkilenmemek veya musibetten hoşlanmak değildir. Elbette ki insan fıtratı buna terstir. Kişi, kendisi için değerli olan bir insanı kaybettiğinde doğal olarak hüzünlenir ve acı duyar. Fakat kadere öfke duymaz ve "Allah neden beni bununla sınadı?" veya "Ne yaptım da başıma bu geldi?" diyerek Rabbine itiraz etmez. Aksine o, yüce Rabbine hamd eder ve başına gelenlere sabreder. Böylece hem razı olmanın ve gönül hoşnutluğunun lezzetini hisseder hem de nice sevap elde eder. Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sürekli şöyle dua ederdi: *"Allah'ım! Verdiğin hükme rıza gösterebilmeyi senden istiyorum."*[4]

4. Nesâî.

Her gece başımızı yastığa koyduğumuzda Peygamber efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bize öğrettiği şu duayı okumamız tavsiye edilir: *"Allah'ım! Kendimi sana teslim ettim, işimi sana havale ettim."*[5]

Bu sözleri tam bir teslimiyetle ve tesirine gönülden inanarak söyleyelim ki Rahman ve Rahîm olan Allah'ın, Rasulü *sallallahu aleyhi ve sellem*'e yönelttiği şu hitabın kapsamına girebilelim: **"Rabbinin hükmüne sabret. Çünkü sen bizim himayemizde, gözetimimiz altındasın."** *(Tür, 48)* Yani Rabbimiz buyuruyor ki: "Korkma! Şefkatimiz ve lütfumuz seni çepeçevre kuşatmış durumdadır."

Özetle:

Ne olursa olsun Rabbinden razı olacağına dair kendine söz ver.

Böylece, Allah'ın izniyle, gelecek kaygısından sonsuza dek azat olursun.

5. Buhari, Müslim.

islambol

Allah'ın Senin İçin Hayır Murat Ettiğini Bilirsen

Vallahi, kardeşim! Hayatımız boyunca taşıyacağımız en güzel şuur, hakkımızda ne takdir etmiş olursa olsun, yüce Allah'ın bizim için iyilikten başka bir şey istemeyeceği şuurudur. Başımıza gelenlerin hepsi bizim iyiliğimiz içindir. Bazen bu bilince ancak musibetlerle boğuşarak sahip olabiliyoruz.

Bazen her şey yolunda gider, sıkıntısız bir dönemden geçeriz. Âdeta Allah *azze ve celle*'nin bize bütün dünya nimetlerinden bahşettiğini düşünürüz. O sırada kendi kendimize sorarız: "Bunlar, Allah'ın benim için ahirete sakladığı nimetler dışında bana erkenden verdiği nimetler mi? Yoksa Allah bana mühlet veriyor da dünyadayken mükâfatımı verip ahirette beni cezalandıracak mı?" Bu şüphe bazen gerçekten endişe verici olur.

Ama bir imtihanla sınandığımızda ve bu imtihan vesilesiyle Allah'ın bizim için hayır murat ettiğinin alametlerine şahit olduğumuzda içimiz sevinçle dolar ve kendi kendimize deriz ki: "Ben Allah'a karşı kusurlu olsam da yüce Allah pek müsamahakârdır. Hakettiğimin aksine kusurlarımı örttü ve bana cömert davrandı, benim için hayır murat etti. Çünkü O; çok affedici, şefkatli, merhametli ve çok cömerttir."

Lakin akla şöyle bir soru geliyor: "Allah'ın hakkımda hayır murat edip etmediğini nereden bileceğim? Sahip olduğum sağlık ve

zenginlik yanında dünyevi sıkıntılardan da güvende olmak benim için hayrı dilediğine bir işaret midir?"

Hayır, asla! Bunların hiçbiri Allah'ın bize değer verdiğine ve bizim için hayrı dilediğine işaret değildir. Yüce Allah şöyle buyuruyor: **"İnsan, Rabbi onu varlıkla sınayıp da kendisine ikramda bulunduğu ve bol bol nimetler verdiği zaman 'Rabbim beni şerefli kıldı.' der. Buna karşılık onu darlıkla sınayıp rızkını kesiverince de 'Rabbim beni rezil, perişan etti.' der."** *(Fecr, 15-16)*

İnsanların pek çoğu, Allah'ın kendisine dünya nimetlerinden vermesini Allah'ın onu sevdiğinin, ondan razı olduğunun ve ona değer verdiğinin işareti zannediyor. Darlıkla sınandığında ise bunu Allah'ın kendisinden hoşlanmadığına ve kendisi hakkında kötülük istediğine yoruyor. Böyle olunca dünya nimetlerine sahip olmak veya olmamak Allah'ın sevgi, lütuf ve rızasına dair bir ölçü oluyor. İşte tam burada Allah *azze ve celle* şu kelimelerle bu düşünceye karşı çıkıyor: **"Hayır, asla!"** *(Fecr, 17)* Yani dünya nimetlerine sahip olmak veya olmamak ölçü değildir!

Yüce Allah şöyle buyuruyor: **"Kim sadece şu peşin ve geçici olan dünya zevkini isteyip onun ardına düşerse biz, dilediğimiz kimseye takdir ettiğimiz miktarda o zevki tattırır sonra da cehennemi ona mekân kılarız. O da kınanmış ve Allah'ın rahmetinden kovulmuş olarak cehenneme girer."** *(İsrâ, 18)*; **"Biz, hepsine Rabbinin nimetlerinden bol bol veririz."** *(İsrâ, 20)* Müminlere de kâfirlere de; iyilere de kötülere de... Her biri, dünyadayken Rabbinin kendisi için takdir ettiği nasibi elde eder. **"Çünkü Rabbinin nimetleri kimseden esirgenmiş değildir."** *(İsrâ, 20)*

Madem öyle, Allah'ın bizim için hayır murat ettiğinin kıstası ne olacak? Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: *"Allah, sevdiğine de sevmediğine de dünyayı verir. Dini ise ancak sevdiğine verir."*[6]

6. Ahmed Şâkir, *Umdetu't-Tefsîr*'de hadisin senedinin sahih olduğunu söylemiştir.

Evet, o hâlde ölçü imandır.

Eğer başımıza gelen musibetin bizi Allah'a yaklaştırdığını görüyorsak bilelim ki yüce Allah bizim için hayır dilemiştir. Fakat musibet bizi Allah'tan uzaklaştırıyorsa çok dikkatli olalım! Mahrumlardan olmadan önce kendimize çekidüzen verelim.

Hiç tahmin etmediğimiz bir hususta Allah bizi imtihan etmiş ve bununla beraber üzerimize sekinet indirmişse şüphesiz ki Allah bizim iyiliğimizi istemiştir.

Allah, bizi kendisi hakkında hüsnüzan beslemeye muvaffak kılmış ve kaderi suçlama yanlışından korumuşsa bizim için hayır murat etmiştir.

Geçirdiğimiz sıkıntılı günlerde, her şeye rağmen huzur içinde Kur'an okuyabiliyor ve Allah'a olan sevgimizden ötürü gözyaşı dökebiliyorsak kuşkusuz ki Allah bizim için hayır dilemiştir.

Yaratılmışların tehditleri gözümüze küçük görünüyorsa ve onların mutlak güç sahibi, kahruperişan edici olan yüce Allah'ın hükümdarlığı altında sadece zelil kulcuklar olduklarını anlayabilmişsek, iyiliği yalnızca Allah'tan bekleyip sadece O'ndan korkabiliyorsak elbette ki yüce Allah bizim için hayır murat etmiştir.

Bütün insanlık nefis, vehim ve şehvetlere esaretin neticesi olan hastalıklara düçar olmuş ama kendilerini gayet hür ve müreffeh zannederken yüce Allah vaktimizi, imanımıza fayda verecek ve kendisine yaklaştıracak imtihanlarla geçirtiyorsa bilelim ki O bizim iyiliğimizi istemiş ve dinine hizmet için bizi seçmiştir.

Bedenlerimiz dört duvar arasında sıkışmış ve hastalıktan yorulmuş olsa da ruhlarımız, yüce Allah'ın hükümranlığında dilediği yeri geziyor ve arşın gölgesinde dolanıyorsa şüphesiz ki Allah *azze ve celle* bizi başıboş ve çaresiz bırakmamış ve mutlaka iyiliğimizi murat etmiştir.

Huzur, sekinet, rıza, sabır, Allah'a şükran duymak, O'nu en güzel şekilde tanımak, kalbin O'na bağlı olması, yalnızca O'na ümit besleyip yalnızca O'ndan korkmak, O'nunla dostluk kurmak ve dinine hizmet edebilmek... Bunların tamamı iman alametidir. Allah *azze ve celle* bu nimetleri sadece sevdiği kullarına verir. Bize de nasip etmişse bilelim ki hayrımızı dilemiştir.

Allah'ın bizi sınayıp bizden razı olması ama bir yandan da kötülüğümüzü istemesi akla-mantığa sığar mı?! Bilakis, sabretmemiz ve hükme rıza göstermemiz, Allah'ın bizim için hayır dilemesindendir.

Kardeşim! Tercih bizim. İmtihana tabi tutulduğumuzda Allah'a itaat ile meşgul oluyorsak, ağzımızdan Allah'ın hükmüne hamd etmek ve ondan razı olmaktan başka söz çıkmıyorsa Allah bizim için hayır murat etmiştir. Bunu başardığımız vakit hem kendimizle hem de Rabbimizle barışmış olacağız.

Fakat biz -Allah muhafaza- kaderi suçlar ve ona kızgınlık duyarsak; endişeler, kuruntular ve gelecek kaygısıyla meşgul olup Allah'ın hikmetinden şüphe edersek yanlış yola sapmış oluruz. İbn Kayyım *rahimehullah* diyor ki: "Sultanın gözündeki kıymetini öğrenmek isteyen vali, sultanın kendisini neyle görevlendirdiğine ve neyle meşgul ettiğine baksın."

Bizim durumumuz da bundan farksızdır. Allah katındaki derecemizi öğrenmek ve bizim için hayır murat edip etmediğini bilmek istiyorsak Allah'ın bizi neyle meşgul ettiğine ve nerede çalıştırdığına bakmalıyız. Eğer kendimizde yakışıksız bir hâl görüyorsak hemen tövbe edelim! Şayet tövbeye muvaffak olursak bilelim ki Allah bizim için hayır murat etmiştir.

Allah'ın bizi sevdiği bilinciyle yaşamamız ne güzeldir! Her hâlükârda O'ndan razı olacağımıza dair kendimize söz verdiğimiz zaman Allah'ın bizi sevdiğinin farkına varacağız. Zira daha önce de zikretmiş olduğumuz bir hadiste Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle

haber veriyor: *"Allah, imanı yalnızca sevdiği kuluna nasip eder."*[7] Rıza imandandır. Eğer Hakk'ın hükmüne razı olmayı becerebiliyorsak bu, Allah'ın bizi sevdiğine işarettir.

Bunu başardığımızda yüce Allah'ın bizim için takdir ettiği her meseleye olumlu gözle baktığımızı göreceğiz. Acısıyla tatlısıyla tüm bunları bizim için takdir eden, bizi seven Allah Teâlâ'dır.

Bizim için hastalık takdir edilmişse kuşkusuz ki bu, bizi sevenden gelmiştir. Değerli bir yakınımızın vefat etmesine karar verilmişse bu da bizi sevenden gelmiştir.

Mümin bir kul, Allah'a karşı ümitvar olmalı ve aynı zamanda O'ndan korkmalıdır. Aksi hâlde başına gelen belaların Allah'ın gazabının bir işareti olmadığından nasıl emin olacak?

Bunu belirleyecek olan, bizim musibet esnasındaki duruşumuzdur. Eğer yüce Allah'a yönelir, takdirine rıza gösterir ve sabredersek musibet başa gelmeden önce emareleri görünen muhabbetullahı devam ettirecek ve aramızdaki bağı kuvvetlendireceğiz. Sevgisinin daimî olması için mücadele etmemiz, imtihana sabır ve rıza göstermemiz hususunda Allah bize yardımcı olacaktır. Fakat musibet esnasında yaptığımız ilk şey öfkelenmek olursa karşılığında öfke görürüz! Allah ile aramızdaki sevgi bağının zayi olmasından ve aramıza soğukluk girmesinden korkmalıyız. Bu korku sayesinde öfkeyle aramıza set çekmiş oluruz.

Sevgili kız kardeşim, bir ara, hapishaneye[8] ziyaretime geldiğinde

7. Ahmed, *Müsned*.

8. Prof. Dr. İyâd Kunaybî birçok üniversite ve mescidde davete dayalı konferanslar verdi. Hutbe vermesi, resmî kanallar tarafından 4 kez engellendi. 2010 yılında 20 gün süreyle tutuklanan İyâd Kunaybî'nin hutbe vermesi daha sonra tamamen yasaklandı. O da davet çalışmalarına internet ortamında devam etti. Bundan 7 ay sonra yeniden tutuklandı. Devletin izin vermediği faaliyetler yürüttüğü gerekçesiyle iki buçuk yıl hapis cezasına çarptırıldı. 470 gün hapiste

bir önceki ziyareti esnasında durgun ve hüzünlü olduğumu fark ettiğini söyledi. Sonra bana "Senin eskiden olduğu gibi güçlü olmanı istiyorum. Üzülme ve korkma!" dedi. Bunun üzerine ben de ona, daha önce zikrettiğim bazı düşünce ve duyguları somut hâle getirdiğim "Asıl Hapis Olan Kim?" başlıklı şiirimle cevap verdim:

Süslenmiş vakar ve sebat ziynetiyle

Kız kardeşim ziyaretime geldi hapishaneye

Dedi, azmini arttırmak niyetiyle geldim sana

Nasihatimdir: Asla ümitsiz olma

Sabret, umutla dolsun için

Gam şurubundan içmedikçe yüce makamlara ermez elin

Kardeşciğim! Sen tasalanma

Kardeşin seçtiği yolun farkında

Daveti sırtlanan, zorluklardan usanmaz

İyiler kötülerden ayrışıncaya

Ve münafıklar cehenneme yuvarlanıncaya kadar

Allah bizi yalnız bırakmaz

Bundan önce dertsiz, kedersizdi hayatım

Cebim dolu, hem kalabalıktı etrafım

Özgürdüm ya, şehir şehir dolanırdım

Hapsedilmeden kısa süre önce

Rızıklandırıldım bakışları esir eden ikiz kız bebekle

Şimdi etrafımda parmaklıklar ve dört duvar

kaldıktan sonra 2013 yılının ocak ayında serbest bırakıldı. (Mütercim)

Ayağımda pranga, karşımda zorba bir hâkim var
Suçum din kardeşlerimi kendimden çok düşünmekmiş
Eve dönme umuduyla başımı koyunca yastığa
Çocuklarımla buluşurum rüyalarımda
Elbet kardeşini güçsüz bulurdun, olsaydı düşümde dünya

Sabrım karşılığında umuyorum, Rahman'a yakın bir mekân
Çünkü içmek istedim bal nehirlerinden, Kâfûr'dan
"Ensarlar olun!" çağrısına kulak verdim Rabbin
Evet, şimdi mahkûmum, hapisteyim
Ama göğsümde çiçeklerle dolup taşan bir bahçe var
Okuyorum, yazıyorum, kıyamdayım seherleri
Sırrına ermek için Kitâb'ın, tefekkür ediyorum.
İnsanlar kaderlerine razı olsun diye
Sabra ulaştıran sebepleri yazıyorum
Süzülüyor göklerde ruhum Rahman'ın sevgisiyle
Gâfiller günahları yüklenedursun
Ben takvayı azık ediniyorum hücremde.

Nice hürler görüyorum, ayıkken sarhoş gezen
Zillet içinde, pervasızca yaşayan.
Yarışıyorlar âdeta paraya pula kullukta
Eğlence konusu yapıp dini terk etmişler

Onların öfkesi de Allah için değil

Çıkarlarıyla çatışan enflasyon içindir

Cehennem ateşini de umursuyor değiller

Ama tutuşurlar döviz bulamadıklarında

Küre-i arzın hadiselerini gözetmek yerine

Bir top, bir takım rekabeti içindir çabaları

Kim hapis şimdi, söyleyin, ben mi onlar mı?

İşin köklerine inersek kavrarız hakikati

Üzülme sakın kardeşim! Ayıp bir iş yapmadım

Irzı kirletildiği için ümmetin, hücuma geçmek ayıp mı

Biz kâfirle mücadeleden çekindikçe, korktukça hapsedilmekten

Göğsümüzü kabartacak önderler, iftihar edeceğimiz yiğitler

Çıkaramadık ümmetin içinden

Onlarsa kahraman bildi Che Guevara gibi münkirleri

Muhammed ümmetine yakışır mı hiç, kahraman ilan etmek öylesini

Kahhar olan Allah'a kulluk eden, gider mi hiç akımların peşinden

Kim Rahman'dan uzakta şeref, izzet ararsa

Allah atar onu mezellet çukuruna

Örümcek evine sığınanlar

Yıktıklarını inşa etmeyi umuyorlar

Bak şu Rahman'a savaş ilan eden Tunus mücrimine[9]

Kadınları ürkütüp tesettüre sataşıyor

Hristiyanların rızasını kazanıp

Ayağında kâfirlerin, toz olmayı arzuluyor

Çeyrek asırdır peşlerinde koşarak

Yönetimde muktedir olmayı umuyor

Kâfir kertenkele deliğine girse o da girer

Zillet ve meskenet içinde dalkavukluk eder

Korkma sakın bacım, hiçbir şeyden

Senin kardeşin el-Cebbâr'ı dost bildi

Muhakkak koruyacaktır Rabbimiz bizleri

Çünkü O, fâcirlere yok olmayı vadetti

Özetle:

Başına gelen musibete sabret.
Rabbine, O'nun hikmet ve rahmetine olan hüsnüzannını koru.
Bunu başardıktan sonra bileceksin ki Allah senin için yalnızca hayır murat etmektedir.

9. Şiir, 2011 yılının başında, Tunus olayları ve Zeyne'l-Abidin b. Ali'nin kaçışının ardından yazılmıştır.

İSLAMBUL YAYINLARI

Şartlı Sevenlerden Olma!

Bizzat Müslümanların içinden çıkmış olan "şartlı sevenler" tayfası hakkında bilginiz var mı?!

Bu grup, Allah *azze ve celle* hakkında şu şekilde bir anlayışa sahiptir: "Yüce Allah, bizim için takdir ettiği bu dünya hayatında bize bazı görevler yükleyip bazı şeyleri de yasak kılmıştır. Mutlu olmamız da bedbaht olmamız da O'nun elindedir. Fakat bizler, bazı görevleri ağır buluyor, bazı haramları ise çekici buluyoruz. O hâlde biz, Allah ile dengeli bir ilişki kurmalıyız. Şöyle ki; Allah'ın nimetlerini kesintiye uğratmayacak ve nefislerimize ağır gelmeyecek şekilde farz olan amelleri yapmalı, aynı şekilde Allah'ın nimetlerinin kesilmesine, azabının inmesine sebep olmayacak ve nefislerimizi tatmin edecek kadar da haramlardan işleyebilmeliyiz."

Ne dersiniz? Allah'ı şartlı sevenler grubunun insanın Rabbiyle olan ilişkisini tanımlama şekli doğru mudur? Kul, nefsini ve duygularını âlemlerin Rabbi olan Allah'a bu şekilde mi teslim etmeli?

Kimlerin şartlı sevenler vasfı taşıdığını şimdi anlayabiliyor musunuz? Bugün bu grubun düşünce tarzı, İslam âleminin geneline yayılmış durumda. İnsanlar, bu düşüncede olduklarını açık açık ifade etmese bile lisanıhâl, kelamdan daha kuvvetlidir! Belki siz de bu cümleleri okurken aslında gizli bir şartlı seven olduğunuzu fark edeceksiniz!

Sahip olduğumuz bazı özelliklerin aslında ne kadar tehlikeli olduğu, kendimize karşı dürüst olup yapmacıklıktan uzak kelimelerle bunu teşhis etmeye çalıştığımızda ortaya çıkar. Bu özelliklerimizi fark ettiğimizde kendimizi tanıyamayabiliriz, belki çok garipseriz fakat bu özellikleri tüm gerçekliğiyle benliğimizde taşıyoruzdur. Gelin, şartlı sevenlerin zihniyetini beraber tahlil edelim ve bu vasıf bizde de var mı, varsa ne oranda var, görelim.

Şartlı seven kimse, Rabbiyle arasındaki ilişkide aklını kullanmaya çalışır ve tecrübelerine dayanır. Kendisini dünya nimetlerinden mahrum etmeyecek ve nefsini tatmin edecek bir denge politikası güder. Hayatına bir haram girdiğinde, amelleri arasına Allah'ın haramlarından bir haram karıştığında önce bir düşünür. Haramı işlediğinde Allah nimetlerini kesmiyor ve azap etmiyorsa dengeyi koruduğu sonucuna ulaşır. Bu haramı, nefsini tatmin edeceği ve nimete engel olmayan bir kazanım olarak görür.

Şayet işlediği günah sebebiyle herhangi bir nimet kesintiye uğrar veya kendisine azap inerse dengeyi bozduğu sonucuna varır. Hemen arkasından büyük bir seferberlik ilan ederek günahtan arınacağı yöntemlere başvurur: Dua, gözyaşı, yalvarma, gayret, itaat... Peki neden? Çünkü o, nimetin geri dönmesini ve üzerindeki gazabın kalkmasını ister. **"İnsan bir sıkıntıya uğradığı zaman yanı üzerine yatarken, otururken, ayakta iken bize yalvarır durur. Sıkıntısını giderdiğimizde ise kendisine dokunan o sıkıntı sebebiyle sanki bize hiç yalvarmamış gibi eski hâline döner gider."** *(Yunus, 12)*

Yani sırf kaybettiği nimeti tekrar elde etmek için yatarken, otururken ve ayaktayken Allah'a dua eder. **"Biz ne zaman insana bir nimet versek kibirle gerçeği kabulden uzaklaşarak o nimeti veren Rabbine şükürden yüz çevirir. Başına bir kötülük gelince de uzun uzadıya yalvarır durur."** *(Fussilet, 51)*

Sıkıntı; şartlı seven kimsenin psikolojisinin, zamanla "denge politikası"na göre programlanmasıdır. Böylece o, içinde bulunduğu

nimetleri hakkı olarak görmeye ve kendisinin buna layık olduğunu düşünmeye başlar: **"Başına gelen kötülükten sonra ona tarafımızdan bir rahmet tattıracak olsak bu defa da: 'Bu, zaten benim hakkımdır.' der."** *(Fussilet, 50)* Yani "Ben bu rahmete layığım! Ben bu nimetleri hak ediyorum!" der.

Şartlı seven kişi; dengeler korunduğu müddetçe, yani nimetlerin devamı ve azaptan korunma hususlarında emniyet hissettiği sürece Allah'ı sever. Bundan dolayı biz ona "şartlı seven" adını verdik. Çünkü o, şartlı bir sevgiyle yani nimetlerin, özellikle de dünyevi menfaatlerin devam etmesi kaydıyla yüce Allah'ı sever. Şartlı seven kişi ahireti pek az hatırlar!

Şimdi, şartlı sevenin bir günah işlediğini ve Allah *azze ve celle*'nin bu günah sebebiyle onu sıkıntıya soktuğunu varsayalım. O, âdeti olduğu üzere günahtan arınmak için seferberlik ilan edip dua, istiğfar ve itaatle Allah'tan yardım dileyecektir. Fakat yüce Allah ya musibetin devam etmesini hatta daha da şiddetlenmesini dilerse? Bu durumda şartlı seven kişi "Ben üzerime düşeni yaptım fakat Allah Teâlâ niçin kendisinden bekleneni yapmadı?" diye sorgulamaya başlayacaktır.

Şartlı sevenin "denge politikası"na göre kişi, masiyetten arınmaya çalışıp salih amellere yönelince üzerindeki musibetin kaldırılması ve Allah Teâlâ'dan aldığı yevmiyenin devam etmesi gerekir. Lakin beklenenin aksine bir durum söz konusu olduğunda onun yüce Allah'a olan şartlı sevgisi birdenbire çökecektir. Bir uçurumun eşiğinde, çarpık bir anlayış üzere bina edilmiş bu sevginin çökmesine şaşmamak gerekir!

O hâlde hayatımızın hiçbir safhasında çöküntüye uğramayacak bir Allah sevgisi nasıl inşa edilir? Allah izin verirse bunu bir sonraki bölümde öğreneceğiz.

Özetle:

Allah sevgisini dünyevi nimetlerin devamlılığı koşuluna bağlayan şartlı sevenlerden misin, değil misin? Sor kendine!

حُسْنُ الظَّنِّ بِاللهِ

İSTANBUL
yayınları

Allah Sevgini Sağlam Temeller Üzerine İnşa Et!

Şartlı sevenin Allah sevgisini dünyevi nimetlerin devamlılığı şartına bağladığını zikretmiştik. Bu kişi, muhabbetullah (Allah sevgisi) evini mal, sağlık, özgürlük, ailevi düzen, toplumsal saygınlık gibi dünyevi esaslar üzerine inşa etmektedir.

Bu dünyevi esasların hepsi... Evet, hepsinin yok olması mümkün değil mi? Bu şartlı seven de her an şu tehditlerle karşı karşıya değil mi:

- Fakirlikle = Malın kaybolması
- Hastalıkla = Sağlığın kaybolması
- Hapisle = Özgürlüğün kaybolması
- Sorunlarla = İstikrarın kaybolması

Peki, o, bu esaslardan birinin kaybıyla imtihan olduğunda durum ne olacak?

Ev eğilecek, devrilecek ve yıkılacak. Dolayısıyla bu şartlı seven kulun kalbinde, Allah'a olan şartlı sevgisi de yıkılacaktır! Çünkü o, sevgisini, her an yıkılması muhtemel esaslar üzerine kurmuştur.

O hâlde ben, Allah sevgimin yıkılma tehlikesiyle karşı karşıya olup olmadığını nasıl anlayacağım? Allah sevgimi dünyevi esaslar üzerine inşa edip etmediğimi nereden bileceğim?

Doğrusu bu hususta, başımıza gelen imtihanlar en büyük yardımcımızdır. Bu durum, Allah Teâlâ'nın imtihanların içerisine gizlediği bir nimettir. Bir musibetle sınandığımızda yüce Allah'a dua ederiz, musibetin üzerimizden kalkmasını ve tekrar nimetlere kavuşmayı dileriz. Ancak Allah *azze ve celle* musibetin katlanarak devam etmesini takdir edebilir. İşte tam da bu noktada sevgimizin dünyevi menfaatlere bağlı, şartlı bir sevgi olup olmadığını tespit edebiliriz.

Ben bir zorlukla karşı karşıya kaldım. Birdenbire özgürlüğümden, ailemden, çocuklarımdan, arkadaşlarımdan, sahip olduğum maldan ve görevimden alıkonuldum. Birdenbire! Allah'a dua ettim fakat O, bu durumun zannettiğimden daha uzun sürmesini takdir etti. O sırada gerçekten bazı mühim sorular karşıma çıktı:

"Şu anda, tüm bu sahip olduklarımdan mahrum bırakılmış olmama rağmen Allah Teâlâ'yı sevmeye devam edecek miyim?"

Bu soru, nefsimin şartlı seven olup olmadığını tespit etmemde bana yardımcı oldu. Böylece muhabbetullah evimi sağlam ve sahih temeller üzerine yeniden inşa edebildim.

Allah için size soruyorum. Her an çöküp yok olabilecek zayıf temellere dayandığını bildiğiniz bir evi, içinde yaşamak için satın alır mısınız? Peki ya, uğruna yaşadığımız, uğruna yaratıldığımız muhabbetullah evi hakkında düşünceniz ne olur?

Rabbimiz Teâlâ, bizleri kendisine ibadet edelim diye yarattı. İbadet de sevgidir, tazimdir, itaattir. Bu durumda siz, muhabbetullah evini riske atmayı, yıkılmaya yüz tutmuş temeller üzerine inşa etmeyi ister misiniz?

O hâlde, kalbinizdeki Allah sevgisini sağlam ve doğru temeller üzerine inşa etmelisiniz. Bu temellerden bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

1. Yüce zatı itibariyle kendisine kulluk edilmeye layık tek varlığın Allah Teâlâ olduğuna yakînen iman etmek; O'nun isimlerini, sıfatlarını ve bunların hayata tecellisini tefekkür etmek. Bu, muhabbetullah evini inşa etme konusundaki en mühim esastır.

2. Kalbin, ahireti ve nimetlerini sevmesi.

3. Hidayet nimetiyle beraber yüce Allah'ı yakînen tanımak.

4. Şimdiki hâlimize ve geleceğe bakmaksızın geçmişte verdiği nimetlerden ötürü Allah'a şükran duymak.

5. Başımıza türlü çeşit musibet gelse de, elimizdeki birçok nimeti kaybetmiş olsak da Allah'ın nimetlerinin sınırsız olduğunu aklımızda bulundurmak.

6. Allah'ın bizi rahmetiyle kuşattığı noktaları düşünmek. Kötülükleri bizden defettiğini, bizim için hidayet sebepleri hazırladığını, hatalarımızı örttüğünü, bizi seven insanları etrafımızda topladığını ve onlar vesilesiyle bize ulaşan her iyiliğin de Allah'tan geldiğini... Hayatımızın her safhasında bunları düşünelim.
   Ben de imtihanlarla boğuşurken kenara çekilip tüm bunları gözden geçirdim. Ardından Duhâ suresini okudum ve Allah'ın benimle olduğunu, benim için hayır murat ettiğini inanılmaz bir huzurla ve lezzet alarak hissettim.

7. Şartlar ne olursa olsun Allah'ın verdiği nimetlere kalbî amellerle karşılık vermek. Rıza hâli, Allah'a özlem duymak, O'na ve O'nun kelamı Kur'an'a yakın olmak gibi...

Allah'ın izniyle sonraki bölümlerde bu temellerden bazıları hakkında konuşacağız.

İşte bu zikredilenler sarsılmaz temellerdir. Allah'ın isimleri ve sıfatları, beklenen ahiret, geçmişteki nimetler ve Allah Teâlâ

elimizdeki bazı nimetleri alsa da hâlâ Allah'ın nimetleri içinde yüzüyor olduğumuz gerçeği. Bunlar değişmeyen şeylerdir. Yok olma tehlikesi bulunmamaktadır. Kendinizden emin olarak ve mutmain bir kalple Allah sevginizi bu esaslar üzerine inşa edin.

Gelecekte elde edeceğiniz nimetler yahut üzerinizdeki musibetin kaldırılması Allah'a olan sevginizi arttıracaktır fakat O'nu sevmek için bunların şart olmaması gerekir.

Akıllara şöyle bir soru gelebilir: Allah *azze ve celle* birtakım dünya nimetlerinden vererek insanların kalplerini (dinine) ısındırmayı meşru kılmadı mı? Bilindiği üzere Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, kalpleri İslam'a ısındırılmaya çalışılan gruba ganimetlerden büyük bir pay veriyordu. Hatta kalpleri ısındırılmak istenenlere zekât bile verilmiyor mu?

Evet, doğru. Ancak insanlara dünyevi nimetler vererek onların kalplerini (dine) ısındırmaya çalışmak geçici süreliğine yapılabilecek bir eylemdir. Böyle yapılmasının amacı; gafil kişinin kalbiyle İslam arasındaki manevi engelin kalkması, dinin hakikatini görebilmesi için gözündeki perdenin yırtılmak istenmesidir ki böylece imanın neşesi o şahsın kalbine sirayet etsin ve kendisine bir pay verilip verilmediğinin onun için önemi kalmasın.

İmam Müslim, Enes *radıyallahu anh*'ın şöyle söylediğini nakleder: *"Bazı kimseler sırf dünyayı arzu ettiklerinden dolayı Müslüman oluyorlardı lakin çok geçmeden İslam onlara dünya ve üzerindeki her şeyden daha sevimli geliyordu."*[10]

10. Safvân b. Ümeyye Müslüman olmadan önce Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den iki dağ arasını dolduracak kadar mal istedi. Peygamber efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* de onu geri çevirmeyip Müslüman olması umuduyla ona istediğini verdi. Bunun üzerine Safvân, Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in cömertliğine hayran kalarak kavmine döndü ve: "Ey kavmim! Müslüman olun! Vallahi, Muhammed fakirlikten korkmuyorcasına mal dağıtıyor." dedi. Böylece Safvân, kendisine verilen dünya malı karşılığında İslam davetçisi oldu. Enes b. Mâlik *radıyallahu anh* bu olayı kastederek yukarıda zikredilen sözü söylemiştir. (Mütercim)

"Bazı kimseler sırf dünyayı arzu ettiklerinden dolayı Müslüman oluyorlardı..." Yani, salt şartlı sevenlerden oldukları, dünya malını istedikleri için Müslümanmış gibi görünüyorlardı.

Fakat Müslüman olmalarının üzerinden çok süre geçmeden kalplerini hakikate açıyorlar ve iman, kalplerinde yer ediyordu. İşte o vakit İslam ona, arzu ettiği dünya malından daha sevimli geliyordu. Böylece o kişinin Allah'a olan sevgisi, sağlam temeller üzerine inşa edilmiş hakiki bir sevgiye dönüşüyordu. Ama bir insanın tüm hayatını "kalbi İslam'a ısındırılmak istenen" bir kimse gibi yaşaması çok tehlikeli ve kabul edilemez bir durumdur. Zira onun Allah sevgisi her an yıkılma tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in vefatının ardından bir grup insan dinden çıktığında ne olduğunu hatırlayalım. Mekke ahalisinden olup Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in kalplerini ısındırmaya çalıştığı kimseler bir süre sonra Allah'a olan sevgilerini doğru esaslar üzere inşa ettiler ve İslam'ın en gözü kara yiğitleri oldular. Öyle ki ridde (dinden dönme) günlerinde dini savunup bu uğurda can ve mallarını feda ettiler. Buna mukabil dünya malını sevmekten ve şartlı sevenlerden olmaktan vazgeçmeyenler, Peygamber efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'in vefatından sonra kabile liderlerinin isyan etmesine aldanıp dinden döndüler.

Allah sevgisinin şartlara bağlı olamayacağı gerçeğinin nefislerimizde iyice yerleşmesiyle dinimizin birçok hakikatini kavrayacak derin bir anlayışa sahip olacağız.

Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şu hadisini okuyalım: *"Allah'a en sevimli gelen ameller, az olsa bile devamlı olanlardır."*[11]

Bunun birkaç sebebi olabilir. Sürekli kesintiye uğrayan çok amel -özellikle de yapılan ameller arasına uzun süreli soğukluk giriyorsa- genellikle başa gelen bir musibetin defedilmesi yahut yeni bir

11. Buhari, Müslim.

nimetin gelmesinden ötürü hissedilen geçici bir mutluluk sebebiyle olur. Süreklilik arz eden salih ameller ise kalbe yerleşmiş olan, sevindirici veya üzücü herhangi bir olaydan etkilenmeyen bir sevgiden kaynaklanır.

Öyleyse kardeşlerim, bu tehlikeli hastalığı, yani şartlı Allah sevgisini kendinizde görüyorsanız bir an önce durumu kabullenmeli ve tedavisi için gayret göstermelisiniz. Bu hastalık, dünyevi birçok musibetten daha tehlikelidir çünkü dinimizle alakalıdır ve hayat gayemiz olan Allah'a kul olma esasına zarar vermektedir.

Özetle:

Şartlı sevenlerden olmaktan kurtulup Allah sevgini değişmeyen, sağlam temeller üzerine inşa et.

حسن
الظن
بالله

islambol
yayınları

İmtihanlar Allah'ın Bize Olan Sevgisinin Tezahürüdür

Ebû Gassân, genç oğulları Gassân ve Râmî'nin kendisine karşı ilgisiz ve soğuk davrandıklarını hissetmeye başlamıştı. İki oğlu da her sabah babalarının odasına geliyor, ellerini uzatıp monoton bir şekilde "Baba, harçlığımızı alabilir miyiz lütfen?" diyorlardı. Babaları onlara harçlıklarını veriyor, onlar da aceleyle teşekkür edip evden çıkıyorlardı.

Bir gün Ebû Gassân, çocuklarına, aralarındaki ilişkinin sadece harçlıktan ibaret olmadığını hatırlatmak istedi. Gençler yine bir sabah harçlık almak için geldiklerinde Ebû Gassân samimi ve sevecen bir edayla "Sizi seviyorum oğullarım." dedi. Ebû Gassân bu kelimeleri söylerken gözlerinin çocuklarının gözleriyle buluşmasını ve söylediği sözden dolayı evlatlarının gözlerinde meydana gelen sevince ve gurura şahit olmayı istiyordu. Çocuklarının gözlerinde onu harçlık için değil babaları olduğu için sevdiklerine dair bir işaret görmek istiyordu.

Fakat evlatları onu hayal kırıklığına uğrattılar. Umursamaz bir tavırla başlarını sallayıp "Biz de öyle!" demekle yetindiler. Ve ellerini uzatmış, gözlerini babalarının cebine sabitlemiş hâlde kaldılar. Çünkü harçlık oradaydı!

Evlatlarının tavrı karşısında Ebû Gassân öylece kalakaldı, yüzündeki tebessüm soluverdi. Elini cebinden çıkardı ama cüzdanını cebinde bırakmıştı. Gençler durumu fark ettiler. Babalarının naif kelamına layık bir cevap veremediklerini anladılar. Ellerini indirip durumu düzeltmeye çalıştılar.

Râmî şunları söyledi: "Babacığım, üzgünüm. Tabii ki ben de seni seviyorum. Sen beni koruyup gözeten, ihtiyaçlarımı karşılayan babamsın. Ben senden vazgeçemem." Râmî bu sözleri söylerken aklı hâlâ harçlıktaydı. Babasının elini cebine atıp harçlık vermesini ümit ediyordu fakat Ebû Gassân bunu yapmadı ve sessizce bekledi. Râmî ise şunları söyledi: "Babacığım, lütfen, harçlığa ihtiyacım var. Sana daha layık bir evlat olacağıma söz veriyorum. Ama şimdi beni harçlıksız bırakma." Ebu Gassân hiçbir şey söylemedi. Râmî'nin canı sıkılmıştı. Öfkeli bir şekilde odadan çıkıp gitti.

Diğer evladı olan Gassân'a gelince... Bu hadise onun benliğini sarsmıştı. Çünkü o, babasını gerçekten seviyordu. Lakin geçen süreçte harçlığa düşkünlüğünden ötürü kalbi, babasına duyduğu sevgiyi hissedemez hâle gelmişti. Babasının solgun ve asık çehresi, Gassân'ın aklını başına getirdi. Ona karşı ne kadar kusurlu davrandığını anladı. Bencilliğinin, babasının duygularına değer vermeyişinin, onun mutluluğu için çaba göstermeyişinin farkına varmıştı. Yana arından ılık gözyaşları süzülen Gassân, titrek bir sesle şunları söyledi: "Sevgili babacığım, çok özür dilerim. Seni çok ihmal ettim. Beni affetmeni ümit ediyorum. Bir tebessümün benim için dünyalara bedel..." Gassân bu sözleri söylerken yaşlı gözleri babasının yüzünde bir mutluluk emaresi arıyordu. Fakat babası asık bir yüzle, hiçbir şey söylemeden, odadan çıkıp koltuğuna oturdu.

Gassân hemen arkasından koşup bir kedi gibi babasının etrafında dönmeye başladı. Bir elini öpüyor, bir başını öpüyordu. Babasının ellerini tutup yaşlı gözlerle ona: "Babacığım! Ne olur, beni affet. Ben seni seviyorum. İnan ki seni çok seviyorum!" dedi.

O sırada Ebû Gassân karmaşık duygular içindeydi. Oğlunu böyle perişan hâlde görmek istemiyordu. Fakat çocuklarının yaptığı kabalıktan dolayı surat asmaya devam etti. Ayrıca Gassân'ın sevgisinden emin olmak istiyordu. Koltuğundan kalkıp hiçbir şey konuşmadan odasına çekildi ve kapıyı kapadı.

Gassân neyi kaybettiğini anlamıştı. Hemen koşup kapının arkasından babasına seslendi: "Babacığım, affını umuyorum. Senin rızanın olmadığı bir hayatı kaldıramam. Seni öfkeli ve üzgün görerek yaşayamam. Babacığım, ben yanlış yaptım lakin seni seviyorum. Babacığım! Seni seviyorum. Lütfen beni bağışla. Bana gülümsemeni, beni bağrına basmanı istiyorum." Gassân'ın ağlama sesi, annesi tarafından çölde terk edilmiş ve dehşete düşmüş bir çocuğun sesi gibiydi.

O esnada Gassân'ın gözyaşları babasının kalbindeki öfke duvarını yıkıp geçti. Ebû Gassân odasının kapısını açtı, dizleri üzerine çökmüş ağlamakta olan oğlunu yerden kaldırdı ve bağrına bastı. Gözyaşlarını silip başını öptü. Gassân'ın gözyaşları akmaya devam ediyordu fakat bunlar mutluluk gözyaşlarıydı.

Ebû Gassân oğluna harçlık vermek için elini cebine attı fakat Gassân, bir yandan babasının göğsüne sarılırken bir yandan cüzdanını cebine geri koyup şunları söyledi: "Bırak şimdi harçlığı. Ben seni istiyorum, sevgili babam. Sen benden razı olduğun sürece dünya benim için güllük gülistanlık olur."

En yüce misaller Allah'a aittir. Allah Teâlâ bazen kullarının kendisine olan sevgilerinin azaldığını ve onlara bahşettiği dünya nimetlerine aşırı bağlandıklarını görür. Kullarına sevgiyle yaklaşarak onların da kendisine aynı sevgiyle karşılık vermelerini ister. Ama onları nankör ve gafil hâlde bulursa onları sarsmak ve gafletlerinden uyandırmak için nimetlerinden birini keser ve böylece nimetin kendilerini nimet verenden alıkoyduğu gerçeğinin farkına varmalarını ister.

Râmî gibi idraki zayıf olan kimse, nimeti verenle arasına giren bu soğumayı anlayamaz. Bilakis aklı hâlâ elde edeceği harçlıktadır. Kendisine yeniden harçlık verilmesi için Allah'tan bağışlanma diler ve salih amel işler. Allah'ın kendisini azarlayıp azarlamaması onun için bir musibet değildir. Onun için musibet olan şey sadece harçlığı kaybetmektir! Akıl yoksunluğu, düşüncesizlik, idrak eksikliği! Düşündüğü tek şey yalnızca menfaatidir. Şükretmek ve sevgiye sevgiyle karşılık vermek gibi bir sorumluluk hissetmez.

Gassân gibi naif kalpli kimselerin ise harçlıkları kesintiye uğradığında gözlerindeki perde kalkar ve onlar başlarına gelen asıl musibetin ne olduğunu anlarlar. Allah'a karşı kusurlu davrandıklarını, O'nu ihmal ettiklerini bilirler. Benliklerini "Allah Teâlâ'yı nasıl razı ederim?" sorusu ele geçirir. O'nu gerçekten sevdiklerini ispatlamak için ellerinden geleni yaparlar. Yeniden harçlık verilmesi onlar için ikincil mesele hâline gelir. Zira onlar, zor da olsa harçlıksız yaşayabilirler fakat Allah'ın dostluğunu kaybetme ve Allah tarafından sevilmemenin acısıyla bir an bile yaşayamazlar.

Sonuç olarak iki sebepten ötürü harçlık geri verilir: **"Biz, dünyayı isteyenlere de ahireti isteyenlere de Rabbinin nimetlerinden bol bol veririz. Çünkü Rabbinin nimetleri kimseden esirgenmiş değildir."** *(İsrâ, 20)*

Fakat birinci grupta olup idraki zayıf olanlar (dünyayı isteyenler), en büyük gayeleri harçlığı yeniden elde etmek olduğu sürece hiçbir fayda elde edemeden, elleri boş bir şekilde, imtihana nasıl girdilerse öyle çıkarlar. İkinci gruptakiler içinse bu musibet en büyük hediyeye dönüşür. Çünkü ruh artık gaflet prangalarından kurtulmuştur ve Allah sevgisinin semalarında uçabilmektedir. **"Bunların hâli hiç aynı olur mu?"** *(Hûd, 24)*

Bazı salih kullar hastalandıklarında veya başka bir musibetle sınandıklarında dualarının kabul olunacağını bildikleri hâlde başlarındaki sıkıntının kalkması için Allah'a dua etmezlermiş. Şimdi

"Bunlar abartılı rivayetler." diyebilirsiniz. Belki evet ama biz, burada kastedilen manayı anladığımızda bunu imkânsızmış gibi görmeyeceğiz. Belki de imtihana tabi tutulan kişi, başına gelen bu musibeti yaratıcısından gafil kaldığına işaret eden bir uyarı olarak görüyordu. Belki de Allah Teâlâ, kendisini gerçekten sevmesi için ona bu imtihanı göndermişti. İşte bu düşünce, imtihana uğrayan mümin kulun iliklerine işler. Böylelikle o, gaflete düştüğü noktaları araştırır, kalbindeki sevgiye dair manaları canlandırmak ve Allah'a olan sevgisinin doğruluğunu ispat etmek için çeşitli yollara başvurur.

Bu tür bir düşünce, mümin kulu musibetin kalkması için dua etmekten alıkoyabilir. Hatta bazen kul, musibetin kalkması için duaya öncelik vermeyi kötü bir edep olarak da görebilir. Çünkü bu durum, kişinin sınandığı esas nokta olan "Sevgiyi, gerçek sevgiye dönüştürmek..." hatırlatmasına önem vermediğine işaret eder. Üstelik bilir ki sıkıntının devam etmesi onu yeniden Allah'ın muhabbeti dairesine çekmeye daha elverişlidir. Dolayısıyla o, kalbini sevginin manalarıyla yeniden imar etmekle meşgul olur. Musibetin kaldırılacağı saati de Allah'a havale eder ve bu konuda yüce Allah'ın hikmet ve rahmetine güvenir.

Şimdi niçin bu bölüme "İmtihanlar Allah'ın Bize Olan Sevgisinin Tezahürüdür" adını verdiğimizi anladınız mı? Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şu sözünü işitmediniz mi?

"Allah, bir toplumu sevdiği zaman onları imtihandan geçirir."[12]

O hâlde başına gelen sıkıntılara olumlu gözle bak. Bunları salt ceza olarak değil, bilakis Allah'ın sana bir yakınlaşma vesilesi olarak gör! Bizde kendisine karşı bir gaflet, duygusal bir soğukluk gördüğü için bizi imtihan etti ki kendimizi gözden geçirelim, utanalım, sevelim ve âlemlerin Rabbi olan Allah'a gönülden yakınlaşabilelim.

12. Tirmizî, İbn Mâce.

Eğer Bu Ayetler Dikkatini Çekmediyse Sevgini Gözden Geçir!

Allah *azze ve celle* her şeyden müstağni olduğu hâlde bize nasıl da sevgiyle muamele ediyor. Hem O'nun isimlerinden biri de el-Vedûd (çokça seven ve sevilen) değil mi?

Allah Teâlâ'nın şu ayetlerine kulak verin:

"Ey iman edenler! Allah'ı çokça zikredin. Sabah-akşam O'nu tesbih edin. O Allah ki sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için üzerinize feyiz ve rahmetini indirir, melekleri de sizin için dua edip bağışlanma dilerler. Gerçekten Allah, müminlere karşı pek merhametlidir. Kendisine kavuştukları gün onları esenlik dileyerek selamlayacaktır ve onlar için çok güzel, bol ve ebedî bir mükâfat hazırlamıştır." *(Ahzâb, 41-44)*

Allah Teâlâ, bu ayet-i kerimelerde müminlere olan sevgisini ifade ediyor, onların hislerini canlandırıyor; onlara doğru yolu gösterenin, merhamet edenin kendisi olduğunu ve kıyamet gününde onlara bolca ikramda bulunacağını haber veriyor. Yüce Allah sanki kullarına diyor ki: "Ben, sizler için bunca şeyi yaparken sevilmeyi, sevenin sevdiğinin adını anıp durması gibi sizler tarafından zikredilmeyi hak etmiyor muyum?"

Allah Teâlâ ile olan ilişkimiz yalnızca dünyevi veya uhrevi nimetleri ummaktan ibaret olmamalıdır. Aksine ana gayemiz sadece O'nun rızasını elde etmek olmalıdır. Allah'ı sevmemiz ve O'nun da

bizi sevmesi için gayret sarf etmemiz gerekir. O'nun sevgisi olmadan bu hayatı yaşayamıyor olmalıyız.

Allah *azze ve celle*'nin emirlerini açıkladığı ayetlerin sonlarında falanca işi yapanları sevdiğini, filanca işi yapanları sevmediğini haber verdiğini görmüyor musunuz? Bundan ne sonuca varmalıyız? Şayet bizler, Allah'a karşı vefalı ve sevgisinde sebatkâr kullar isek "Allah falanca işi yapanları sever." ifadesi, O'nun emrini yerine getirmemiz hususunda bizi harekete geçirmek için yeterli olmalıdır. Ki böylece o büyük mükâfata, Allah'ın sevgisine nail olalım.

Kur'an-ı Kerîm'de şu ayetler birçok defa tekrar ediyor: **"Allah iyilik yapanları sever."** *(Bakara, 195)*, **"Allah sabredenleri sever."** *(Âl-i İmrân, 146)*, **"Allah takvalı olanları sever."** *(Âl-i İmrân, 76)*, **"Allah çokça tövbe edenleri ve çokça temizlenenleri sever."** *(Bakara, 222)*, **"De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana tabi olun ki Allah da sizi sevsin."** *(Âl-i İmrân, 31)*, **"Allah, kendi yolunda kenetlenmiş bir yapı gibi saf bağlayarak savaşanları sever."** *(Saff, 4)*, **"Allah tevekkül edenleri sever."** *(Âl-iİmrân, 159)*

Bu ayet sonlarına daha önce hiç dikkat etmiş miydiniz? Allah Teâlâ'nın sevdiği insanlardan biri olsaydınız kendinizi son derece mutlu hissetmez miydiniz? Bu sevgi, sizin için çok şey ifade etmiyor mu? Allah sevgisi, uğruna yaşadığımız en yüce değer, en kıymetli anlam olmayı hak etmiyor mu?

Eğer şimdiye kadar bu ayetler dikkatimizi çekmediyse, ayetlerde bahsedilen insanlardan olmaya gayret etmediysek; iyilik yapanlardan, sabredenlerden, takvalı olanlardan, çokça temizlenenlerden, Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e uyanlardan, tevekkül edenlerden ve Allah yolunda savaşanlardan olabilmek için Allah'ın bizi sevmesi bize yeterli gelmediyse, bu ahlaka sahip olabilmek için göstereceğimiz gayretin Allah'ın sevgisini celbedecek olması bizim için önemli değilse bu durum, Allah'a olan sevgimizin yetersizliğine ve O'nun sevgisinin bizim için pek de değerli olmadığına işaret etmez mi?

Bir de buna mukabil yüce Allah'ın bazı işleri yasakladığını ve bu nehiy ayetlerini de "Allah filanca işleri yapanları sevmez." diyerek bitirmiş olduğunu görürüz. Mesela **"Allah zalimleri sevmez.", "Allah haddi aşanları sevmez.", "Allah israf edenleri sevmez.", "Allah hainlik edenleri sevmez."**

Kıymetli kardeşlerim! Dönüp kendimizi sorgulayalım. Bu ayetleri okuduğumuzda şöyle mi düşündük: "Ya Allah beni sevmez de bundan dolayı başıma bir bela musallat ederse veya beni bir nimetten mahrum bırakırsa?"

Tek derdimiz bu mu? Nimetlerin devamlı olması ve belalardan korunuyor olmak mı? Oysa Allah'ın bizi sevmemesinin acısını derinden hissetmemiz ve bundan dolayı yüreğimizin yanması gerekmez mi? Asıl korkutucu ve başlı başına ceza olan husus, Allah'ın bizi sevmemesi değil midir? Tüm gücümüzle zulümden, düşmanlıktan, israftan ve hıyanetten beri olmamız için Allah'ın bu vasıflara sahip olanları sevmediğini haber vermesi yeterli bir tehdit değil mi? Ve yine Allah'ın bize olan sevgisini farkında olmadan kaybetme korkusuyla söz ve amellerimize dikkat etmemiz, nefsimizi detaylıca hesaba çekmemiz gerekmez mi?

Bu, Allah'ın bizi sevmemesine yetecek kadar korkunç bir şey ve ceza değil mi? Cenab-ı Hak bu vasıflara sahip olan kimseyi sevmediği için bu ceza; sizi haksızlıktan, saldırganlıktan, israftan, ihanetten uzak durmaya ve Allah'ın size olan sevgisini farkında olmadan kaybetme korkusuyla sözlerinizi ve davranışlarınızı gözden geçirip kendinizi dikkatle hesaba çekmeye sevk etmeye yetmiyor mu?

Şimdi kendimize bu soruları soralım ki kalbi kaskatı kesilmiş olan Râmî'nin şahsiyetine mi yoksa babasını asık suratlı görmeye dayanamayan, vefa duygusu ve asaletinden ötürü babasının sevgisizliğini/soğukluğunu hissederek yaşamaya katlanamayan Gassân karakterine mi daha yakınız, görebilelim.

Görmüyor musunuz, küçük bir çocuk bile nasıl da anne-babasının sevgisinden emin olmak istiyor? Ebeveyni, onu sevdiklerini dile getirmeseler çocuk onların sevgisinden emin olamıyor. Mesela babası ona "Seni sevmiyorum." dese çocuğun istikrarı tehlikeye girer, kendine olan güveni yerle bir olur ve çocuk hayata kapkara bir pencereden bakar.

Biz yaratılmışlar da Allah'a muhtaç değil miyiz? Bizim O'ndan başka geçimimizi üstlenen ve zor zamanlarda kendisine sığınacağımız kimsemiz var mı? Allah Teâlâ, bize "Seni sevmiyorum." dese bu bizi korkutmaz mı? Yüzümüzdeki hayat neşesini karartmaz mı? İç huzurumuzu sarsmaz mı? Yüce Allah'ın kitabında kendilerini sevmediğini haber verdiği insanlardan olmamak için söz ve fiillerimizi gözden geçirmemiz gerekmez mi?

Kalbimiz bu anlatılanları özümsediğinde birçok ayet ve hadisin bizde büyük bir tesir ve yeni duygular oluşturduğunu göreceğiz. Mesela **"Rableri onları kendi tarafından bir rahmetle, rızasıyla ve içinde onlar için hazırlanmış çok kıymetli, ebedî nimetler bulunan cennetlerle müjdeler."** *(Tevbe, 21)* ayetini kelime kelime düşündüğümüzde içimizden Allah sevgisinin nasıl fışkırdığına şahit olacağız.

Bir de Allah'ın kendileriyle konuşmayacağı ve yüzlerine dahi bakmayacağı insan türlerini haber veren ayet ve hadisler var. Eğer diri bir kalbe sahipsek sevdiğimizin bizimle konuşmaması ve yüzümüze bakmaması bize ceza olarak yetecektir.

İmam Buhari'nin rivayet ettiği şu hadisin manasını tefekkür edelim: *"Allah Teâlâ cennetliklere 'Ey cennet ehli!' diye seslenir. Onlar da 'Buyur, ya Rab! Emrine amadeyiz. Hayır senin elindedir.' derler. Yüce Allah 'Razı oldunuz mu?' diye sorar. Onlar da 'Ey Rabbimiz! Neden razı olmayalım ki? Sen, daha önce hiçbir mahlukatına vermediğin şeyleri bize verdin.' derler. Bunun üzerine Allah Teâlâ 'Bundan daha üstününü size vereyim mi?' diye sorar. Onlar da 'Ey Rabbimiz! Bundan daha*

üstün bir şey olabilir mi?' derler. Yüce Allah şöyle cevap verir: 'Artık rızamı size helal kıldım (ebeden sizden razı oldum.). Bundan sonra size asla gazap etmeyeceğim.'" Hisleri donuklaşmış olan kimselere bunun neden en büyük nimet olduğunu anlamak zor gelecektir. Onun anlayışına göre cennet ehli uzunca gölgelerin altında, çeşitli meyvelerle ve iri gözlü hurilerle rızıklandırılırken Allah'ın rızasına nail olmak onlara ne katacak ki?

Sevgisinde sadık olanlar bilirler ki sevgilinin rızasını elde etmek en yüce temenni ve en çok arzu edilen şeydir. **"Allah, mümin erkeklere ve mümin kadınlara, içinde ebedî kalmak üzere altından ırmaklar akan cennetler ve Adn cennetlerinde güzel meskenler vadetti. Allah'ın rızası ise hepsinden büyüktür. İşte büyük kurtuluş da budur."** *(Tevbe, 72)* Evet, Allah'ın rızasını elde etmek diğer bütün nimetlerden daha büyüktür! Cennetlerden, nehirlerden, güzel meskenlerden bile büyüktür! Çünkü o, sevgililerin en yücesi olan Allah Teâlâ'nın rızasıdır.

Şu ayetin anlamını da birlikte tefekkür edelim: **"Beni zikredin ki ben de sizi zikredeyim."** *(Bakara, 156)* Rabbimiz bize sevgiyle yaklaşıyor ve kendisini zikretmemizi, hatırlamamızı istiyor. Buna binaen bize bir ödül vadediyor. Nedir o ödül? Allah'ın da bizi zikretmesi. Kalbi katı olan, yüce Allah'ın kulunu anmasındaki meziyeti anlayamaz. Sevgisinde sadık olana ise en kıymetli sevgilinin, Allah Teâlâ'nın, kendisini anması yeterli gelir.

Allah Teâlâ'nın kulunun tövbe etmesinden dolayı ne kadar çok sevindiğini tasvir eden şu hadisi de beraber tefekkür edelim: *"Kulunun tövbe etmesinden dolayı Allah Teâlâ'nın duyduğu memnuniyet, sizden birinin ıssız çölde kaybettiği devesini bulduğu zamanki sevincinden çok daha fazladır."*[13]

13. Müslim.

Tövbe ettiği zaman yüceler yücesi olan en kıymetli sevgiliyi, Allah Teâlâ'yı sevindirecek olmak asil bir mümini tövbe etmeye sevk etmek için yeterlidir.

Bununla beraber burada başka bir güzellik daha bulunuyor. O da şudur: Sevdiğimiz kişi bize bir hediye verdiği zaman bizi en çok ne sevindirir? Hediye edilen o nesneye mi daha çok seviniriz, yoksa bunun hediyeyi aldığımız kişinin bizi sevdiğine bir işaret olmasına mı? Elbette ki hediyeyi veren kişinin bizi seviyor olduğunu bilmek daha sevindiricidir. Bundan ötürü cennet ehlinin sevinci katbekat artacaktır. Onlar yalnızca Allah Teâlâ'nın fazlukereminden vermiş olduğu nimetlere sevinmediler. Bunun yanı sıra bu ödülün Allah'ın sevgi ve rızasına işaret etmesi de onları sevindirdi.

İlahî nimetleri konu alan ayet ve hadisleri okuduğunuz zaman az önce zikrettiğimiz manayı hissetmeyi unutmayın. **"Rableri onları müjdeler.", "Allah onlar için hazırlamıştır.", "Allah, iman edenlere vadetti.", "Allah onlara verdi."** Bahşedilen nimetlerin Allah'ın razı olduğuna işaret ediyor olması, nimetin bizatihi kendisinden daha kıymetlidir.

Tabii ki de bu anlattıklarımız mümin kulun sevap ummaksızın yahut azaptan korkmaksızın sadece sevgisinden dolayı Allah'a itaat ve kulluk edeceği anlamına gelmiyor. Bu, hakikatten uzak bir tutum olur ki zaten Kur'an ve Sünnet bunu reddetmektedir. **"Azabından korkup rahmetini umarak Rablerine yalvarırlar."** *(Secde, 16)*, **"Allah'ın rahmetini umarlar, azabından korkarlar."** *(İsrâ, 57)*

Üzerinde durulmak istenen nokta, ümitvar olma ve korkma duygularının yanında genellikle unutulan şu manadır: Kendisini sevdiğimiz için Allah'a itaat etmek, bizi sevmesi ve bizden razı olması için gayret göstermek.

Şimdi, Allah Teâlâ'nın bize sevgi ile muamele ettiğine emin oldunuz mu? Biraz önce zikredilen ayetler dikkatinizi celbetti mi? Gerçek Allah sevgisine ulaşmak için çabalayacak mısınız yoksa size verilen nimetlerle oyalanacak mısınız? Eğer nimetlerle oyalanırsanız Allah *azze ve celle* gerçek sevgiyi hatırlatmak için sizi bir imtihanla sınadığında buna şaşırmayın! Başınıza gelen musibet ne kadar şiddetli olursa olsun unutmayın ki o, Allah sevgisinden lezzet almayan ölü bir ruh ve katı bir kalpten daha şiddetli olamaz. Şayet imtihanınız sizi Allah sevgisinden lezzet almaya sevk ederse zahiren (maddi) kayıplarınız çokmuş gibi görünse de aslında siz hiçbir şey kaybetmemiş bilakis her şeyi kazanmışsınızdır.

islambol
yayınları

Arzuladığım Şeyi Bana Nasip Etmediği İçin Allah'a Hamd Olsun!

Daha önce de zikrettiğimiz üzere imtihanlar, Allah'a olan sevgimizi sağlam temeller üzerine inşa edebilmemiz için bize yardımcı olur. Demiştik ki bu sağlam temelleri inşa etme araçlarından biri de yüce Allah'ın isimlerini ve sıfatlarını düşünmektir. İmtihanlar, bu isimleri ve sıfatları idrak edebilmemiz için birer aracıdır.

İlk olarak Allah'ın musibetleri göndermesindeki hikmetinden yani hikmet sıfatından bahsedeceğiz.

Subhanallah! Bazıları vardır ki uğradıkları musibet, onların Allah'ın hikmetine olan inançlarını pekiştireceği yerde Allah'ın hikmetinden sual etmelerine neden olur. İbn Atâullah el-İskenderî şöyle söylemiştir: "Allah Teâlâ'nın sana istediğini vermeyişinin veya umduğunu nasip etmeyişinin nedenlerini idrak edersen bu alıkoyma senin için armağana dönüşür. Yüce Allah sana bir nimet bahşederse seni iyiliğine şahit tutar, sana istediğin bir şeyi nasip etmezse kahrına, galip gelme gücüne şahit tutar. O, tüm bunları yaparken sana bir şeyler öğretmektedir. Sen, Allah'ın arzu ettiğin şeyi sana nasip etmeyişindeki hikmeti kavrayamadığın için acı çekersin."

Bazen nimetlerden mahrum bırakılırız. Eğer mahrum bırakılmamızdaki hikmeti tefekkür etmeye muvaffak olursak kaybettiklerimiz bizim için bir armağana dönüşür. Bu da mahrum bırakıldığımız şeyden çok daha büyük bir nimettir. Ve bu imtihan vesilesiyle Allah

Teâlâ'nın bize isim ve sıfatlarını öğrettiğini fark ederiz. Başına gelen musibeti yalnızca şerden ibaret görenlerin asıl musibeti, tefekkür kıtlığı ve Allah'ın hikmetlerini kavramadaki eksiklikleridir.

İbn Kayyım *rahimehullah* şöyle söyler: "Eğer ki kul Rabbine karşı insaflı davransaydı -ama nerde!- Allah'ın onu dünyanın lezzet ve nimetlerinden mahrum bırakmasındaki lütfunun ona dünya lezzet ve nimetlerini vermesindeki lütfundan daha büyük olduğunu anlardı. Allah Teâlâ yalnızca vermek için alıkoyar."[14]

Tefekkür edebilmenin ve olayları kavrayabilmenin anahtarı, yüce Allah'ın her işini hikmet üzere yaptığına kesin olarak inanmaktır. Hikmetin varlığından şüphe etmeyi bırakalım artık! Allah'ın hikmetine yakînen inanalım ve bu hikmetler neler olabilir, diye tefekkür edelim! Bunu başardığımız zaman önümüzde en değerli hazineler açılacaktır.

Diğer bir anahtar da Allah'ın hikmeti karşısındaki cehaletimizi kabullenmemizdir. **"Hoşlanmadığınız bir şey sizin için hayırlı olabilir. Hoşlandığınız bir şey de sizin için kötü olabilir. Gerçeği Allah bilir, siz bilmezsiniz."** *(Bakara, 216)*

Özgürlüğümün kısıtlanmasıyla imtihan olundum. Bu dönemde geçirdiğim her merhaleden sonra artık bu musibetin bitmesini temenni ediyor ve normal hayatıma geri dönmeyi istiyordum. Esaretimin her evresinde artık bu sıkıntının biteceğini ve benim için en iyisinin bu olacağını zannediyordum. Fakat esaretimin her aşamasında gördüm ki imtihanımın devam etmesi, bitmesinden daha hayırlıymış. Şimdi bana "Tüm bu başına gelenlerin yaşanmamış olmasını ister miydin?" diye sorsalar cevabım şu olurdu: Vallahi, istemezdim. İyi ki de Allah Teâlâ, benim normal hayatıma dönme dualarıma icabet etmemiş. Bundan ötürü çok mutluyum. O, benim için, benim istediğimden daha hayırlısını seçti.

14. *El-Fevâid.*

Tüm süreç boyunca devam eden imtihan nimetinden dolayı Allah'a hamd ediyorum. Zira bu vesileyle büyük, rabbani hidayet meyveleri hasat ettim.

İbn Kayyım *rahimehullah* şöyle söylemiştir: "Herkesin içine düştüğü gizli felaketlerden biri de şudur: Kul, Allah'ın taksim ve takdir ettiği bir nimetin içerisindedir lakin bir süre sonra bu nimetten sıkılır ve sahip olduğu nimetin kendince daha hayırlı olan başka bir nimetle değiştirilmesini ister. Fakat Allah Teâlâ merhameti gereği kulunu bu nimetten mahrum bırakmaz. Onun cehaletini ve kendisi için yaptığı bu kötü tercihi mazur görür."

İbn Kayyım *rahimehullah* sözlerine şöyle devam ediyor: "Allah Teâlâ bir kulun hayrını ve rüşdünü murat ettiğinde onu, içinde bulunduğu nimete ve kendisinden razı olduğuna şahit tutar. Nimetine şükredebilmeyi ona ilham eder."[15]

Allah'a hamd olsun ki imtihanımın sonlarına doğru ben de bu bilince ulaştım ve mesele sadece sabır meselesi olmakla kalmadı. İçinde bulunduğum imtihan nimetinden dolayı Rabbime şükreder oldum.

Bu tecrübeyi yaşamadan önce -hürken- bazen Ahmed b. Hanbel, İbn Teymiyye, İbn Kayyım ve Seyyid Kutub gibi davetçi ve âlimlerin esaret imtihanıyla sınanmalarının hikmetini sorgulardım. Bu konudaki birtakım hikmetleri anlayabiliyordum fakat kalbimin daha fazla mutmain olmasını istiyordum. Teorik olarak hikmetin ne olduğunu anlamıştım lakin yaşadığım esaret tecrübesi onu pratikte de anlamama vesile oldu.

Eğer siz de bir imtihan vesilesiyle meseleyi kavramaya muvaffak ve mazhar olursanız göreceksiniz ki İslam için çalışan kimselerin şahsiyetlerinde eksik bir halka kalıyor. Bu eksik halka ise yalnız fedakârlıklarla ve davetlerinin bedelini musibetlerle ödediklerinde tamamlanabiliyor.

15. *El-Fevâid.*

Allah yolunda esir edilen kişi hapishaneden çıktıktan sonra Allah *azze ve celle*'nin ona bahşettiği akla hayale gelmez güzellikleri görecek ve işte o vakit rahmetli Seyyid Kutub'dan aktaracağım şu kıymetli cümleleri anlamaya muvaffak olacaktır:

"Nefislerin (benliklerimizin) sıkıntılarla terbiye edilmesi ve hak uğrunda mücadele etme hususunda verdiğimiz kararın korkutmalarla, zorluklarla, açlıkla; mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltme ile test edilmesi gerekiyor. Allah Teâlâ şöyle buyurmakta: **'Sizi mutlaka biraz korku ve açlıkla; biraz da mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmek suretiyle imtihan edeceğiz. Sabredenleri müjdele!'** *(Bakara, 155)*

Başlarına gelen musibetler gereği müminler, imanlarının bedelini ödemelidirler ki uğrunda meşakkat çektikleri akideyi bırakmaları kolay olmasın. Bedeli ödenmemiş bir akideye sahip olanların, yedikleri ilk darbede akidelerinden vazgeçmeleri pek de zor olmayacaktır. Ödenmiş bedeller en başta kişinin kendisi için imanın değerini arttıran kıymetli emeklerdir. İnsanlar, uğrunda ne kadar çok acı çekip fedakârlıkta bulunurlarsa iman onlar için o derece önemli ve üzerine titredikleri bir mesele hâline gelir.

Başkaları, o iman sahiplerinin yaşadıkları sıkıntılara ve gösterdikleri sabra şahit olmadıkça imanın değerini anlayamazlar. Aynı şekilde, çekilen sıkıntılar akide sahiplerinin yapılarını sağlamlaştırıp güçlendirir. Zorluklar gizli kuvvetleri harekete geçirir, müminin kalbinde yalnızca sert tokmaklar altında öğrenebileceği gizli geçitler açar.

Gözlerdeki perdenin kalktığı, kalplerdeki pasın silindiği bir sıkıntı atmosferi olmasaydı değerler, kıstaslar ve algılar doğru, isabetli ve istikamet üzere olmazdı. Bütün bunlardan daha önemlisi ya da bunların hepsinin temeli de şudur: Bütün dayanaklar sarsılıp hayaller kaybolurken yalnızca Allah Teâlâ'ya sığınılmalı, sadece O'nun

gücüne dayanılmalı ve kalp O'nun sevgisiyle doldurulmak üzere her şeyden arındırılmalıdır. Bu yapıldığı vakit perdeler kalkacak, basiret açılacak ve gözlerde yüce ufuklar belirecektir: Allah'tan başka hiçbir şey yok, O'nun gücünden başka güç yok, O'nun kudretinden başka kudret yok, O'nun iradesinden başka irade yok, O'ndan başka sığınak yok!

Bundan dolayıdır ki Allah *azze ve celle* birtakım musibetler ortaya koymuştur. Böylelikle mücahitler ayrışıp ortaya çıkacak ve tanınacaklar. Saflardaki karışıklıklar son bulacak ve münafıklar ile korkakların durumları aşikâr olacak."

İşte bunlar, yüce Allah'ın davetçileri imtihan etmesindeki hikmetleridir. Evet, doğru, onlar esir edilmemiş olsalardı belki de insanların arasına karışıp kendilerine başvurulacak merci olacaklar ve daha fazla kitap yazabileceklerdi. Fakat belki de Allah Teâlâ böyle yaparak onların niyetlerini arındırmak ve hayatın sırlarını onların kelimeleriyle açmak istiyordu. Denilmiştir ki: "Bin adamın içindeki tek bir adamın yaptığı icraat, bir adamın etrafındaki bin adamın konuşmasından daha etkilidir."

Tabii bu, her musibette Allah'ın hikmetini anlayabileceğimiz veya bu hikmeti kavrayıncaya kadar hüsnüzanda bulunamayacağımız anlamına gelmez. Çünkü Allah Teâlâ şöyle buyuruyor: **"Size ilmin pek azı verildi."** *(Isrâ, 85)* Allah'ın hikmetlerinden sadece az bir kısmını idrak edebiliriz. Ama kalbimizin mutmain olması için Allah Teâlâ bazı hikmetleri bize gösterecektir.

Özetle:

Başına gelen sıkıntılarda Allah'ın hikmetine güven ki O, birçok kıymetli hazineyi önüne sersin.

حُسْنُ الظَّنِّ بِاللهِ

En Uygun Vakitte Ferahlayacaksın!

Buraya kadar Allah Teâlâ'nın musibetlerin içine gizlediği hikmetler hakkında konuştuk. Şimdi bu anlatılanlara bir unsur daha ekleyeceğiz ki o, Allah Teâlâ'nın imtihanın süresini belirlemedeki hikmetidir.

Esir tutulduğum süreçte zaman zaman aklıma birtakım düşünceler geliyor, kendi kendime şöyle diyordum: "Şu ana kadar edindiğim tecrübeler, dinim açısından bana pek çok fayda sağladı. Fakat imtihanın süresi uzarsa bu durumun tersine dönmesinden korkuyorum."

Sonra kendime dedim ki: "Ne bu hâlin? Sen sadece bir kulsun. İşini, ilmi her şeyi kuşatmış olan hikmet sahibi yüce Allah'a havale et! O; imtihanın ne kadar süreceğini, şiddetini, zamanlamasını ve yapısını en iyi bilendir. Allah Teâlâ dilediğini tercih eder ve O, yaptığı tercihlerde hikmet sahibidir."

Bu konuyu daha iyi anlayabilmek için gelin, Ahzâb (Hendek) Gazvesi'ni birlikte inceleyelim:

İmtihan, tayin edilen vakitte başladı ve son buldu. Kriz, münafıklar, kalplerinde hastalık olanlar ve müminler arasında tam bir ayrışma gerçekleşene ve insanların gerçek yüzleri ortaya çıkana kadar devam etti.

Tüm bunlar gerçekleşinceye kadar Allah'ın hikmet ve rahmeti gereği imtihan devam etti. Böylece müminler, münafıklara karşı çok daha tedbirli olabildiler. Artık onların kurnazca yaydıkları zehirli sözlerden etkilenmeyeceklerdi. Ve yine Allah'ın rahmet ve hikmetindendir ki imtihan şiddetlenmedi ve daha fazla sürmedi. Aksi hâlde dininde sebat etmiş olanların ayakları kayabilir ve bazı müminler imanlarından ve kesin inançlarından kopabilirdi. **"Müminler, düşman ordularını karşılarında görünce korkmayıp: 'İşte bu, Allah ve Rasul'ünün bize haber verdiği şeydir. Allah ve Rasul'ü verdikleri her haberde elbette doğruyu söyler.' dediler. Bu durum onların sadece iman ve teslimiyetlerini arttırdı."** *(Ahzâb, 22)*

Müminler, düşmanlarıyla karşı karşıya geldiklerinde sabredip sebat ettiler. *"Sabır, ilk şok anında gösterilendir."*[16] Allah *azze ve celle* de bu imanları sebebiyle onlara dinlerini muhafaza etmelerini sağlayacak bir kurtuluş sözü söylemeyi nasip etti.

Tefsir âlimlerinin ifadesine göre müminler, **"İşte bu, Allah ve Rasul'ünün bize haber verdiği şeydir."** derken Bakara suresindeki şu ayeti kastediyorlardı: **"Yoksa sizden öncekilerin başına gelenler sizin de başınıza gelmeden cennete girebileceğinizi mi sandınız? Onlara öyle ezici fakirlikler, yerlerinden kımıldamalarına engel olan sıkıntılar dokundu ve onlar öylesine sarsıldılar ki sonunda peygamber ve beraberindeki müminler (dayanamayıp) 'Allah'ın yardımı ne zaman?' diyecek hâle geldiler. Şunu bilin ki Allah'ın yardımı pek yakındır."** *(Bakara, 214)*[17]

Ancak imtihan şiddetlenerek devam etti. Kuşatma bir ay sürdü ve bu süreçte açlık, soğuk, korku ve daha pek çok şey yaşandı. Müşrikler, zayıf buldukları noktalardan Müslümanlara baskın düzenlemeye çalışıyorlardı.

16. Buhari.

17. Müfessirlerden İbn Âşûr, bu ayetin Hendek Savaşı'ndan bir yıl önce indiğini belirtmiştir.

Müslümanlar, Kurayza Yahudilerinin anlaşmayı bozup müşriklerle ittifak ettiklerini öğrendiklerinde ise durum daha kötü bir hâl aldı. Kurayza Yahudileri her an kapıları açabilir ve müşrikler Medine'ye akın düzenleyerek öldürme, işkence, taciz ve tecavüz gibi insanlık dışı muamelelere başlayabilirlerdi.

Yüce Allah bu durumu şöyle anlatıyor: **"Hani onlar size hem üst tarafınızdan hem alt tarafınızdan gelmişlerdi. Hani gözler kaymış ve yürekler ağızlara gelmişti. Siz de Allah'a karşı çeşitli zanlarda bulunuyordunuz. İşte orada müminler denendiler ve şiddetli bir şekilde sarsıldılar."** *(Ahzâb, 10-11)*

Bu kritik anda Allah *azze ve celle* iman edenleri kurtardı. Müşriklere ise onların çadırlarını yerinden sökecek, kazanlarını devirecek, birliklerini dağıtacak kuvvetli bir rüzgâr gönderdi. Böylelikle onlar hezimete uğramış hâlde geri çekildiler.

Allah ne yücedir! Yardımın geldiği şu vaktin münasipliğine bir bakın! Şimdi gelin düşünelim; ilahi yardım, bu zamandan daha geç veya daha erken gelseydi neler olur, ne gibi sonuçlar ortaya çıkardı!

Eğer yardım biraz daha gecikseydi bazı müminler, münafıklarla benzer sözler söyleyebilirler yahut onların yaptıklarını yapabilirlerdi. Münafıklar diyorlardı ki: "Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* bize, İran ve Rum krallıklarının fethini vadediyordu. Şimdi ise burada mahsur kaldık. Öyle ki hiçbirimiz ihtiyaç gidermek için bile kafamızı çıkartamıyoruz. Allah ve Rasulü -hâşâ- bize yalnızca yalan söylemişler."[18]

Eğer Allah'ın yardımı biraz daha gecikseydi belki de bazı müminlerin kalplerinde şüphe uyanmaya başlayacak ve onlar, akıllarından, geçmişlerini yıkacak, hayırlı amellerinin sevabını silecek birtakım şeyler geçireceklerdi. Fakat Allah *azze ve celle* hikmet ve rahmeti gereği dinleri hususunda onları korudu ve yardımını ertelemedi. Zira Allah Teâlâ, imanlarının kuvveti oranında müminleri sınar.

18. Taberî.

Şimdi diğer soruya gelecek olursak. Allah'ın yardımı neden bu vakitten önce gelmedi? Neden kuşatmanın hemen ertesinde, ilk veya ikinci haftasında kuvvetli rüzgâr gönderilip savaş hemen bitirilmedi? Kuşatma neden bir ay sürdü?

Bu konuda Allah'ın birkaç hikmeti bulunmaktadır, diyebiliriz. Bunlardan biri muhtemelen -Allah *azze ve celle* hikmetlerini en iyi bilendir- yüce Allah'ın müminlerin şahsiyetlerini sağlamlaştırmak istemesidir. Zira imtihanlar ne kadar zorlaşırsa kulların şahsiyeti o kadar güçlenir ve böylece onların Hak katındaki dereceleri yükseltilir.

Diğer bir hikmet ise şu olabilir: Müminleri sarsacak biçimde vuku bulan bu şiddetli kriz, onlara Allah'ın hükümleri karşısında boyun eğmeyi ve Allah'ın rahmetine muhtaç olduklarını hissetmeyi öğretti. Öyle ki mağrur olup kibirlenmesinler, sabır ve sebat göstermekteki fazileti kendilerinden bilmesinler. Aksine bütün fazileti, onları en zor anlarında felaha erdiren yüce Allah'a nispet etsinler.

Hasılıkelam, Allah'ın yardımı ne müminlerin imanlarını tehlikeye atacak bir vakte ertelendi ne de çok erken bir vakitte geldi. Ki müminler imtihanın zorluğunu derinden hissedip şahsiyetlerini olgunlaştırsın, Allah'ın ahkâmı karşısında acziyetlerini fark edip kendilerine O'ndan başka kimsenin yardımcı olamayacağını idrak etsin ve münafıklardan ayrışsın; münafıkların ahvali ise tüm gerçekliğiyle ortaya çıksın!

Allah'ın, imtihanın süresini tayin etmesindeki hikmetine bakın! Mümin kullarının amellerini zayi etmeyen, onları tam vaktinde terbiye edip edeplendiren, her şeyden haberdar ve hikmet sahibi olan Allah ne yücedir!

Özetle:

Musibetin ne kadar süreceği konusunda endişelenme, Allah'ın hikmetine güven.

Tarifi Olmayan Lezzet

Allah Teâlâ'nın hikmetinden bahsetmeye devam ediyoruz. Başınıza gelen musibetlerde Allah'ın hikmetini tefekkür ederseniz Allah'a olan sevginiz artmaz mı? Çile, armağana dönüşmez mi? Oysa bazı insanların imtihana tabi tutulduklarında Allah sevgilerinin yerle bir olduğu görülür.

Başıma gelen imtihan (esaret) nimetinden önce şunu sorgulardım: Allah Teâlâ'nın şiddetli musibetlerle sınadığı müminler nasıl oluyor da buna sabredebiliyorlar? Sabır hususunda Yüce Allah'ın onlara yardım edeceğini biliyordum fakat yine de kalbimin mutmain olmasını arzuluyordum. Ne zaman ki Allah Teâlâ bana nimetini bahşetti ve bu tür insanlarla karşılaştım, o vakit nasıl sabrettiklerini anladım.

İlk olarak Allah Teâlâ'nın şu hikmetine şahit oldum: O, mümin kullarını taşıyamayacağı yüklerle imtihan etmiyor. Ancak ve ancak imanlarının kaldırabileceği şeylerle imtihan ediyor. İmam Tirmizî şöyle rivayet eder: "Sa'd b. Ebî Vakkâs *radıyallahu anh* anlatıyor: Dedim ki 'Ya Rasulullah! İnsanlar arasında en ağır imtihana tabi tutulanlar kimlerdir?' Şöyle cevap verdi: *'En ağır imtihanları peygamberler yaşar. Sonra derece derece diğer insanlar gelir. Kişi, dini (dinine bağlılığı) oranında imtihandan geçer. Eğer dini hususunda katıysa imtihanı da ağır olur ama dini hususunda zayıfsa o oranda imtihan edilir. Kulun*

üzerine belalar iner durur ta ki böylece yeryüzünde günahsız bir şekilde dolaşır.'"[19]

İkinci olarak Allah Teâlâ'nın hikmeti gereği mümin kullarına nasıl şefkatli davrandığını ve imtihanı yavaş yavaş ilerlettiğini gördüm. Evvela Allah, kulun imanı kuvvetince imtihan sürecini başlatıyor. Kul buna sabrediyor. Sabır ise kulun daha büyük imtihanları taşıyabilmesi için imanı pekiştirip güçlendiriyor. Fakat yüce Allah imtihanı devam ettirmeyi murat ediyor. Kul yine sabır gösteriyor ve imanı biraz daha güçleniyor. En nihayet imtihan ile imanın gücü, kulu hayal dahi edemeyeceği bir mertebeye yükseltiyor.

Üçüncü olarak şuna şahit oldum: Farz edelim ki mümin bir kulun başına ansızın şiddetli bir musibet geldi. Allah Teâlâ'nın o mümin kula tarif edilemez bir lezzet duygusu bahşettiğini gördüm. Tıpkı bir meyve tadı veya esans kokusu gibi.

Sizden portakalın veya elmanın tadını tarif etmenizi yahut yasemin veya reyhan çiçeğinin kokusunu anlatmanızı istesem yapabilir misiniz? Allah'ın onlara yaşattığı lezzetlerin tarifi yok!

İşte böyle, onca şeye nasıl sabrettiklerini tasavvur edemediğiniz o kullar; huzurun, Allah'a yaklaşmanın, kalbin O'na bağlanmasının ve O'nun verdiği hükme razı olmanın tadını alıyorlar. Bunlar tarifi olmayan lezzetlerdir. Ben de imtihan sürecimde bu lezzetlerden bazısını tattım ve ne derece etkili olduğunu anladım. Fakat benim için nimet olan o musibet sürecinde öyle insanlarla tanıştım ki onların benden daha hayırlı olduklarını ve bu lezzetleri benden daha fazla tattıklarını düşünüyorum.

Onların imtihanı benim imtihanımdan çok daha ağırdı fakat hissettikleri huzur ve hoşnutluk sebebiyle yüzleri parlıyordu. Dilleri sürekli Allah'ın zikriyle ıslanıyor ve ucunda Allah'ın rızasını elde etmek olduktan sonra gösterdikleri sabrın pek küçük olduğunu ifade

19. İmam Tirmizî hadisin hasen-sahih olduğunu söylemiştir. el-Elbânî ve Şuayb el-Arnaût da sahih olduğunu belirtmişlerdir.

ediyorlardı. Hatta onlardan biri bana şöyle söyledi: "Bazı zamanlar kurtuluş için Allah'a dua ederken ahiret yurdunda nail olacağım sevabın büyüklüğünü düşündükçe Allah Teâlâ'nın duama icabet etmemesini diliyordum."

Bu kardeşe Allah hakkında hüsnüzan beslediğimi ve O'nun yakın zamanda benim için bir kurtuluş kapısı açmasını umduğumu ifade ettim. O ise bana şunları söyledi: "Bu güzel bir düşünce fakat ben senin için bundan daha güzelini isterim ki o da imtihan nimetinden istifade etmendir."

"İmtihan nimetinden istifade etmeni istiyorum!" İlk duyduğumda bu cümleyi anlayamamıştım lakin "imtihan nimeti" devam edince bu cümleyi bizzat yaşamaya başladım.

Elde ettiğim tecrübeler neticesinde Allah'ın bir hikmetinin farkına vardım. İmtihan başlangıçta hafifti, ben de kısa bir süre sonra biteceğini zannettim. Allah *azze ve celle* sabretme gücü verince ve dayanıklılığım arttıkça imtihan daha da zorlaştı. Ama zorluk arttıkça Allah katından sabrımın çoğalmasına vesile olacak bir huzur iniyordu. Hikmet ve merhamet sahibi olan Allah'a hamd olsun.

Eğer hayret verici bu lezzetleri tatma fırsatınız olmadıysa bunun etkilerini görebilirsiniz: Firavun'un sihirbazlarının: **"'Eğer üstün gelen biz olursak herhâlde bize bir mükâfat verilir, değil mi?"** *(Şu'arâ, 41)* dışında bir gayeleri yoktu. Onlar, uzun yıllar sihir yapmak ve insanları kandırmak suretiyle dünyayı arzu ederek yaşadılar. Sonra kendilerine bir anda gelen hidayet ve kesin inanç sebebiyle parça parça kesilme ve çarmıha gerilme tehditleri karşısında sarsılmaz ulu dağlara dönüştüler. Firavun'a cevaben şunları söylediler: **"İmkânı yok. Bize gelen apaçık mucizeleri ve bizi yaratan Allah'ı bırakıp da kesinlikle seni tercih etmeyeceğiz. Hakkımızda istediğin kararı ver, yapmak istediğini yap. Ama şunu unutma ki senin hükmün ancak dünya hayatında geçer. Şüphesiz biz Rabbimize**

iman ettik. O'nun, hatalarımızı ve bize zorla yaptırdığın sihir günahını bağışlayacağını umuyoruz. Allah'ın vereceği mükâfat seninkinden daha hayırlı, cezası da seninkinden daha devamlıdır." *(Tâhâ, 72-73)*

Subhanallah! Bataklığa batmış ve tek gayeleri dünya olan bu insanlar, bir anda tattıkları tarifi olmayan bu lezzetler sebebiyle ruhları ahirete âşık olan, hiçbir beşerden fayda dilemeyen ve onların vereceği zarardan korkmayan yüce insanlara dönüştüler.

Salih insanların çetin imtihanlarla sınandıklarını gördüğünüzde neden musibete uğradıklarına dair Allah'ın hikmetini sorgulayacak olursanız kendinize şunu söyleyin: "Ben dönüp kendime bakmalıyım. Onlar Rablerini hiç kimseye şikâyet etmediler. Onlar Allah'tan gelene razı olmuşken bana konuşmak düşer mi? Allah Teâlâ onlara karşı benden daha merhametlidir." Tabii ki bununla beraber, şayet gücünüz yetiyorsa, onlara yardım etmeli ve musibetten kurtulmaları için mücadele etmelisiniz.

Özetle:

Şiddetli imtihanlarla sınanıp kazananlara bu tarif edilemez lezzetlerin bahşedilmesi, Allah Teâlâ'nın hikmetindendir.

حُسْنُ الظَّنِّ بِاللهِ

İSLAMBOL
yayınları

Diş Hekiminin Yanında

Oğluna çok fazla tatlı yememesini ve her tatlı yediğinde dişlerini fırçalamasını tavsiye edersin. Ama o tavsiyene uymaz, çokça tatlı yer ve dişleri çürür. Acı içinde yanına gelip: "Baba dişim ağrıyor!" der. Sen de: "O hâlde doktora gitmelisin." dersin. O ise: "Olmaz babacığım! Dişçi canımı yakar." der. Sen de ona: "Bunu yapmak zorundasın evladım. Yoksa çürük, dişlerine yayılacak ve daha fazla acı çekmek zorunda kalacaksın." dersin.

Sonra birlikte dişçiye gidersiniz ve oğlun muayene koltuğuna oturur. Çürükler temizlenmeye başlayınca acı ve endişe içinde bağırmaya başlar: "Babacığım! Lütfen kurtar beni." Sen ise onu azarlayarak: "Sus bakalım! Bırak da doktor tedavini yapsın. " dersin. Doktor tekrar işine döner. Oğlun bir süre sustuktan sonra yine bağırır: "Babacığım! Yeter, tamam!" Sen de net bir tavırla: "Doktor ne yapacağını daha iyi bilir. Karışma, tedaviyi tamamlasın!" dersin.

Tüm bunlar olurken oğlun sana nefretle mi bakar? Tabii ki asla. O, senin kendisinin iyiliğini düşündüğünün farkındadır. Acı çekmek istemiyordur fakat bir yandan da tedavinin daha sonra fazlasıyla çekeceği acıya engel olacağını biliyordur.

Sen de bir baba olarak oğlun acı çekerken elbette üzülürsün. Hatta belki de inlemelerine şahit olmamak için odadan çıkarsın. Nihayet en münasip vakitte tedavi biter. Oğlun sandalyeden kalkar ve birlikte eve dönersiniz. Dönüş yolunda oğlun sana minnet dolu

gözlerle bakarak şunları söyler: "Babacığım, sen yaptığın her işte benim iyiliğimi düşünürsün. Artık ağrım geçti ve sağlıklı dişlere sahip olmanın mutluluğunu yaşıyorum."

En yüce misaller Allah'a aittir. Allah Teâlâ da bizleri tatlılardan yani günahlardan nehyeder ve günaha her dalışımızda bize temizlenmeyi emreder.

Gaflete düşüp günahlara dalar ve birtakım kalp hastalıklarına yakalanırız. Merhamet sahibi olan yüce Rabbimiz bilir ki terk etmediğimiz takdirde bu günah ve hastalıklar tüm benliğimize yayılacak ve bize acı verecek. Allah kalplerimizin temizlenmesi için bizi "imtihan" sandalyesine oturtur. Acı çekeriz, korkarız ve Allah Teâlâ'nın bizi bu imtihan sandalyesinden kaldırmasını isteriz. Rabbimiz ise rahmetinden ötürü bilir ki tedavi henüz bitmemiştir ve kalplerimizde çürükler vardır.

Evet, buna rağmen Allah'a dua edip sizi bu sıkıntıdan kurtarması için ısrarcı da olabilirsiniz. Ama tedavi ne kadar uzun sürerse sürsün, babasının kendisinin iyiliğini düşündüğünü bilen o çocuk gibi yüce Rabbinize sevgiyle bakmaya devam edersiniz. Rabbinize karşı hüsnüzan besler ve O'nun sizin için yaptığı seçimin, sizin kendiniz için yapacağınız seçimden daha hayırlı olduğuna kesinlikle inanırsınız. Ve bir an bile olsa O'na kötü zan beslemeniz mümkün olmaz. Bilakis O'nu ümitle istemeye ve sevmeye devam edersiniz.

Gerçekten şunu bilmeniz gerekiyor: Allah Teâlâ, acı çektiğinizi görmekten hoşnut olmaz ama temizlendiğinizi görmeyi sever. Çünkü O, günahların ve kalp hastalıklarının kulları üzerindeki tehlikeli tesirlerini bilmektedir.

Özetle:

Başına bir bela geldiğinde bil ki Allah *azze ve celle* seni temizlemek istiyor.

Beladan kurtulmayı ümit et ama musibetin süresi ne kadar uzarsa uzasın Rabbine karşı hüsnüzanda bulun ve O'na olan sevginden taviz verme.

Her şeyden münezzeh olan Allah,
sana senden daha merhametlidir.

El-Vedûd Olduğu İçin Allah'ı Sevelim

Şöyle bir olay tasavvur edelim: Tanımadığınız bir insanla karşılaştınız ve farkında olmadan ona tebessüm ettiniz. Daha sonra bu insan size bir araba hediye edip "Sizin yüzünüzü asla unutmayacağım. Çünkü o tebessümün ardında gerçek sevginin yansımalarını gördüm." dedi. O bunları söylerken yine tebessüm ettiğiniz için adam size şükranlarını sunmaya devam etti. Bir vakit sonra çıkmaza girdiniz ve o adam gelip size vakit ayırdı; mal ve canıyla yanınızda oldu. Hasta olduğunuzda sizi ziyaret etti hatta size elleriyle yemek yedirdi. Siz de mahcup olarak ona tüm bunları hak etmediğinizi söylediniz. O da size: "Hayır, hayır! Bana tebessüm edişinizi asla unutmayacağım." dedi ve sizi dünyalık menfaatlerden uzak bir sevgiyle sevmeye devam etti.

Böyle birisine "Vedûd (çok seven)" dersiniz öyle değil mi? Böyle bir kişinin gösterdiği sevgiden dolayı özellikle de yaptığı iyiliklerin karşılığını veremiyorsanız mahcubiyet hissetmez misiniz?

En yüce misaller Allah'a aittir. Allah *azze ve celle* el-Vedûd'dur. Kullarının en küçük amellerinden bile hoşnut olur, onları sever ve rızıklandırır. Fakat bu amel veya sözlerin sırf Allah rızası için olması koşuluyla...

Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şu sözüne kulak verelim: *"Kul, Allah'ın hoşnut olduğu bir söz söyler fakat onunla Allah'ın rızasını kazanacağı hiç aklına gelmez. Böylece Allah Teâlâ o kul ile karşılaşıncaya*

dek onun hakkında rızasını yazar."[20] Kulun onu Allah katında böyle bir dereceye ulaştıracağını tahmin dahi etmediği hatta belki unutup gittiği bir söz sebebiyle yüce Allah ebeden ondan razı olur. Çünkü O, el-Vedûd olandır.

İmam Müslim'in rivayet ettiği bir hadiste Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu haber veriliyor: *"Yolun ortasında insanlara eziyet veren bir çalılığı kestiği için bir adamın cennette dolaştığını gördüm."*[21] Gerçekten çok basit bir amel ama biz, el-Vedûd olan Allah için çalışıyoruz. Allah *azze ve celle* iyiliği, on mislinden yedi yüz misline belki daha fazlasına kadar arttırır. Çünkü O, el-Vedûd olandır.

Allah'ın lütfu, cömertliği, yüceliği ve şefkatini düşündüğümüz vakit yanaklarımızdan süzülen gözyaşları var ya... İşte onlar sebebiyle Allah Teâlâ bizi kendi gölgesinde gölgelendirecek ve ateşi gözlerimize haram kılacak. Çünkü O, el-Vedûd olandır. Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: *"Yedi sınıf insan var ki, Allah onları hiçbir gölgenin olmadığı günde (mahşer meydanında) kendi gölgesinde gölgelendirecektir. (Biri de), yalnız başınayken Allah'ı zikredip gözleri yaşaran kişi."*[22] Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yine şöyle buyurdu: *"İki çeşit göz var ki bunlara ateş dokunmaz. Birincisi, Allah korkusundan dolayı ağlayan göz. İkincisi ise geceleyin Allah yolunda nöbet tutan göz."*[23]

İmam Buhari'nin rivayet ettiği, bir köpeğe acıyıp su içiren adamı konu alan hadiste şöyle haber verilmekte: *"Allah onu övdü ve günahlarını bağışladı."*

Bunlar gerçekten küçük ameller ama yüce Allah "eş-Şekûr" (çokça teşekkür eden) olduğu için kullarına şükranlarını sunuyor. Bu erdemli davranışlardan dolayı bize sevgiyle yaklaşıyor. Çünkü

20. Tirmizî.
21. Müslim.
22. Buhari, Müslim.
23. Buhari.

O, el-Vedûd olandır. **"Rabbinizden günahlarınızın bağışlanmasını isteyin sonra da bütün kalbinizle O'na yönelin. Hiç şüphesiz Rabbim çok merhamet eden, çok seven ve sevilendir."** *(Hûd, 90)*

Allah *azze ve celle* hoşnut olduğu küçük bir amelimizle dağlar kadar günahımızı silerken tek bir iyiliğimizi dahi sebepsiz yere silmez. **"Çünkü Allah, iyilik eden ve işini güzel yapanların mükâfatını asla zayi etmez."** *(Tevbe, 120)* Çünkü O, el-Vedûd olandır.

İmam Müslim'in rivayet ettiği bir hadiste yüce Allah'ın şöyle buyurduğu haber veriliyor: *"Kim bana bir iyilikle gelirse ona on katını veya daha fazlasını veririm. Kim de bana bir kötülükle gelirse ona yalnızca yaptığı kötülüğün dengiyle karşılık verir veya onu bağışlarım. Kim bana bir karış mesafe yaklaşırsa ben ona bir zirâ mesafe yaklaşırım. Kim de bana bir zirâ mesafe yaklaşırsa ben ona bir kulaç mesafe yaklaşırım. Kim bana yürüyerek gelirse ben ona koşarak gelirim. Kim ki yeryüzü dolusunca günah işlemiş olsa da bana hiçbir şeyi ortak koşmamış hâlde karşıma çıkarsa ben de yeryüzü dolusunca mağfiretle onun karşısına çıkarım."* Evet, durum böyledir. Çünkü O, el-Vedûd olandır.

Yüce Allah'ın onca ikramına ve bize sevgiyle yaklaşmasına rağmen bizim O'na bir fayda sağlayamıyor ve iyiliklerine cevap veremiyor oluşumuz bizi, Allah'a karşı mahcup kılmalıdır. Bunun yanı sıra bizi bir amel işlemeye muvaffak kılan bizzat yüce Allah'tır. Evet, kul irade sahibidir ve tercihte bulunur ama bizim hayırlı bir ameli tercih etmemiz de ancak Allah'ın muvaffak kılmasıyla olur. Hayırlı bir amelde bizi başarıya ulaştıracak olan Allah'tır. Üstelik bizi o amele hem muvaffak kılar hem de işlemeye kendisinin muvaffak kıldığı amelimizden ötürü ödüllendirir!

O öyle bir ilahtır ki önce bizi imtihana tâbi tutar. Sonra bu imtihana karşı bize sabretme gücü verir. Üstelik bizi sabretmeye kendisi muvaffak kıldığı hâlde bir de sabrımızdan ötürü mükâfatlandırır.

Bu mükâfatı dünyadayken peşinen verir. Üstüne bir de âhirette bizi ödüllendirir. Bu cömertlik ve sevgi nedir böyle? Şaşırmıyoruz! Çünkü O, el-Vedûd olandır.

İmtihanlar arasında boğulurken Rabbimden, hayal dahi edemeyeceğim ölçüde şefkat, lütuf, merhamet, bağışlanma ve yardım gördüm. Yüce Allah'ın bana geçmişten bugüne neden böyle güzel ikramlarda bulunduğunu araştırdım fakat bir sonuca ulaşamadım. Sonra Rabbimden utanıp ağlayarak kendi kendime şunları söyledim: "Ya Rab! Vallahi ben bunları hak etmiyorum." Evet, vallahi ben bunca iyiliğe layık değilim ama O, el-Vedûd olandır.

Bu anlatılanlar yüce Rabbimizi kayıtsız-şartsız sevmemiz için yeterli değil midir? O'na yaklaşmamız ve ne hâlde olursak olalım O'nun yakınlığıyla yetinmemiz için kâfi değil midir?

Özetle:

Kardeşlerim! Allah'ı sevelim.
Çünkü O, el-Vedûd olandır.

حُسْنُ الظَّنِّ بِاللهِ

Kalbinin Derinliklerinden Asla Sabır Fışkırmayacak

Allah'a olan sevgimizi sağlam temeller üzerine inşa etme çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bu temellerin ilki yüce Allah'ın isimlerini ve sıfatlarını tefekkür etmek idi. Demiştik ki eğer biz imtihanlar karşısında doğru bir tutum sergilersek imtihanla mücadele ederken Allah'ın isim ve sıfatlarını anlayabiliriz. Böylelikle başımıza gelen imtihan, Allah Teâlâ'ya olan sevgimizi artırmaya vesile olur.

Önceki bölümlerde Allah'ın imtihanlarda saklı hikmetleri ve imtihanların O'nun sevgisinin bir tezahürü olduğu konusu üzerinde durduk. Şimdi ise yüce Allah'ın başka bir sıfatını ele alacağız.

Bazen yaşadığımız sıkıntıların ne zamana kadar süreceğini, ne derece büyüyeceğini kestiremeyiz. Dillerimiz hemen duaya sarılır ve problemin bir an önce son bulmasını dileriz. Lakin çok geçmeden bunun uzun sürecek çetin bir imtihan olduğunu anlayıp korkuya kapılır, ümitsizlik kâbusuna dalarız.

İşte bu, gerçekten korkutucudur. Yaşadığımız imtihan dayanılmaz bir noktaya ulaştığında kalbimizin derinliklerinde sabretmemizi kolaylaştıracak bir dayanak arar fakat bulamayız. O vakit probleme matematiksel hesaplamalarla yaklaşmaya çalışırız. Mesela yaşadığımız musibet kör olmamıza sebep olacak bir hastalıksa geleceği tasavvur edebilmek adına şu denklemi kurarız: Ben – Görme yetisi = Perişan olmuş bir insan.

Mesela -Allah muhafaza- oğlumuz hayatla ölüm arasında yoğun bakım odasındaysa denklem şudur: Hayat – Oğlum = Daimî üzüntü.

Fakat biz bu denklemi kurarken önemli bir noktayı gözden kaçırırız: İmtihanın başladığı veya şiddetlendiği anda zayıf kalplerimizin derinliklerinden asla sabır fışkırmayacak. Çünkü sabır, yalnızca yüce Allah'ın katından iner!

O Allah ki kendisinden yardım isteyenler için el-Muîn (yardımcı) olandır. Âlimler el-Muîn'in Allah'ın isimlerinden olup olmadığı hususunda ihtilaf etmişlerdir fakat onun Allah'ın sıfatlarından olduğu hususunda şüphe yoktur.

Nasıl ki yardım/zafer Allah katından iniyorsa sabır da tümüyle el-Muîn olan Allah *azze ve celle* katından iner. Mücadelemiz esnasında ümitsizlik ve hüzne kapılma riskine karşı Allah katından sabır yağar. **"Eğer Allah size yardım ederse hiçbir kuvvet sizi yenemez."** *(Âl-i İmrân, 160)*

Şu ayetleri dikkatle inceleyelim: **"Yardım (zafer) yalnızca mutlak güç ve hikmet sahibi olan Allah katındandır."** *(Âl-i İmrân, 126)*, **"Sabret! Senin sabrın da ancak Allah'ın yardımı iledir."** *(Nahl, 127)* Her iki ayetin ifade şekli birbirine benzemektedir.

Bu gerçekten önemli bir hakikattir. Sabır, Allah katından iner. Aynı şekilde sükûnet ve huzur da Allah katından iner. Buna işaret eden pek çok ayet vardır. Mesela: **"Sonra Allah, bu kederin ardından size bir güven duygusu indirdi."** *(Âl-i İmrân, 154)*, **"Bu sebeple üzerlerine huzur indirdi."** *(Fetih, 18)*

Aynı şekilde ellerinin ve ayaklarının çaprazlama kesilmesi, bedenlerinin çarmıha gerilmesi söz konusuyken Musa *aleyhisselam*'a iman eden sihirbazların durumunu anlatan ayetler de bunu göstermektedir: **"(Dediler ki) Rabbimiz! Üzerimize sabır yağdır ve Müslüman olarak canımızı al."** *(A'râf, 126)*

İçerisinden su boşalan bir kova hayal edelim. İşte onlar da üzerlerine bu şekilde sabır yağmasını istiyorlardı. Titreyen ve yanan kalplerin üzerine yağmur gibi sabır yağdığında kalpler sakinleşir ve soğur.

O çok güvendiğimiz nefsimiz hakikatte pek âcizdir, sabır ve cesaret sahibi değildir. Ayakları sabit kılan gerçek yardımcı el-Muîn olan Allah'tır. **"Allah, iman edenlere sebat verir."** *(İbrâhim, 27)* Başa gelen musibet ne olursa olsun, o, el-Muîn olan Allah'ın verdiği sebattan daha büyük değildir.

Üzüntü ve korkudan dolayı yerinden fırlamak üzere olan ürkek kalplere metanet veren yüce Allah'tır. **"Onların kalplerini metin kıldık."** *(Kehf, 14)* O hâlde yüce Allah (el-Muîn) yardımcı olduktan sonra korkulacak bir şey yoktur.

Musa *aleyhisselam*'dan geriye, ciğerparesiyle birlikte tüm anlam dünyasını yitirmiş bir anne kalbi kalmıştı. Bunun üzerine Allah, o annenin kalbine metanet indirdi: **"Musa'nın annesi, çocuğun Firavun'un eline geçtiğini öğrenince aklı başından gidip onun dışındaki her şeyi unuttu. Kendisine verdiğimiz sözün kesinlikle gerçekleşeceğine tam olarak güvenmesi için kalbini sabır ve metanetle kuvvetlendirmeseydik neredeyse işi açığa vuracaktı."** *(Kasas, 10)*

O hâlde sabır sadece el-Muîn olan Allah'ın katından geldiğine göre denklem, zannettiğimiz gibi zararımıza değildir. Aksine şuna dönüşür: Ben – Görme yetisi + Allah katından gönderilen sabır = Razı olmuş bir insan.

Hayat – Oğlum + Allah katından inen bir sükûnet = Rıza, mükâfatı Allah'tan umma ve yeni bir çıkış kapısı.

Kıymetli kardeşim! Biz maddeye tapan dinsizlerden değiliz. Aksine biz, Allah'ın her daim yanımızda olduğuna iman etmiş kullarız. Namazlarımızda günde yaklaşık 17 defa şu ayeti okumuyor muyuz?

"Yalnız sana ibadet eder ve yalnız senden yardım dileriz." *(Fâtiha, 5)* İmtihanlarla sınanırken bu ayeti tefekkür edebiliyor musun? İmtihanın için Allah'tan yardım isterken O'nun gücünü tasavvur edebiliyor musun?

Sakın "Sabredemeyeceğim!" deme. Allah'tan yardım dilersen muhakkak ki sana yardım edecektir. Yüce Allah'ın şu ayetine bir bak: **"Rabbim! İnkârcılarla aramızdaki hükmünü ver. Rabbimiz Rahman'dır; sizin bunca isnat ve iftiralarınıza karşı kendisine sığınılacak olan Allah'tır."** *(Enbiyâ, 112)* Ardından Yakup *aleyhisselam*'ın şu sözüne kulak ver: **"Bu anlattıklarınız karşısında yardımına sığınacağım tek merci Allah'tır."** *(Yusuf, 18)* Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: *"Yardım isteyeceğin zaman Allah'tan yardım iste."*[24]

Sakın "Sabredemeyeceğim!" deme. Eğer yardımı samimi bir şekilde el-Muîn olan Allah'tan istersen hiçbir belanın O'nun yardımından daha büyük olmadığını görürsün. Ashâb-ı Uhdûd'u, Firavun'un sihirbazlarını ve Firavun'un kızı Mâşita'yı hatırla. Evvelinde müşrik olmalarına rağmen kalplerine iman nuru girdikten sonra Allah yolunda canlarını feda edebilecek hâle gelmişlerdi. Bu çetin imtihanlar karşısında üzerlerine sabır yağmıştı. Onlara sabretme gücü veren, kendisine sığınırsan, sana da sabretme gücü vermeye kâdirdir.

Sakın "Sabredemeyeceğim!" deme. Yapman gereken tek şey Rahman olan Allah'tan yardım dilemektir. İmam Müslim'in rivayet ettiği bir hadiste Peygamber efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu haber veriliyor: *"Kim sabretmeyi isterse Allah ona sabretme gücü verir."*

Sakın "Sabredemeyeceğim!" deme. Allah'tan yardım dilediğin takdirde, imtihanın ne derece büyük olursa olsun, kalbinin mutmain olması için ihtiyacın oranında sabır inecektir. Yüce Allah şöyle buyuruyor: **"Allah'ın izni olmaksızın hiçbir musibet isabet etmez. Kim Allah'a iman ederse Allah onun kalbini doğruya**

24. Ahmed, *Müsned*.

iletir. Allah her şeyi bilendir." *(Teğâbun, 11)* Ayetten anlaşıldığı üzere kim Allah'a iman ederse Allah onun kalbini hayra, sabra ve rıza makamına iletecektir.

Sakın "Sabredemeyeceğim!" deme. Âdeta bu bölümü özetler mahiyette olan kıymetli hadise bak:

el-Elbânî'nin sahih kabul ettiği bu hadiste Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu haber veriliyor: *"Zorluk oranınca Allah katından yardım gelir. Musibetin büyüklüğüne göre Allah katından sabır gelir."*

Hadisin ifadelerini dikkatle incele. *"Zorluk oranınca Allah katından yardım gelir."* Sıkıntı, dert miktarınca yardım geliyor. *"Musibetin büyüklüğüne göre Allah katından sabır gelir."* Demek ki sabır, senin zayıf nefsinin derinliklerinden değil, el-Muîn olan Allah'tan geliyor. Peki, ne ölçüde geliyor? Musibetin büyüklüğü ölçüsünde...

Özetle:

Yapman gereken tek şey, güçsüzlüğünün farkına varıp Allah'tan başka hiçbir şeye sahip olmadığını kabullenmek, el-Muîn olandan yardım dilemek ve yardımını kazanabilmek için yüce Allah ile aranı düzeltmek. İşte o vakit göreceksin ki hiçbir musibet Allah'ın yardımından daha büyük değildir!

Merhamet Edenlere Rahman da Merhamet Eder

Önceki bölümlerde Allah'ın hikmetinden, bize sevgi ile muamele edip yaklaştığından, imtihan sırasında kendisine sığınanlara yardım ettiğinden bahsettik. Bu bölümde ise sevgili Rabbimizin başka bir sıfatını ele alacağız. Sıkıntıların eşiğinde iken bu sıfatı tefekkür edersek bizi yaratana, Mevla'mıza karşı sevgimiz artacaktır. Bu sıfat, Allah'ın rahmet sıfatıdır. Gelin, bu sıfatın güzelliğini birlikte tefekkür edelim ve ona nasıl nail olabileceğimizi öğrenelim.

Allah'ın rahmeti en büyük neşe kaynağıdır. Yüce Allah bizlere, rahmetinden ötürü sevinmemizi emretmiş ve şöyle buyurmuştur: **"(Rasul'üm!) Onlara söyle; Allah'ın lütfu ve rahmetiyle, evet sadece bununla, sevinip ferahlasınlar! Çünkü bu, onların toplayıp biriktirdikleri her şeyden daha hayırlıdır."** *(Yunus, 58)* Ayet-i kerimede rahmet lafzının üzerinde özellikle durulmuş. Çünkü Allah'ın rahmeti, kendisiyle sevinilmeyi hak eden en önemli şeydir. Çünkü bu rahmet, asla eksilmeyen ve yılların akıp gitmesinden etkilenmeyen gerçek bir sevinç kaynağıdır. Fani dünya nimetlerinden daha üstündür.

Tefsir âlimleri az önce zikredilen ayetteki lütuf ve rahmet kelimelerini sırasıyla iman ve Kur'an olarak tefsir etmişlerdir. İman ve Kur'an; mutluluk, hüzün, rahatlık ve zorluk zamanlarında göğsümüzde taşıyacağımız iki sevinç kaynağıdır. Allah'a olan imanımız, onun isim ve sıfatlarını tefekkür etmemiz, Allah'a kavuşmaya özlem

duymamız, beraberliğinden hoşnut olmamız... **"İşte bunlarla sevinip ferahlasınlar! Çünkü bu, onların toplayıp biriktirdikleri her şeyden daha hayırlıdır."** *(Yunus, 58)*

Herhangi bir kimse, rahmetin Allah'ın herhangi bir kuluna ulaşmasına engel olabilir mi? Vallahi, hayır. Rahman ve Rahim olan yüce Allah şöyle buyuruyor: **"Eğer Allah insanlar için bir rahmet kapısı açarsa o rahmetin onlara ulaşmasını engelleyebilecek kimse yoktur."** *(Fâtır, 2)*

Seyyid Kutub *rahimehullah*'ın "Eğer Allah insanlar için bir rahmet kapısı açarsa o rahmetin onlara ulaşmasını engelleyebilecek kimse yoktur." ayetine dair tefekkürü çok güzeldir. İşin diğer güzel ve hüzünlü yanı ise Seyyid Kutub'un, bu fikirleri idam edilmeden önce, hastalığından ve uzun süren hapis zulmünden dolayı acı çekerken kaleme almış olmasıdır.

Kardeşlerim! Şu satırları defalarca okuyup tefekkür edelim. Seyyid Kutub'un cümlelerini mealen aktarıyorum:

"Bu ayet-i kerime kalbe yerleştiği zaman insanda köklü değişiklikler meydana getirir. Yeryüzündeki tüm rahmetten ümit kestirip kulun sadece Allah'ın rahmetine ümit bağlamasını sağlar. Bu öyle bir rahmettir ki kul ne hâlde olursa olsun, her şeyini kaybetmiş bile olsa, onun kalbini kaplar. Allah'ın bu rahmeti bahşettiği kişi, diken üzerinde uyuyorsa artık yumuşak bir yatakta uyuyormuş gibi hisseder. Kim de bu rahmetten mahrum kalırsa ipek döşeklerde yatsa dahi diken üzerindeymiş gibi hisseder. Çünkü Allah *azze ve celle* aynı ayetin devamında diyor ki: **'Eğer rahmetinin kapısını kapatırsa O'ndan başka bu rahmeti salıp gönderebilecek kimse yoktur.'** *(Fâtır, 2)* Şayet Allah Teâlâ herhangi bir kuldan rahmetini esirgemişse yeryüzündeki tüm güçler bir araya gelse Allah'ın iradesine mukavemet edemez. Dolayısıyla o kulun üzerine rahmet inmez. Fakat yüce Allah'ın rahmetini bahşettiği kimsenin, o kişi hapishane karanlıklarında acı içinde olsa bile, gönlünün derinliklerinden mutluluk ve

hoşnutluk pınarları fışkırır."

Akabinde Seyyid Kutub *rahimehullah* sözlerine şöyle devam ediyor:

"Allah'ın rahmetini hissedebilmen de Allah'ın bir rahmetidir! O'nun rahmeti sana ulaşmış, seni kuşatmış olabilir fakat onun varlığını hissetmek ayrı bir rahmettir. Rahmeti umabilmen ve onun farkına varabilmen de bir rahmettir. O rahmete güvenmen ve her durumda onu bekleyebilmen de bir rahmettir. Gerçek azap ise Allah'ın rahmetinden mahrum kalmak, ondan ümit kesmek veya şüphe etmektir. Böyle bir azabı Allah hiçbir mümine yaşatmasın. **'Kâfirlerden başkası Allah'ın rahmetinden ümidini kesmez.'** *(Yusuf, 87)*

Nerede ve ne hâl üzere olursa olsun Allah'ın rahmetini arayana onu bulması zor değildir. İbrahim *aleyhisselam* onu ateşte bulmuştu. Yusuf *aleyhisselam* önce kuyuda sonra hapishanede buldu. Yunus *aleyhisselam* üç kat karanlığın altında bir balığın karnında buldu. Musa *aleyhisselam* denizdeyken onu buldu ki o zamanlar âciz, kimsesiz bir çocuktu. Firavun'un sarayında iken de Musa *aleyhisselam* Allah'ın rahmetini buldu ki Firavun, Musa *aleyhisselam*'a düşmandı ve her yerde onu arıyordu.

Ashâb-ı Kehf, saraylarda Allah'ın rahmetinden yoksun hissettiler fakat onu mağarada buldular. İçlerinden biri arkadaşlarına dedi ki: **'O hâlde mağaraya sığının ki Rabbiniz üzerinize rahmetini yaysın.'** *(Kehf, 16)* Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ve en yakın arkadaşı, müşrikler tarafından aranırken mağarada Allah'ın rahmetini buldular. Görüyoruz ki her şeyden ümidini kesip yalnızca Allah'ın rahmetine sığınanlar onu buluyorlar."

Kardeşim! O hâlde başındaki bela ne kadar çetin olursa olsun Allah'ın rahmetini ara. Elbet onu bulacaksın.

Sonrasında Seyyid Kutub, sözlerine şöyle devam ediyor. Özetle aktarıyorum:

"Bir de bana bahşettiği rahmetinden ötürü Allah'a hamd etmem kaldı. Ben özellikle bu ayette rahmetin farkına vardım. Tam da zorluğun, bitkinliğin, darlığın ve meşakkatin içindeyken bu ayet-i kerime karşıma çıktı. Ruhumun donuklaştığı, nefsimin perişan olduğu bir hâldeydim. Tam o esnada Allah *azze ve celle* rahmetinin özünü algılayabilmemi ve onu hissetmemi mümkün kıldı. Rahmeti âdeta tatlı bir meyve özü gibi içiyor ve onun damarlarımdaki akışını hissediyordum. Gerçekten anlam veremiyordum ama müthiş bir lezzet alıyordum. Zor zamanımda karşıma çıkan bu ayetin bizatihi kendisi rahmet idi. Daha önce bu ayetle defalarca karşılaşmış, onu defalarca okumuş olmama rağmen o sırlarını şimdi döküyor, manasını ortaya koyuyor ve soyut gerçekliğiyle inerek âdeta 'İşte ben!' diyordu. Bu, rahmet kapısının nasıl açıldığına bir örnektir.

Etrafımda bir değişiklik olmamasına rağmen hislerimde çok şey değişmişti. Ayet-i kerimenin büyük hakikatleri barındırmasının yanı sıra kalbimin keşfettiğim bu hakikatlere açılması gerçekten büyük bir nimetti. Öyle bir nimet ki insan yaşıyor, ondan lezzet alıyor fakat onu tasvire veya yazıyla izaha güç yetiremiyor. Ben bu nimeti tattım ve onun idrakine vardım. Tüm bunlar hayatımın en zorlu anlarında yaşandı. İşte şimdi ben durduğum yerde her türlü prangadan, kederden ve darlıktan kurtuluş, bir nefes ve özgürlük buluyorum! Bu ayet, Allah'ın açtığı bir rahmet ve bolluk kapısıdır."

İşte bunlar, Allah'ın rahmetini iliklerine kadar hisseden, bu rahmet vesilesiyle dünyalık her şeyden yüz çeviren ve başındaki musibetleri artık gözünde büyütmeyen bir insandan, Seyyid Kutub'dan sâdır olan güzel sözlerdir.

Değerli kardeşim! Sen, sıradanlaşmış hayatın içinde bir mutluluk hissettiğin zaman bunu maddi sebeplere bağlarsın. Sağlığın, malın, makamın, eşin, çocukların, yiyecek ve içeceklerden aldığın tat... Fakat çetin bir imtihanla karşılaştığında ve bu maddi sebeplerin birçoğunu kaybettiğinde mutluluğun yalnızca Allah'tan geldiğini idrak edersin. Âdeta cefa çölünün ortasında vaha bulmuş gibi hissedersin.

Kıymetli kardeşlerim, gerçekten Allah'ın rahmeti böyledir. Sizin de bunu tatmış olduğunuzu umuyorum. Peki, o hâlde Allah'ın rahmetine nail olabilmek için ne yapmalıyız?

Rabbimiz *azze ve celle* şöyle buyuruyor: **"Hiç şüphesiz Allah'ın rahmeti iyilik eden ve işini güzel yapanlara pek yakındır."** *(A'râf, 56)* O hâlde muhsinlerden/iyilik ehlinden ol. İnsan bir problemle karşılaştığında genellikle kendisi, problemi ve bu problemden nasıl kurtulacağı ile uğraşıyor. Kaçırdığı fırsatlara hayıflanıp gelecek korkusu yaşıyor. Yani bizler, tam da bu anlarda Allah'ın rahmetini hak edebilmek için taşımamız gereken vasfı, muhsinlerden olmayı unutuyoruz. **"Hiç şüphesiz Allah'ın rahmeti iyilik eden ve işini güzel yapanlara pek yakındır."** *(A'râf, 56)*

İyiliğin bizde bir huya, karaktere dönüşmesi ne güzeldir! Böylece en zor zamanlarda dahi kendimizi doğal olarak iyilik yaparken buluruz. Çünkü kendimiz için değil, insanlara ve dine hizmet için yaşamayı alışkanlık hâline getirmişizdir.

Allah'ın rahmetini elde edebilmek için ne yapmamız gerekiyor? Merhamet etmemiz...

Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: *"Merhamet edenlere Rahman da merhamet eder. Yerdekilere merhamet edin ki göktekiler de size merhamet etsin."*[25]

Aynı ortamda bulunduğum bazı insanların ilginç hâllerine şahit oldum. Birisi vardı ki hayır yollarında koşturmayı, insanlar için yaşamayı ve insanların dertlerine çare olmayı kendisine iş edinmişti. Yaşadığı yerde bu şekilde tanınmıştı. Hapiste olduğu dönemde, birini öldürdüğü için müebbet hapis cezası almış bir gençle (İlerleyen zamanlarda bu genç, kendisini düzeltip doğru yolu bulmuş ve dindar insanların yaşadığı bölüme nakledilmiş) tanıştı.

25. Ebû Dâvûd, Tirmizî, Ahmed b. Hanbel.

İyilik yapmayı seven bu merhametli kardeş, duvarın arkasından konuşarak tanıştığı bu gençle hiç karşılaşmamış ve onun yüzünü bile görmemişti. Fakat biliyordu ki katil olan bu gencin ailesi husumetli oldukları aileyle belirli bir mal karşılığında sulh yaparlarsa bu gencin hapisten kurtulma fırsatı vardı. Bizim bu hayırsever kardeşimiz o gencin sıkıntısını giderebilmek adına kendisini ziyarete gelen kardeşleriyle güzel bir plan yaptı. Hapishanede olması hayır yapmasına engel teşkil etmiyordu. Esir olmasına rağmen o gencin sıkıntısını giderebilmek için çabalıyordu. Dullara ve ihtiyaç sahiplerine kendi malından pay verilmesini ailesine vasiyet etmişti. Zannediyoruz ki böyle insanlar, nerede ve hangi hâlde olurlarsa olsunlar Allah'ın rahmetini hissetmektedirler. Merhamet edenlere Rahman da merhamet eder.

Başka bir tanıdığım ise son derece zor zamanlardan geçmesine rağmen kardeşlerine karşı çok merhametliydi. Bir defasında hasta oldum ve başımı bu kardeşin dizine koydum. Bana Kur'an'dan bazı ayetler okuyup rukye yaptı. O esnada kalbinin naifliğinden ötürü gözleri yaşarmıştı. Bu kardeş, bana daha önce "Fakat ben senin için bundan daha güzelini isterim ki o da imtihan nimetinden istifade etmendir." diyen kişiydi. Merhamet edenlere Rahman da merhamet eder.

Merhametleriyle tanınan bazı kardeşlerin, kendileri için paket paket hazırlanan yemekleri hapishane hücrelerinin önünden geçen kedilere verdiklerine şahit oldum.

Hiçbir cinin, hiçbir insanın mâni olamayacağı Allah'ın rahmetini mi arzuluyorsunuz? Gerçek sevincin kaynağı olan Allah'ın rahmetini mi istiyorsunuz? Öyleyse her koşulda merhamet etmeyi ve iyilik yapmayı kendinize huy edinin. Görmüyor musunuz, Allah *azze ve celle* kendi fakirliklerine rağmen kardeşlerini nefislerine tercih eden ensar topluluğunu nasıl övdü: **"Hatta ihtiyaç içinde kıvransalar bile daha muhtaç durumda olan mümin kardeşlerini kendilerine**

tercih ederler." *(Haşr, 9)* Onlar, fakirlik imtihanından kendileri de mustarip oldukları hâlde iyilik yapıyorlardı.

Peygamber efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şu hadisini işitmediniz mi? *"Kim bir müminin dünyalık bir sıkıntısını giderirse Allah da kıyamet gününde onun sıkıntılarından bir sıkıntıyı giderir. Kim borcunu ödeyemeyen kişinin işini kolaylaştırırsa Allah da dünya ve ahirette onun işini kolaylaştırır. Kim bir Müslümanın ayıbını örterse Allah da dünya ve ahirette onun ayıbını örter. Kul, kardeşine yardım ettiği sürece Allah da ona yardım eder."*[26]

Özetle:

Yerdekilere merhamet et ki göktekiler de sana merhamet etsin.

"Eğer Allah insanlar için bir rahmet kapısı açarsa o rahmetin onlara ulaşmasını engelleyebilecek kimse yoktur." *(Fâtır, 2)*

26. Müslim.

Karamsar Olma!

Rabbimizi sarsılmaz bir sevgiyle sevebilmek için O'nun isim ve sıfatlarını tefekkür etmeye devam ediyoruz. Şimdi Allah'ın mağfireti, affı ve tövbeleri kabul etmesi hakkında konuşalım.

Bazen zor zamanlardan geçeriz ve Allah Teâlâ'nın şu sözünü hatırlarız: **"Başınıza gelen her musibet, kendi ellerinizin kazandığı günahlar yüzündendir. Bununla beraber Allah, o günahların pek çoğunu affeder."** *(Şûrâ, 30)* Amellerimizi gözden geçirdiğimiz zaman Allah'ın hakkını çokça ihmal ettiğimizi görürüz. O vakit hemen pişman oluruz ki zaten bizden beklenen ve bizi ciddi bir tövbeye sevk eden de budur. Hissettiğimiz pişmanlık duygusu, bizi hem kendimize çekidüzen vermeye hem de Allah'ın bize yardım edeceğine, tövbelerimizi kabul edeceğine ve durumumuzu düzeltmek için fırsatlar vereceğine dair hüsnüzanna teşvik eder.

Ama bazen işler yolunda gitmeyebilir. Bütün bu olumlu düşüncelere ve Allah hakkında hüsnüzan beslemesine rağmen kişi, tövbe esnasında geçmişini hatırladığı için dövünmek ve kendinden nefret etmek suretiyle âdeta donuklaşır. Kendisini berbat hâlde görüp karamsarlığa kapılır. Hissettiği bu sıkıntının sadece ama sadece bir azap olduğunu, merhamet barındırmadığını ve öldürücü bir darbe olduğunu düşünür. Çünkü geçmişte Allah Teâlâ ona birçok fırsat verdiği hâlde o, bu fırsatları değerlendirmemiştir. Bundan ötürü Allah *azze ve celle*'nin ondan nefret ettiğini, ona bir daha asla fırsat vermeyeceğini zanneder.

Bundan sonra Rabbiyle arasına bir yabancılık duygusu yerleşir. Artık kendisi için bağışlanma kapısının kapandığını, dualarının geri çevrileceğini ve ömrünü bedbaht bir hâlde geçireceğini vehmeder.

Kardeşim, dikkat et! Bu şeytanın bir tuzağıdır hatta en tehlikeli tuzaklarından biridir! Şeytan, başlangıçta kendini bu şekilde suçlamanın ve kınamanın gerekli olduğunu çünkü bunun günahı itiraf etmek anlamına geldiğini sana vehmettirir. Ancak kendini suçlama ve pişmanlık aşamasında seni durdurur ve bunda aşırıya gitmeni sağlar, böylece seni oldukça tehlikeli bir şeyi düşünmeye yönlendirir! O da kaderin ve onu takdir eden Allah'ın acımasız olduğunu zannetmeye başlamandır! Ve bu kötü zan nedeniyle korkunç bir kaybolmuşluk hissedersin!

Oysa sen, imtihanın ağırlaştığında hüznünü ve kederini Allah'a şikâyet edersin. Yolunu kaybettiğinde, kapılar yüzüne kapandığında Allah'tan başka sığınak ve kurtarıcı bulamazsın. Şeytan sana Allah'ın rahmetinden ümit kestirdiğinde, başına gelen musibeti sadece bir ceza ve Allah'ın gazabı olarak gösterdiğinde nereye kaçacaksın? Kime sığınacaksın? Kime yakaracaksın? Kime ümit bağlayacaksın? Bu durum seni mahvolmuşluk hissine sürükleyecektir. İşte, şeytanın istediği tam da bu! O, Allah'ın huzurundan kovuldu, bu yüzden merhamete mazhar olanları veya Allah'ın rahmetini umanları görmek istemiyor!

Değerli kardeşim, şeytana karşı uyanık ol ki o, Allah'ın mağfireti hakkında seni şüpheye düşürmesin. O sana asla "Allah bağışlayıcı ve merhamet edici değildir." demeyecek. Çünkü bunun beyhude bir çaba olduğu aşikâr. Elbette başka bir kapıdan gelecek ve diyecek ki: "Allah bağışlayıcıdır fakat sen O'nun affını hak etmiyorsun. Çünkü sen O'nun sana verdiği fırsatları değerlendirmedin. Allah tövbeleri kabul edendir ama sen kötü ahlaklı bir insansın, ıslah olacak biri değilsin. Allah affedicidir ama sen O'nun affını hak edecek işleri yapamazsın!"

Şeytan böyle yapmakla neyi amaçlıyor? Elbette seni depresyon ve karamsarlığa sürüklemek istiyor. İradeni felç eden, durumunu düzeltmeni ve Rabbine dönmeni engelleyen depresyona!

Patolojik depresyonun belirtilerini tanımlayan bilimsel terimler var, bunları yabancı kaynaklarda bile bulabilirsiniz. Bunlar arasında derin üzüntü hissi, abartılı suçluluk duygusu (exaggerated sense of guilt), değersizlik hissi (worthlessness) ve motivasyon eksikliği (lack of motivation) var.

Günahlarının farkına vardığın zaman şeytan sana sürekli vesvese verip günahlarını hatırlatarak seni etkisiz hâle getirmek ve üzerinde hâkimiyet kurmak istiyor. Sana kendini Allah'ın salih kullarından olamayacak, ıslah olmaz, değersiz biri gibi hissettiriyor. Böylece Allah'a itaat etme isteğini, değişim motivasyonunu, günahları terk etme arzunu kırıp geçirmek istiyor. Kısacası seni, yüce Rabbin sayesinde elde edeceğin mutluluk ve ferahlıktan mahrum etmeye çalışıyor. O senin Allah Teâlâ'yı sevmeni istemiyor!

Kardeşlerim! Babası tarafından cezalandırılan bir çocuk, ancak babasının kendisini sevdiği ve iyiliğini düşündüğü için bu cezayı verdiğini bilirse babasını sever. Ama onun kendisinden hoşlanmadığı zannına kapılırsa o vakit çocuğun kalbi babaya karşı soğuyacaktır.

En yüce misaller Allah'a aittir. Başımıza gelen imtihanı yalnızca bir ceza olarak göremeyiz! İmtihanın salt ceza olduğu düşüncesinin kalbimizi istila etmesine izin veremeyiz! Bilakis böyle bir durumda hata yapan oğlunun kulağını çeken, oğlu boynunu büktüğünde de şefkatle onu kucağına alan baba örneğini düşünmeliyiz.

O hâlde, tövbeleri çokça kabul eden, affedici ve bağışlayıcı olan Allah hakkında hüsnüzan beslemeye bakalım. O Allah ki kulları bir günah işlesin de onları ansızın yakalayıp cezalandırayım, rahmetimden men edeyim ve başka fırsat vermeyeyim düşüncesinde olmayacak kadar merhametlidir. İmam Müslim'in rivayet ettiği kudsî bir hadiste Peygamber efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle haber veriyor:

"Kul bir günah işlediğinde 'Allah'ım! Günahımı bağışla.' derse Allah Teâlâ 'Kulum bir günah işledi ve günahı bağışlayacak veya bu yüzden kendisini sorgulayacak bir Rabbi olduğunu bildi.' der. Sonra kul tekrar günah işler ve 'Allah'ım! Günahımı bağışla.' der. Yüce Allah yine 'Kulum bir günah işledi ve günahı bağışlayacak veya bu yüzden kendisini sorgulayacak bir Rabbi olduğunu bildi.' der. Sonra kul yine günah işler ve 'Ey Rabbim! Günahımı bağışla.' der. Bu kez Allah azze ve celle 'Kulum bir günah işledi ve günahı bağışlayacak veya bu yüzden kendisini sorgulayacak bir Rabbi olduğunu bildi. Artık dilediğini yap çünkü seni bağışladım.' der."

Elbette ki Allah Teâlâ, "Kul günah işlesin de ben de onu bağışlayayım." diye telkinde bulunmuyor. Hadiste kastedilen şudur: Kul ne yaparsa yapsın eğer her seferinde samimi bir tövbeyle tövbe eder ve bir daha günah işlememeye azmederse Allah'ın iradesinde karar kılınmıştır ki Allah tövbeleri kabul edendir ve kulunun tövbesini kabul etmeye devam edecektir; Allah çokça bağışlayandır ve kulunu bağışlamaya devam edecektir; Allah çokça affedendir ve kulunu affetmeye devam edecektir. Elbette Allah azze ve celle tövbe eden kulunun gelecekte tekrar günah işleyeceğini bilmektedir.

Kıymetli kardeşim! Allah'a yaklaşabilmek ve katında güzel bir makam elde edebilmek konusunda O'nun yardımından ümitsiz olma.

Şeytan sana gelip "Sen Allah'ın rahmetini hak etmiyorsun." derse sen de ona cevaben de ki: "Evet, ben Allah'ın rahmetini hak etmiyorum. Fakat yüce Allah, kullarına müstahak olduklarından daha güzelini verecek kadar cömerttir."

Şeytan gelip "Allah sana başka bir fırsat vermeyecek çünkü bundan önce seni kurtarmıştı lakin sen bu iyiliği değerlendiremedin." derse sen de ona: "Hayır, Rabbim bana başka fırsatlar verecek. Beni kurtaracağını umuyorum çünkü O, çokça bağışlayan ve merhamet edendir." de.

Şeytan sana "Allah seni sıkıntıya sokacak çünkü O senden hoşlanmıyor." derse sen de ona: "Aksine Rabbim beni seviyor, beni temizlemek ve terbiye etmek için imtihan ediyor." de.

Şeytan "Sen Allah'ın merhametine layık olamayacak kadar değersizsin." derse sen de ona: "Allah'ın rahmeti benimle sınırlandırılamayacak ve beni kuşatacak kadar geniştir." de.

Size bu satırları yazan, Allah'ın rahmetine muhtaç kul, esaret altındayken çokça tefekkür etti ve Allah'a karşı ne kadar ihmalkâr davrandığının farkına vardı. Allah *azze ve celle* ona birçok fırsat verdi; hatalarını düzeltmesi, özellikle de hayatındaki önceliklere dikkat etmesi ve kalp amellerine özen göstermesi için ufak imtihanlarla onu sınadı. Fakat bu zayıf kul, sıkıntıları atlattıktan sonra, önceden yaptığı hataları aynen tekrarladı. İşte o vakit başına daha büyük bir bela geldi. Pişman oldu, acı çekti, başına gelen bu felaketin uzamasından ve katlanılamaz bir hâl almasından korktu. Bu korku, acısını ve pişmanlığını daha da arttırdı. Böylelikle olumsuz düşünceler kalbine sızmaya başladı.

Sonra, Allah Teâlâ'nın da dilemesiyle, daha önce okuduğum değerli bir hadisi tekrar okuma fırsatı buldum. Ama hadis bu kez Allah'tan gelen bir kurtuluş ipi, yaralarıma derman gibiydi. İmam Müslim'in rivayet ettiği bu hadiste, Allah Teâlâ'nın gerçekten çok az hayırlı amel işlemiş olsalar bile o kullara şefaat edip onları cehennemden çıkarması ele alınıyor. Bununla beraber Allah'ın rahmeti, hadiste bahsedilen o insanlardan daha alt derecedekileri de kuşatacaktır.

Allah *azze ve celle* şöyle buyuruyor: *"Melekler, peygamberler ve müminler şefaat ederler. Geriye sadece merhametlilerin en merhametlisi kalır. Cehenneme avucunu daldırıp bir avuç ateş alır. Hiç hayırlı amelleri bulunmayan ve yanmaktan kömür gibi kararmış olan bir grubu ateşin içinden çıkartır ve onları, cennetin girişindeki 'Hayat Nehri' adı verilen nehre atar. Sonra onlar sel suyunun taşıdığı taneler gibi oradan*

çıkarlar." Subhanallah! Yüce Rabbimiz bir grup insanı ateşte temizledikten sonra onları, işledikleri salih ameller sebebiyle değil, kendi rahmetinden dolayı cennetine alıyor.

Hadisin bu kısmı benliğimi öyle sarstı ki beni uyandırdı ve şeytanın içine çekmeye çalıştığı karamsarlık girdabından kurtardı. Kendi kendime dedim ki: "Evet, hatalarım oldu. Lakin umuyorum ki Allah Teâlâ beni, cehennemden çıkardığı o kullarından daha hayırlı kılmıştır. Eğer Allah'ın rahmeti onları kuşattıysa elbette dünya ve ahirette beni de kuşatacaktır."

İşte o an kalbimden Allah sevgisi ve O'nun rahmetine dair hoşnutluk fışkırdı. Anladım ki nefs-i levvâmeden[27] geldiğini zannettiğim o ses aslında şeytandan geliyordu.

Kıymetli kardeşlerim! Allah Teâlâ, şeytanın ümitsizlik anlarımızda içimize düşürdüğü şüphelerden çok daha merhametlidir. **"De ki: Ey günah işleyerek kendilerine yazık eden kullarım! Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin. Çünkü Allah, bütün günahları bağışlar. Şüphesiz O, çok bağışlayıcıdır ve merhamet sahibidir."** *(Zümer, 53)*

Musibetler, Allah'a olan sevgimi, O'nun isim ve sıfatlarını derin bir kavrayış üzerine bina etmem içindi. Yaşadıklarım; Allah Teâlâ'nın et-Tevvâb (tövbeleri kabul eden), el-Afüvv (affeden), el-Ğafûr (bağışlayan) isimlerini daha iyi anlamamı sağladı.

27. Nefs-i levvâme: Yaptığı kötülüklerden, Allah'ın emir ve yasaklarına karşı gösterdiği ihmal ve kusurlardan pişmanlık duyarak vicdanen azap çeken ve bu sebeple kendisini şiddetle kınayan nefistir. (Mütercim)

Özetle:

Şeytanın seni ümitsizliğe düşürmesine izin verme!

Pişmanlığını, tövbeleri kabul eden ve merhamet sahibi olan Allah'a yakınlaşabilmek için pozitif kuvvete çevir.

Allah Kullarına Karşı Lütufkârdır

Allah'a olan sevgimizi, koşullardan etkilenmeyen temeller üzerine inşa etmeye devam ediyoruz. Önceki bölümlerde bu sağlam temellerden ilkinin Allah'ın isim ve sıfatlarını tefekkür etmek olduğunu, bu tefekkür sayesinde başımıza gelen imtihanların, Allah'a olan sevgimizi sarsmak yerine onun daha da artmasına vesile olacağını söyledik. Daha sonra Allah'ın hikmetini, bize sevgiyle yaklaştığını, yardımını, rahmetini ve mağfiretini tefekkür ettik.

Bu durakta ise el-Latîf olan Rabbimizin lütuflarını tefekkür edeceğiz.

Rabbimiz *azze ve celle* şöyle buyuruyor: **"Allah, kullarına karşı çok lütufkârdır."** *(Şûrâ, 19)* Eğer Allah Teâlâ hakkında hüsnüzan besliyorsak başımızdaki imtihanın derecesi ne olursa olsun Rabbimizin bunda bir lütfunun olduğunu görmemiz gerekir. İmtihana karşı tutumumuz ne kadar güzel olursa lütfun emareleri daha fazla ortaya çıkacak ve Allah'ın lütfu hakkında daha derin bir anlayışa sahip olacağız.

Yüce Allah'ın pirüpak olan Peygamber'i Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'e hayatının en zorlu ve acı verici anlarında nasıl lütufta bulunduğuna bir bakalım. Liderleri tarafından alaya alınmış ve sefihleri tarafından taşlanmış hâlde Tâif'ten dönen Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hâlini düşünelim. Mekke'ye dönüş yolundayken aslında orada onu hakaret, yalanlama ve baskı beklediğini biliyordu. Ayrıca sevgili eşi Hatice *radıyallahu anhâ* ile hem kendi hem de evlatlarının

canı pahasına Allah Rasulü *sallallahu aleyhi ve sellem*'i koruyan amcası Ebu Talip vefat etmişti. Üstelik Ebu Talip'in kâfir olarak ölmesi Peygamber efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'in canını daha da acıtmıştı. Artık Mekke'de sığınabileceği bir yer kalmamıştı. Bunların tamamı peygamberliğin onuncu senesinde yaşanıyordu. Bu dönemde Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in sahabileri Mekke'de işkence görüyor, kızgın kumlara yatırılıyor ve öldürülüyorlardı. Allah Rasulü *sallallahu aleyhi ve sellem* bu çilenin ne zamana kadar süreceğini de bilmiyordu.

Tâif'ten dönüş sahnesi Peygamber efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* için hayatının en dehşetli sahnelerinden biriydi. Sıhhatinde ittifak edilen bir hadiste Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* kendi diliyle Âişe *radıyallahu anhâ* annemize bu sahneyi şöyle anlatır: *"Kederli bir hâlde yürüyordum. Nereye gittiğimin farkında olmadan Karnu's-Se'âlib'e kadar varmıştım."* Karnu's-Se'âlib denilen yer Tâif'ten yaklaşık 35 kilometre uzaklıktadır. Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* üzüntüsünün şiddetinden dolayı hiç farkında olmadan kavurucu sıcağın altında ve korkutucu çöl ortamında bunca yolu yürümüştü.

Tüm bunlar neticesinde hayatının en zorlu anlarından birinde peygamberinin yükünü hafifletmek için yüce Allah lütfunu ihsan etti. Âdeta tüm kâfirleri ortak bir suç kefesine koyarak peygamberine onlar hakkında dilediği hükmü vermesi için mutlak bir yetki verdi. Az önce zikrettiğimiz hadisin devamında Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* durumu şöyle anlatıyor: *"Başımı göğe kaldırıp baktığımda bir bulutun beni gölgelemekte olduğunu gördüm. Dikkatlice incelediğimde Cebrail'in o bulutların arasında olduğunu fark ettim. Bana şöyle seslendi: 'Allah Teâlâ, kavminin sana ne söylediğini ve senin onlara nasıl cevap verdiğini duydu. Onlar hakkında dilediğin hükmü vermen için sana dağlar(dan sorumlu olan) meleğini gönderdi.' Hemen ardından dağlar meleği bana seslenip önce selam verdi. Ardından 'Ey Muhammed! Allah, kavminin sana ne söylediğini işitti. Ben dağlar meleğiyim. Bana buyruk vermen için Rabbim beni sana gönderdi. Ne buyurmak istersin? Dilersen Ahşebeyn denilen şu iki dağı onların başına geçireyim.' dedi."*

Subhanallah! Mekke ve Tâif halkından gördüğü eziyetler karşısında Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in gönlü incinmişti ve ayakları hâlâ kanıyordu. Allah Teâlâ, bu teklif ile sevgili peygamberini dilediği hükmü verme yetkisine sahip olan bir hâkime dönüştürmüş ve sanki kâfirlerin de ayaklarını prangalayıp onları zelil hâle getirmişti.

İki melek, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in ağzından çıkacak ve acıları sonlandırıp gönülleri feraha erdirecek, kalplerdeki öfkeyi dindirecek bir söz bekliyordu. Nebimiz Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yüce Allah katındaki kıymetine bir bakın! Bu, Allah Teâlâ'nın sevgili peygamberine lütfu değil midir?

Aradan çok geçmeden Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* büyük bir yücelikle iki meleğe dedi ki: *"Bilakis ben, Allah Teâlâ'nın onların nesilinden, tek olan Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmadan ibadet edecek kimseler çıkaracağını ümit ediyorum."*[28] Anam babam sana feda olsun ya Rasulallah!

Bu, Allah'ın peygamberine bahşettiği büyük bir lütuf değil midir? Allah'ın, emir ve karar yetkisini peygamberine bırakması lütuf değil midir? Sonrasında Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ise onların yaptığı eziyetlere rağmen sabrı tercih etti. Bunu zayıflığından değil yüce ahlakından ve merhametinden dolayı yaptı. Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* bu inatçılara karşı üstünlük ve güç duygusu yaşamak yerine söz dinlemeyen evlatlarına sabreden bir baba gibi oldu.

Hasılıkelam bir imtihanla sınandığımız zaman onun Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yaşadıklarından daha çetin olamayacağını düşünelim ve Allah'ın lütfunun bize de geleceğini aklımızda bulunduralım.

İmtihanla sınandığım dönemde nelerin lütuf olabileceğini düşünmeye başlamıştım. Bir kalem ve kâğıt çıkarıp şu başlığı yazdım: "Musibeti Hafifleten Şeyler" Kafamdakileri kâğıda geçirdikten

28. Muttefekun aleyh.

sonra baktım ki Allah Teâlâ'nın bu imtihanımı hafifleteceği 37 şey varmış. İlerleyen zamanda bunların üzerine eklediklerim de oldu. İmtihanla sınanan her kardeşime üzerinde bırakacağı etkiyi görmesi için bunu yapmasını tavsiye ederim.

Allah *azze ve celle* şunlar vesilesiyle bizim imtihanımızı hafifletir: Bizden önce imtihana uğramış ve sabretmiş bir kardeşle tanışmamız, kardeşimizin yüzünde gördüğümüz tebessüm, Allah Teâlâ'nın ailemizi ve bizim için değerli olan kimseleri koruması, kıymetli insanların bizi sevmesi ve arkamızda olmaları, okuduğumuz bir kitap, güzel hatıralar, kalbimizde kaynayan kurtuluş ümidi, zihnimizde canlanan güzel bir gelecek düşüncesi, zorluk yaşadığımız dönem haricinde hayatımızın geri kalanında yüce Allah'ın bize genişlik sunacağı ümidi, yüce Allah'ın bize zulmedenlerin ayıplarını ortaya dökecek olması ve bunların dışında daha birçok lütuf... Büyük musibetlerden önce küçük imtihanlarla sınanmamız ise bize sabırlı olmayı öğretir. Rabbani lütuflardan biri de şudur: Göğsümüzü daraltan bir musibetle uğraşırken bize yeni bir musibet gelir ve hayatımızı zehir edip kederimizi arttırır. Fakat Allah Teâlâ, bizi bu yeni musibetten kurtarınca göğsümüz ferahlar ve asıl imtihanımız gözümüze daha küçük görünür.

Rabbani lütuflardan biri de hem kendimin hem de çevremdeki birçok kişinin gördüğü sabra vesile olan o güzel rüyalardır. Onların tadı bambaşkadır, belaya maruz kalan nice kimseyi sabra sevk etmiş ve sakinleştirmiştir.

Belki kendi kendinize şunu diyebilirsiniz: "Ama bugün bazı musibetler var ki bunlarda lütuf göremiyoruz. Çeşitli ülkelerde işkence görüp kutsalları çiğnenen ve en çirkin yöntemlerle katledilen Müslümanlar için lütuf nerede?"

Cevap: Bilakis lütfun en büyük emarelerini onların imtihanlarında görüyoruz. İşkence görüp katledildikleri esnada mâsiyet (günah) üzere ölmektense iman üzere sebat etmeleri en büyük lütuftur.

Dünyadan ayrılmak ve Rabbine varmak üzere olan bir insan imtihanının hafifletilmesini istemez. Aksine sevaplarının artmasını ister çünkü biraz sonra amelleri sonlanacak ve iyilik-kötülük defteri kapanacaktır. Bu kardeşlerimizin çoğu tıpkı bizim gibi geçmişlerinde salih amellerle birlikte kötü ameller de işleyen, imanları bir yanıp bir sönen kimselerdir. Allah'ın, yaptıkları kötülükler karşılığında, onları acı bir sona uğramaktan koruması kelime-i şehadeti ve "Allah'ım! Bizim senden başka kimsemiz yok!" demek gibi işini Allah'a havale ettiğini bildiren cümleleri söyleme gücüne sahip olan bir kalbi onlara bahşetmesi en büyük lütuf değil midir? Onlar bu hâldeyken başkaları daha kelime-i şehadeti bile telaffuz edemeden evinde yahut sarayında acı bir şekilde can veriyor!

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ* adlı eserinde Ömer b. Abdülazîz *rahimehullah*'ın şöyle söylediğini nakleder: "Ölüm sekeratını kolay bir şekilde atlatmayı istemem. Çünkü o, Müslüman bir kulun günahlarının bağışlanmasına vesile olacak en son şeydir."

Özetle:

İmtihanın ne kadar çetin olursa olsun
Allah'ın lütfuna şahit olacaksın.

Lütufları tefekkür ettiğin vakit, Allah'ın el-Latîf ismi hakkında daha derin bir anlayışa sahip olacaksın. Böylelikle Allah'a olan sevgini sağlam temeller üzerine inşa etmeye devam edeceksin.

Ayıplarını Gizleyen Allah'a Şükret!

Bu bölümde Allah Teâlâ'nın kullarının ayıplarını örtmesinden bahsedeceğiz. Sahih bir hadiste Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğu haber verilir: *"Allah haya sahibidir ve kusurları örtendir."*[29]

Bazen başına bir musibet gelir ve insanlar sana sempati duyar, seni savunurlar; en üstün özelliklerinden bahsedip en güzel sözlerle sana övgüler dizerler. Bu durumu yaşarsan böbürlenmekten sakın! Aksine tüm bunların, güzellikleri ortaya çıkaran ve çirkinlikleri saklayan Allah'ın bir lütfu olduğunu hatırla. Belki de Allah *azze ve celle* senin çirkinliklerini açığa vursa o insanlar etrafından dağılacaklar ve senin hakkında "Yaptığı kötülüklerden dolayı musibete uğradı." diyeceklerdi. Bu cümleyi duymak sana ne kadar acı verirdi, seni nasıl üzerdi, bir düşün!

Bu sözler sadece günahkârlar için değil. Kalbi diri olan herkes, Allah'ın örtmesini istediği bazı hâllerinin olduğunu bilir. Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: *"Her âdemoğlu çokça hata eder."*[30]

Şimdi kendini bir hesaba çek:

1. Şu anda bir günah işlemiyor olsan bile, geçmişinde mutlaka senin de Allah'a karşı geldiğin olmuştur. Kulların buna muttali olması mümkündü ve sana duydukları muhabbetten

29. Ebû Dâvûd, Nesâî.

30. Tirmizî, İbn Mâce.

sonra onlar nezdinde itibarın sarsılabilirdi fakat bunları örten Allah'tır.

2. Belki Müslüman kardeşine atılan asılsız bir iftirayı yaymakta gevşek davranmıştın ve "Sorumluluk anlatana aittir." demiştin. Böylece sen -Allah senin kusurlarını örtmüşken onda bulunmayan şeylerin insanlar arasında yayılmasına vesile olmuştun!

3. Günah değilse bile özellikle insanlar seni rol model olarak görürken itaat noktasında ihmalkâr davranmak da bir kusurdur.

4. Sende, belki düşmanların bilse çok sevinecekleri zayıf noktalar varken onları örten Allah'tır.

5. Günah olmadığı hâlde yanlış anlaşılmana, insanların hakkında kötü zanda bulunmasına sebep olabilecek birçok durum varken bunları gizleyen Allah'tır.

6. Nice kalbî hastalıklara ve insanlar tarafından öğrenilmesi durumunda imajını sarsacak düşüncelere sahipken onları örten de Allah'tır.

Kalbi diri olan herkes kusurlarının olduğunu bilir. Eğer Allah'ın kusurlarımızı örttüğünü düşünmüyorsak kalbimiz katılaşmış ve Allah'a layığıyla değer vermediğimiz için günahların bizim için pek de bir önemi kalmamış demektir. Günahların bizim gözümüzde önemsiz olmasının diğer bir sebebi, Allah'ın foyamızı ortaya çıkarmamış olmasıdır. Şayet Allah *azze ve celle* insanları ayıplarımıza şahit tutsaydı ve bundan ötürü gözlerinden düşüp bizden nefret ettiklerini görseydik pişmanlık duymayı, günahlardan sakınmayı öğrenirdik. Ama günahlarımızı bilen yalnızca Allah olduğundan, hem O'nun hakkını hem de günahlarımızı hafife alıyor, önemsiz görüyoruz.

Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, örtülmüş olan ayıplarımızın hiç beklemediğimiz şekilde açılabileceği hususunda bizleri uyarıyor: *"Ey dilleriyle Müslüman olduklarını söyleyip iman kalplerine sirayet etmemiş olanlar! Müslümanlara eziyet vermeyin, onların ayıplarını araştırmayın! Her kim Müslüman kardeşinin ayıplarını araştırırsa Allah da onun ayıplarını araştırır. Allah kimin ayıplarını araştırırsa evinde (en güvende hissettiği yerde) olsa bile onu rezil rüsva eder."*[31]

Kusurları örten Rabbimizi sevmek için nice günahımızı gizlediğini düşünelim; sıkça hatırlayıp bundan ders çıkaralım!

Bir cenaze merasiminde insanların meyyiti övdüklerini işittiğimizde bir insanın ömrü boyunca -belki 60, belki 70 yıllık süre zarfında- Rabbine kaç defa isyan etmiş olabileceğini bir düşünelim. Buna rağmen öldüğü zaman insanlar onu hayırla yâd ediyorlar. Çünkü kusurları örten Allah'tır.

İmam Buhari'nin rivayet ettiği bir hadiste Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, kıyamet gününde Allah Teâlâ'nın mümin kullarının günahlarını örteceğini şöyle haber veriyor: *"Kıyamet gününde yüce Allah mümin kula yaklaşır ve onu himayesine alıp saklar. Sonra 'Falanca günahını biliyor musun? Filanca günahını biliyor musun?' diye sorar. Kul da 'Evet, ey Rabbim!' der. Yüce Allah, kula günahlarını ikrar ettirince ve kul helak olacağını anlayınca Allah Teâlâ şöyle buyurur: 'Dünyadayken o günahlarını örtmüştüm. Bugün ise onları bağışlıyorum.' Böylece iyi amellerinin yazılı olduğu kitap kendisine verilir."*[32]

Gözümüzde canlandıralım! Yalnızca Allah'ın, hafaza meleklerinin ve yapan kişinin bilmiş olduğu günahları Allah *azze ve celle* örtüyor. Günahları işleyen kişi vefat edince Allah Teâlâ onları gizlemeye devam ediyor ve kıyamet gününde bir daha gizliyor. Sanki hiç işlenmemiş gibi o günahların üzeri örtülüyor. Sonrasında yüce Allah, o günahları işleyen kulunun sadece iyi amellerini açığa vuruyor ve

31. El-Elbâni hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

32. Buhari, Müslim.

iyiliklerinin yazılı olduğu kitabı ona veriyor. Kitabı eline alan kul sevinçle koşarak **"Alın, okuyun kitabımı!"** *(Hâkka, 19)* diyor. Ey kul! Allah ayıplarımızı gizlemeseydi hâlimiz nice olurdu? Âlemlere "Alın, okuyun kitabımı!" diyebilir miydik?

Bazen de sırf Allah rızası için bir amel işleriz ve kalbimize riya girmemesi için onu gizleriz. Rabbimiz de bu amelimizi kabul eder. Sonra Allah *azze ve celle* bize düşman olanların eliyle bu ameli ortaya çıkartır. İşte, gizlediğimiz bu amel sebebiyle insanların bize beslediği muhabbet ve nazarlarındaki kıymetimiz artar. Düşmanımız ise mağlup hâlde geri döner.

Allah, ortaya çıkarmak isterse faziletli bir ameli

Buluşturur onunla hasetçinin dilini

Eğer ki ateş yakmasaydı etrafındakileri

Ûd kokusunun güzelliği bilinemezdi

İyi amellerimizi açığa çıkarıp çirkin amellerimizi gizleyen Allah'a şükredelim. Herhangi bir sebeple veya musibetler karşısında sabrettiğimiz için insanlar bizi övdüğünde, hemen günahlarımızı örten Allah'a şükretmek aklımıza gelsin. Küçük veya büyük, günahların etrafa yayılan bir kokusu yahut alnımızda beliren bir izi olsaydı hâlimiz nice olurdu?

Ebû Muhammed el-Endelüsî'nin Rabbine hitaben dile getirdiği şu sözleri hatırlayalım:

Sen ki şekil verip beni yaratan

Beni iman yollarına ulaştıransın

Sen ki himaye edip lütfuyla rızıklandıran

Beni umutsuzluk girdabından çıkaransın

Benim için sevgi tohumları ekip kalplere

Beni şefkat ve merhametle sarmalayansın

İyiliklerimi âlemlere yayıp günahlarımı gizledin

Vallahi, bilselerdi gizlediklerimin çirkinliğini

Selam vermek istemezdi karşıma çıkanların hiçbiri

Yüz çevirirlerdi benden, sıkılırlardı sohbetimden

Böylece tadardım şereften sonra zilleti

Ama sen örttün ayıp ve kusurlarımı

Affedici davrandın haddi aşmışlığıma karşı

Tüm kelimelerim, âzâlarım ve dilimle

Yalnız sana hamd eder, bir tek seni överim

Son olarak, Allah'ın ayıplarımızı örttüğünün ve örtmeye devam edeceğinin bilincinde olarak biz de O'nun kullarının ayıplarını örtmeye gayret edelim. Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: *"Kim bir Müslümanın ayıbını örterse Allah da dünya ve ahirette onun ayıbını örter."*[33] Başka bir hadiste şöyle haber verilmekte: *"Ölüyü yıkayıp da onda gördüğü hoş olmayan hâlleri gizleyen kimseye Allah Teâlâ kırk defa mağfiret eder."*[34]

Yani ölüde, yaşasaydı insanların bilmesinin kendisini mutsuz edeceği şeyler görebilirsiniz. Mesela kötü son belirtileri, hastalık, dindarlığından önceki dövme izleri ve hatta elbiselerinin veya vücudunun temizliğine dikkat etmemek gibi birtakım şeyler. Allah sizi örtsün istiyorsanız siz de O'nun kullarının ayıplarını örtün. Ve nefsiniz sizi insanların kusurları hakkında konuşmaya her davet ettiğinde Allah'ın sizi örttüğünü hatırlayın.

33. Müslim.

34. el-Elbâni hadisin sahih olduğunu söyledi. İbn Hacer de hasen–garîb olduğunu belirtti.

Özetle:

Allah'ın, senin kusurlarını örttüğünün farkında ol. Eğer Allah, gizlediğin şeyleri ortaya çıkaracak olsaydı insanlar seni kınayacak, sevenlerin, etrafından dağılıp gidecekti. İnsanlar seni ne kadar methederse etsin, sen, günahları örten Allah'a hamd ile yönelmeye devam et.

حُسْنُ الظَّنِّ بِاللهِ

Ümitsiz Yalnız Endişeli Korkak

Kıymetli kardeşlerim, şimdi Ziyâd ve Râid adındaki iki arkadaş arasında geçen bir diyaloğu gözümüzde canlandıralım.

Ziyâd: Râid! Duydum ki senin hatırı sayılır bir yakının varmış.

Râid: Doğrudur, o çok zengin ve sözüne itimat edilen biri. Halledemeyeceği mesele yok.

Ziyâd: Onunla yakınlık derecen nedir?

Râid: O benim arkadaşım. Her problemimde yanımda olmaya hazır. Her zaman beni destekler. Onun dışında kimseden yardım talep etmiyorum.

Bu diyalogdan birkaç gün sonra...

Râid: Of, Ziyâd! Çok endişeliyim.

Ziyâd: Neden?

Râid: Bir süredir bir sıkıntının içindeyim ve artık sabrım tükenmeye başladı. Geleceğe dair endişelerim var. Kendimi yalnız kalıp zayıf düşecekmiş, boşluk duygusuna kapılacakmış gibi hissediyorum. Üstelik bu problemle tek başıma mücadele ediyorum.

Ziyâd: Gerçekten tuhaf!

Râid: Tuhaf olan nedir Ziyâd?

Ziyâd: Her sorununu çözmeye hazır, zengin ve sözü dinlenen bir adamla arkadaş olduğunu söylememiş miydin?

Râid: Evet, söylemiştim.

Ziyâd: Onunla görüşmüyor musun?

Râid: Elbette, o benim çok yakın arkadaşım. Benim kendisinden yardım talep etmemi bekliyor.

Ziyâd: Beni mazur gör Râid ama sen kendinle çelişiyorsun. Bu cümlende bir hata var. Ya senin bu arkadaşın zayıf ve gücü sınırlı biri ya da sen aslında bu kişiyle arkadaş olmadığın hâlde sırf övünmek için arkadaş olduğunuzu iddia ediyorsun.

Kardeşlerim! Ziyâd haklı değil mi? Râid'in iddiası çelişkili değil mi? Ancak Râid hakkında peşin hüküm vermemeye dikkat edelim. Zira ben, onun gibi olmamızdan korkuyorum.

Bizler Allah'a iman ettiğimizi, O'na kul olduğumuzu ilan etmiyor muyuz? Günde en az 17 defa **"Yalnızca sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz."** *(Fâtiha, 5)* ayetini okumuyor muyuz? Allah'ın bizimle beraber olduğuna itikat ederek ve O'na güvenerek "Allah'ın adıyla, ona tevekkül ettim." zikrini yapıyoruz. Birçok defa şu zikri tekrarlıyoruz: "Allah bana yeter. O ne güzel vekildir." Bizler, işini Allah'a havale eden Müslümanlar olduğumuzu söylüyoruz. Yatağımıza girdiğimiz zaman Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bize öğrettiği şu duayı yapıyoruz: *"Allah'ım! Nefsimi (canımı) sana teslim ettim. Yüzümü sana döndüm. İşimi sana havale ettim. Sırtımı sana dayadım."*[35] Sabah-akşam şu zikri tekrarlıyoruz: *"Rab olarak Allah'tan razı oldum."* Yani bizi yaratan, bizi rızıklandıran ve işlerimizi düzene koyan Allah'tan razı olmuşuz. Biz ağzımızdan çıkanların ne manaya geldiğini biliyor muyuz? Biz gerçekten Allah Teâlâ'ya iman eden,

35. Buhari.

canlarını ve işlerini O'na emanet eden, O'na kulluk eden, O'ndan yardım isteyen, O'na tevekkül eden, O'ndan razı olan, işlerini O'na havale eden ve sırtını O'na dayayan kimseler miyiz?

O hâlde Allah *azze ve celle* şöyle buyuruyor: **"Allah müminlerin dostudur."** *(Âl-i İmrân, 68)*, **"Şunu bilin ki Allah sizin mevlanızdır. O ne güzel mevla, ne güzel yardımcıdır."** *(Enfâl, 40)*, **"Gevşemeyin, üzülmeyin! Eğer gerçekten mümin iseniz üstün gelecek olan sizlersiniz."** *(Âl-i İmrân, 139)*, **"Allah kuluna yetmez mi?"** *(Zümer, 36)*, **"Kim Allah'a güvenip dayanırsa Allah ona yeter."** *(Talâk, 3)*, **"Allah sizinledir. Amellerinizin karşılığını asla eksiltmeyecektir."** *(Muhammed, 35)*, **"Muhakkak ki Allah sabredenlerle beraberdir."** *(Bakara, 153)*

Peki, tüm bunlara rağmen nasıl oluyor da bir problemle karşılaştığımızda aşırı derecede endişelenmeyi kendimize yakıştırıyoruz? Problemle baş başa kaldığımızda nasıl oluyor da boşluğa düşmeyi, korkuyu ve yalnızlığı kendimize layık görüyoruz? Bunun da ötesinde nasıl oluyor da insanlara bu hâllerimizi yansıtabiliyoruz? Nerede kaldı Allah'a imanımız, işimizi O'na teslim etmemiz, O'ndan yardım dilememiz, O'na tevekkül etmemiz ve O'nun yanımızda olduğunu hissetmemiz? Bu ayetleri gördükten sonra yalnızlık, boşluğa düşme, zayıflık ve gelecek kaygısı hakkında Allah'a şikâyette bulunmaktan utanmıyor muyuz? Öyleyse biz kendimizle çelişkiye düşmüyor muyuz!

Bu çelişkimizin üç açıklaması olabilir:

Bizim iman, teslimiyet, tevekkül ve yalnızca Allah'tan yardım isteme hakkındaki sözlerimiz boş bir iddiadan ibarettir. Oysa bir günde onlarca kez bu iddiamızı tekrar ediyoruz. Öyleyse biz, Allah Teâlâ'nın haklarında şöyle buyurduğu kimseler olmaktan korkalım: **"Onlar, kalplerinde olmayanı dilleriyle söylerler."** *(Fetih, 11)*

Veya bizler Allah'a güvendik ama O bizi yüzüstü bıraktı, O'ndan yardım istedik ama O bizi yardımsız bıraktı, işimizi O'na havale ettik ama O bizi ihmal etti. Hâşâ, Allah *azze ve celle* bundan münezzehtir. O şöyle buyuruyor: **"Kim Allah'a güvenip dayanırsa Allah ona yeter."** *(Talâk, 3)*, **"Allah'tan daha doğru sözlü kim olabilir?"** *(Nisâ, 122)*, **"Bu, Allah'ın verdiği sözdür. Allah sözünden asla dönmez ve onu yerine getirmede kusur etmez. Fakat insanların çoğu bunu bilmezler."** *(Rûm, 6)*

Bu çelişkimizin üçüncü açıklaması şu olabilir: Allah'a güvendiğini iddia eden bu şikâyetçi kişi sanki diyor ki: "Allah bana kâfi gelmedi. O benimle beraber ama ben yine de kendimi kimsesiz hissediyorum." Bu kişi bu sözüyle Rabbine âdeta zayıflık nispet ediyor. Yüce Allah bundan münezzehtir.

Ey tevekkül iddiasında bulunup hem de şikâyetçi olan kişi! Sen hangi izahı tercih ediyorsun?

Kendilerini Allah için sevdiğim kardeşlerim! Gelin, yalnızca O'na ibadet edip yalnız O'ndan yardım dilediğimiz Rabbimizin yüceliğini birlikte öğrenelim.

O Allah ki sonsuz yücelik sahibidir, daima galip gelen sonsuz izzet sahibidir, dilediğini yapandır, kâinatın bütün işlerini idare edendir, güçlü olandır, her şeye istediğini yaptırandır. O'nun gücü her şeye yeter. Allah bizimleyken bizim zayıflıktan yakınmamız gerçekten haya edilesi bir durumdur!

O Allah ki Rahman ve Rahîm'dir; çokça seven, bolca iyilik yapan, çokça teşekkür eden, lütuf sahibi, müsamahakâr ve yakın olandır. Allah bizimleyken bizim yalnızlıktan yakınmamız gerçekten ayıptır!

O Allah ki işiten, gören ve dualara icabet edendir. Allah bizimleyken bizim endişelerden yakınmamız gerçekten utanç sebebidir!

"Allah kuluna yetmez mi?" *(Zümer, 36)* Vallahi yeter!

Allah'ın isim ve sıfatlarına olan imanımız endişelerimizi dindirmiyor, zorluk anlarında kalplerimizi teskin etmiyorsa bu imanın ne anlamı kalır?

Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: *"Rab olarak Allah'tan, din olarak İslam'dan ve peygamber olarak Muhammed'den sallallahu aleyhi ve sellem razı olan kişi imanın tadını alır."*[36] Kim işlerini düzene koyan ve durumunu gözeten (Rab) olarak Allah'tan razı olursa imanın tadını, huzurunu ve hoşnutluğunu hissedecek olan da odur. Kim de bu rızayı, evham ve korkuyla değiştirirse imanın tadını alamayacaktır. O vakit bu kişi, Rab olarak Allah'tan razı olduğu iddiasının doğruluğunu gözden geçirsin!

Hiç şüphe yok ki Allah, kendisine tevekkül edeni asla mahzun etmez.

Ancak biziz, tevekkülü hakkıyla eda edemeyenler.

Ey imtihanda olan kardeşim! Umuyorum ki Allah'ı O'nun yarattıklarına şikâyet etmezsin. Zaten onlar sana karşı Allah'tan daha merhametli değiller. Allah'ı yaratılmışlara şikâyet etme ki düşmanlarımız: "Rabbinizin, iddia ettiğiniz yardımı nerede?" diyerek bizimle alay etmesinler. Nitekim Allah Teâlâ'nın da haber verdiği üzere bazı sefihler şöyle söylemişlerdi: **"Müslümanları dinleri aldattı."** *(Enfâl, 49)* Yüce Allah da onlara şöyle karşılık verdi: **"Kim Allah'a güvenirse Allah onu üstün kılar. Çünkü Allah güçlüdür, hakîmdir."** *(Enfâl, 49)*

Ziyanda olmaktan, gelecek kaygısından, ümitsizlikten ve sabrının tükenmesinden yakınacak olursan yanında, söylediğin her şeyi işiten bir dinsiz varmış gibi düşün. Bu dinsiz, senin şikâyetlerini duyduğunda sana ne diyecek? "Ey Müslüman! Sen değil miydin dünya ve âhiret hayrını elde etmem, gönül hoşnutluğu hissetmem için bizi

36. Müslim.

yaratan ve rızıklandıran bir Rabbin varlığına iman edip kulluk etmemi öğütleyen? Ben bunları sende göremiyorum ki! Hâl dilin âdeta 'İşimi Allah'a havale ettim ama hâlâ endişeliyim!' diye haykırıyor."

İmtihanım devam ederken bu anlatılanlarla alakalı olarak "Allah Sevgisiyle Tahammül Edebiliyorum" başlıklı bir şiir kaleme aldım. Allah'ın izniyle bu şiir, başımdaki musibetin kalktığı vakte kadar ayaklarımın sebat etmesinde ve göğsümün ferahlamasında etkili oldu. Kıymetli kardeşim, paylaşacağım şiiri iyice anlamaya çalışıp özümsemeni tavsiye ederim. Bu şiir vesilesiyle Allah Teâlânın bize fayda ihsan etmesini dilerim.

حسن
الظن
بالله

Allah Sevgisiyle Tahammül Edebiliyorum

Uzadı imtihan, çattı kaşlarını

Ümitler yitip gitti, ümitsizlik sardı her yanı

(Ümit) Diyor ki kayboldum, tedirginim, çok mutsuzum, yalnızım

Göğsüm kapkaranlık, tek başıma hüzün denizine daldım

Sığınacak kimsem yok, hâlime acıyacak dostum yok

Göremiyorum zorluk çölünün ucu bucağını

Kumlar bedenimi yakıp kavururken yürüyorum

Ufkumda beliren iri dallı ağaca koşsam, diyorum, bir de bakıyorum serapmış

Zannın peşinden koşmak sadece yanılmakmış

Musibetlerin emellerimi toprağa gömmesinden

Kırık bir kalple ömür geçirmekten korkuyorum

Sordum ona "Sen Rabbimizi tanımıyor musun?"

Dedi ki "Elbette tanıyorum, ben hanif bir Müslümanım."

Şaşılır hâline, yanında fışkırıp duran zemzem varken

Dilin damağın kurumuş, susuzluktan kavuruluyorsun

Suyunu sırtında taşıyan devenin çölde susuzluktan ölmesi gibi

Mücevherlerle donatılmış evinde fakirliğine dövünüyorsun

İçinde tutamadığın şeylerin yaygarasını yapıyorsun

Peki, ne cevap vereceksin şikâyetini duyan inançsıza

Diyor ki o, "Ey Müslümanlar, Rabbinizin sizinle olduğuna dair iddianız nerede

Hani, O'nun cennet vaadi sizi rıza ve sabır makamına eriştirirdi

Hani, Allah sevgisi size kalkandı, O'na güvendiğinizde O size yeterdi

Hani sekinet sizindi, sizden gayrısı bedbaht idi

Ne oldu da şimdi ümitsiz ve karamsar görüyorum sizi

Dertten, kederden yakınıyorsunuz öyle mi

Ey Ahmed'e sallallahu aleyhi ve sellem tâbi olanlar! Dininiz sizi kandırdı

Musibetlerle karşılaştığınızda o sizi koruyacak sandınız

Korku rüzgârları esip vesveseler hücum ederken kalbinize

Fayda vereceğini iddia ettiğiniz sevgi hani, nerede

Bakın! Leyla'ya kavuşmak neşedir bana

Onu düşünmek derman olur yaralarıma

Kalbim onun sevgisiyle imar edilmiş

Hiçbir şey korkutamaz, kederler kuşatamaz beni

İşte ben böyle mutluyum sevgisiyle onun

Görünen o ki sizden daha izzetli ve nimet içindeyim

Ben böylesine rahat, siz mahrumiyet içindeyken benden dininize girmemi istemeyin!"

Ne o, utancından susmuş gibisin? Kibirli ve alaycı bir ahmak geçip gitti karşından

Rahman'ın kaderini bir merhametsize şikâyet eden kullar ne kötüdür

O Rahman ki boyun eğip kulluğunu idrak et diye sınıyor seni

Fakat senin acı çekip dertlendiğini görüyor

Günahkârlığın kederinden inlemen için seni deniyor

Fakat seni âciz kulların önünde yakınıp ağlarken görüyor

Rabbin Allah iken nasıl şikâyet ediyorsun yalnızlıktan

Senin şikâyetin kötü zandan kaynaklanıyor

O'nun seni beyhude sınadığını mı sanırsın

Asla! Arşın Rabbinden daha hikmetlisi vardır sanma, yanılırsın

Hazinesinden istemek için el açtın da geri mi çevirdi

Kuşkusuz benim Rabbim pek cömerttir

"Rabbim, yanımda ol!" dedin de yalnız mı bıraktı seni

Şüphesiz benim İlâh'ım pek şefkatlidir

Yoksa 'O'na güvenmem bana yeter' dedin de bir kötülükten mi korunmadın

Hâlbuki Rabbim her şeyden daha büyüktür

Allah, imtihan içine ödülü gizlemeyi en iyi bilendir

Ne var ki sınanan bunun farkında değildir

Fakat insan gerçekten çok acelecidir

Oysa pek çok işin ertelenmesi daha isabetlidir

Allah, sözlerinden dönmez ancak

Biz mahrum kalırız O'na yönelmezsek

Rabbim kullarına pek yakındır

Bazı kullar ona giderken çoğu ondan yüz çevirir

Bu sıkıntımda nice gözyaşı sakladım

Yarama sabreder ve ateşim harlanırken

Beni razı hâlde gören kimseye

Muhabbetin kopmaz bir bağ olduğunu öğreteyim diye

Sevgi, ağzından zorlamayla çıkan söz değildir

Kuşkusuz ki ben, tutkun ve kara sevdalı bir âşığım

Bilakis O'nu sevmek, nefsi teslim etmektir kazaya

Seni çağırdığında dine yardıma, kan dökmektir bu uğurda

Düşmanların arasında nice gülücükler saçtım

Sözler sıkıntı verir, felâketler paramparça ederken

"Oh olsun" deyip sevinenlere sabrımla gösteririm ki

-Rabbim her şeyin koruyucusudur- ben asla yenilmem

Sabret, onlar ümitsizler ama sen ecir umuyorsun

Sen acı çekiyorken onları rahat mı sanıyorsun

Ya seni aziz kılar, alçaklığı tatmazsın

Ya da alçaklığı tattırırsa bil ki nefsine kıymet verecek yoktur

Üç şey ve iki gözüyle imtihan olan peygamberi hatırla

Öğreterek diyor ki: Hüznümü ve kederimi şikâyet ettim Allah'a

Ben sizin bilmediğiniz şeyleri bildim

Bunca zorluktan sonra gözlerine kavuştu

Kavuştu Yusuf'una, o ki hükümdar oldu

Rabbim ne yücedir! Planını en iyi kurandır

Yapmayı dilediği işte lütufkâr ve hikmetli olandır

Ey Rabbim! Sadağımı serdim, kalemlerimi taşıdım

Kelimeleri işliyor ve onları hazırlıyorum

(Amacım) Şeriat ırmağını savunmak, bulandırmak isteyeni geri çevirmek

Ve kalplerde harflerimin dokunacağı bir kale inşa etmek

Vallahi, muhabbet kalesi yıkılamaz

İştiyak içindeki kullarına, seni görmeyi nasip et Allah'ım

Çünkü sen, en izzetli ve en değerli olansın

İSLAMBOL
yayınları

Kalabalıklar Arasında Yitip Gitmeyeceksin

Yalnızca sana ait olup seninle ilgilenen, sana kendini insanların en değerlisi gibi hissettiren bir arkadaşın olsun ister misin? Böyle bir arkadaş zor zamanlarında senin için ne kadar kıymetli olur, öyle değil mi? Sanıyorum, bu vefakâr ve fedakâr arkadaşının sadece kederini dağıtması bile rahat bir nefes almana vesile olur.

Bir defasında ağabeyime "Bir problem hakkında seninle konuşmak istiyorum. Bunun için 15 dakikan var mı?" demiştim ve o da bana: "Tüm zamanım sana feda olsun." diye cevap vermişti de beni gerçekten çok mutlu etmişti.

İşte biz insanoğlu böyleyiz. Bizi anlayacak, bizimle acı ve umutlarımızı paylaşacak birilerinin yanımızda olmasını isteriz. Böyle birisinin varlığı bile bizi mutlu eder. Hele bir de bu kişi sorunlarımızı çözmeye güç yetirebiliyorsa... O vakit nasıl da hafiflemiş hissederiz, öyle değil mi?

Öte yandan, arkadaşımızın etrafını başka insanlar sardığı zaman unutulduğumuz hissine kapılırız. Bu duyguyu, babasının etrafı diğer kardeşleri tarafından sarılan kimseler de bilir. Kumaları olan bir kadın, kumaları kocasının etrafını sardığında böyle hisseder veya öğrenciler öğretmeninin etrafını sardığında yalnız kalan öğrenci de bu duyguyu yaşar. Kısacası babanız, eşiniz veya öğretmeniniz artık yalnız size ait değildir. Kalabalıklar içinde unutulmuş olabilirsiniz.

Şimdi kendinize sorun!

Buna benzer başka bir durum aklınıza geliyor mu?

Rabbiniz *azze ve celle*?

Size zihnî kabullerinizi veya aklî kanaatlerinizi sormuyorum. Zaten onlar bunu şüphesiz reddecektir. Fakat insan bazen içinin derinliklerinde, kaynağını bilmediği endişeler ve kuruntular biriktirir. Bu kuruntulardan biri de bunca kalabalık içinde Allah'ın huzurunda yalnız kaldığını hissetmektir.

İşte sizi emniyet hissiyle kuşatıp rahatlatacak bir hakikat: Allah *azze ve celle* sizin her hâlinize şahit olmakta, size çok yakın durmakta, dertlerinizi bilmekte, dualarınızı işitmekte, tövbenizden mutlu olmakta ve işlerinizi düzene koymaktadır. Hem de bütün bunlar sanki bu evrende yapayalnızmışsınız, hiçbir insan ya da cin sizinle bu ortamı paylaşmıyormuş da siz tek ve biricikmişsiniz gibi olmaktadır. Allah Teâlâ'nın şu ayetini hiç düşündünüz mü: **"Sizin yaratılmanız da tekrar diriltilmeniz de tek bir kişinin yaratılıp diriltilmesi gibidir. Şüphesiz ki Allah, her şeyi işiten ve görendir."** *(Lokmân, 28)*

İbn Kesîr *rahimehullah* bu ayetin tefsirini yaparken şunu söyler: "Allah Teâlâ tek bir kişiyi işitip görüyormuş gibi hepinizin sözlerini duyar ve yaptıklarınızı görür."

Kudsî bir hadiste yüce Allah'ın şöyle buyurduğu haber veriliyor: *"Ey kullarım! Sizden önce yaşayanlar ve sizden sonra yaşayacak olanlar, insanlar ve cinler hepsi yüksekçe bir tepede toplanıp benden istekte bulunsalar her birine istediği şeyi veririm ve bu durum benim mülkümden yalnızca toplu iğnenin denize daldırıldığı zaman (ucunda kalan suyla) denizden eksilttiği kadar eksiltir."*[37]

Hiç kimseyi ihmal etmeden her isteyenin isteğine cevap veren, her yardım çağrısında bulunanın yardımına koşan Allah ne yücedir!

37. Müslim.

"Sizden sözünü gizleyen de açığa vuran da O'nun için birdir; gece saklanan da gündüz ortada dolaşan da..." *(Ra'd, 10)* Hiç kimse kalabalıktan ötürü Allah'ın huzurunda zayi olmaz.

Kardeşim! Asla kalabalıklar arasında yitip gitmeyeceksin. Aksine şöyle hayal edebilirsin: Eğer Allah'a tek başına dua edersen O da özel olarak seni duyar. Ve Allah'ın güzel isimlerinin manaları, sanki yalnızmışsın gibi üzerindeki rububiyetinde tecelli eder. Böylece sende Allah'ın rahmetinin, yakınlığının, affının, lütfunun, cömertliğinin, şefkatinin, bağışlayıcılığının, dualara icabet edişinin, sevgisinin, doğru yola eriştirmesinin, iyiliğinin, rızık verişinin, kâfi oluşunun, günahları örtmesinin ve bolca nimet verişinin izleri görülür. Allah'ın nimetleri, sanki dünyada sadece sen varmışsın gibi, senin üzerinde açığa çıkıyor ve çıkmaya devam edecek. Dolayısıyla asla kalabalıklar arasında kaybolmayacaksın.

Allah Teâlâ'nın şu ayet-i kerimede **"dua eden"** ifadesini özellikle müfred (tekil) olarak zikrettiğine dikkat et: **"(Rasul'üm!) Kullarım sana beni sorarlarsa şüphesiz ben onlara çok yakınım. Bana (her) *dua eden*in duasına icabet ederim."** *(Bakara, 186)* Ayet-i kerime incelendiği zaman Allah Teâlâ'nın hususi olarak senin duana önem verdiği görülüyor. Ayetin ifadesi, dua edenlerin duasına icabet ederim, şeklinde çoğul da olabilirdi.

Duaya icabetin geneli kapsayacak bir dille, kuşatıcı bir ifadeyle gelmediği görülüyor. Aksine Allah *azze ve celle* sanki kendisine dua eden sadece senmişsin gibi yalnızca sana icabet ediyor. Senin dua ettiğin sırada milyarlarca ve belki de sayısız insan, cin, melek Allah'a dua ediyor olsa da O sana icabet ediyor.

"(Onlar mı hayırlı) Yoksa darda kalana kendisine yalvardığı zaman karşılık veren mi?" *(Neml, 62)*, **"Senin Rabbin unutkan değildir."** *(Meryem, 64)*, **"Ne yerde ne de gökte zerre miktarı bir şey Rabbinden gizli kalır. Bundan küçük olsun, büyük olsun ne varsa hepsi apaçık bir kitapta istisnasız kayıtlıdır."** *(Yunus, 61)*

Özetle:

Allah'a dua et, O'na ümit besle, O'nunla yakınlık kur, isim ve sıfatlarının sende nasıl tecelli ettiğini tefekkür et, Allah'ın her zaman senin yanında olduğunu aklından çıkarma.

Şunu da asla unutma: Kalabalıklar arasında yitip gitmeyeceksin.

حُسْنُ الظَّنِّ بِاللهِ

Hatırım İçin

Ümmü Heysem, son görüşmelerinde oğlu şunları söyleyince kendi elleriyle ona yün kazak örmeye başlamıştı: "Canım annem, senden bir isteğim var. Benim için bir kazak örüp, babamdan, onu arkadaşım İmâd'a vermesini ister misin? Bir sonraki perşembe İmâd'ın uçağı var. Biliyorum, örerken yorulacaksın ama onu giydikçe seni hatırlamak istiyorum. Her ilmeğinde senin sevgi ve şefkatini, onu her giydiğimde ise beni bağrına bastığını hissedeceğim, ey misk kokulum! Ah benim canım! Hatırım için o kazağı örer misin?"

Ebû Heysem, hanımının kendisini örgüye kaptırdığını görünce şakayla karışık söylenmeye başladı: "Heysem, ne adamsın! Kazak mı kalmadı? Anneni yormak yerine 20 dinara bir kazak satın alsaydın ya!"

Ümmü Heysem ise kocasının sözlerini hiç umursamadı. Çünkü oğlunun "Hatırım için..." sözü hâlâ kulaklarındaydı. Mesajı aldığından beri sadece gözyaşlarını silmek için örmeye ara verdi. Elbette bu gözyaşları oğlunun isteğini yerine getiriyor olmanın mutluluğundan ve ona duyduğu özlemden kaynaklanıyordu.

Ümmü Heysem, gözleri az görmesine ve kulakları az işitmesine rağmen, kazağı zevkle örüyordu. Oğlunun "Hatırım için..." sözünü her hatırladığında gücünü topluyor ve kocasına şöyle diyordu: "Heysem daha fazlasını hak ediyor. Benden ne isterse yapmaya çalışacağım."

Sevdiğimiz insanlar bizden zor şeyler istese bile onların isteklerini yerine getirmek bize zevk veriyor. Zorluktan kaynaklanan lezzet de sevgimiz ölçüsünde artıp eksiliyor. Peki, bu zor işleri bizden talep eden zat, Allah *azze ve celle* ise? O, rızasını elde edebilmemiz için sabırlı olmamızı istiyor: **"Onlar, Rablerinin rızasını kazanmak için her türlü sıkıntıya sabreder."** *(Ra'd, 22)*

Allah Teâlâ, peygamberi *sallallahu aleyhi ve sellem*'e şöyle emretti: **"Rabbin için sabret."** *(Müddessir, 7)* Müfessirler bu ayetin tefsirinde "Yani sabrın yalnızca Allah için olsun." derler.

Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyuruyor: *"Bir kimse doğumundan öleceği güne kadar Allah'ın rızası için yüzüstü yerde sürüklense de kıyamet günü bu ameli çok küçük kalır."*[38]

Bir düşün! Doğduğun günden vefat edeceğin güne kadar -diyelim 80-90 yıllık- ömrünü Allah yolunda yüzüstü sürünerek geçirsen bile kıyamet gününde kendisi için imtihana sabrettiğin Rabbinin yüceliğini ve sabrından ötürü sana bahşettiği nimetleri görünce amelin gözüne ufacık görünecek ve o yaşadıklarının hiçbir kıymeti olmadığını anlayacaksın.

İmtihanının uzadığını ve sabrının tükenmeye başladığını hissettiğinde şunu söyle: "Allah benden sabretmemi istediyse sabredeceğim. O'nun rızası için... Allah Teâlâ sevilenlerin en yücesidir. Her şey O'na feda olsun."

38. El-Elbâni hadisin hasen olduğunu belirtmiştir.

حُسْنُ الظَّنِّ بِاللهِ

De ki: Bize Allah'ın Bizim İçin Yazdığından Başkası İsabet Etmez

"Allah'ın bizim için yazdığından başkası bize isabet etmez." *(Tevbe, 51)* ayetindeki gönül rahatlığının, bizi mutmain kılacak olan şeyin kaynağını merak ediyordum. Gelin, bu ayeti, kelime kelime inceleyelim. Birtakım senaryolarla ayeti vakıaya uyarlayıp cevabı bulmaya çalışalım:

1. Evvela **"Allah'ın bizim için yazdığı..."** cümlesindeki *Allah* lafzı üzerinde duralım.

Şimdi, esir olduğumuzu ve yakın zamanda kurulacak bir mahkemede yeryüzü hâkimlerinden bir hâkimin bizim için vereceği hükmü beklediğimizi hayal edelim. Bu hükmün neticesinde iki akıbet vardır: Ya Allah'ın tasarrufuna teslim olmaya devam ederiz ya da beşerin tasarrufu altına gireriz. Ya hikmet, rahmet, adalet, şefkat ve hoşgörü sıfatlarına sahip olan Allah'ın tasarrufu altında oluruz ya da bu sıfatlarında hiçbir ortağı bulunmayan Allah'ın âciz bir kulunun tasarrufu altına gireriz. Beşerin tasarrufunda olmak ise elbette endişe vericidir. Ama başımıza gelen her şeyin Allah'ın takdiri olduğunu idrak edersek Allah'ın iradesinden yine Allah'ın iradesine sığınmış oluruz. Ve hakkımızda hüküm veriyormuş gibi görünen insanların yalnızca Allah'ın kaderini gerçekleştirmeye yarayan araçlar olduğunu görürüz. Onlar da Allah'ın hükmü karşısında âciz ve çaresizlerdir. İşte o vakit gönlümüz mutmain olur.

2. Şimdi de *yazmak* kelimesi üzerinde duralım. Artık biliyoruz ki başımıza gelen her şey Allah'tandır. Fakat Allah'ın hakkımızda takdir ettiği şeylerin sonradan yazılan yahut yazılmakta olan şeyler olmadığını da bilelim. Mesela meleklerin her yeni günde dünya semasına bir miktar musibet yahut nimet indirip bunları mahlukatın üzerine saçıyor olduklarını düşünelim. Bu musibet ve nimetler de insanlara rastgele isabet ediyor olsun. İşte bu durum korku ve endişeye sebep olabilir. Ama Allah *azze ve celle* -sahih bir hadiste de ifade edildiği üzere- yeri ve göğü yaratmadan 50 bin yıl evvel her şeyin kaderini yazdı. Bu gerçeği ve bunun neticesinde ortaya çıkacak olanları bilirsek; Allah Teâlâ'nın, insanların sonradan yaptığı ve aslında pek de makbul olmayan amellere göre tutumda bulunmadığını, her şeyin kaderini hikmet ve rahmet ile yazdığını anlayabilirsek işte o vakit mutmain oluruz.

3. Bir de *"bizim için"* ifadesini inceleyelim. Burada lâm harf-i cerri'nin (edatının) kullanılması, bizim için en uygun olanın kendi kaderlerimiz olduğunu hissettiriyor. Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyuruyor: *"Müminin hayranlık verici bir hâli vardır ki onun her işi hayırdır. Bu hâl, müminden başka hiç kimsede bulunmaz."*[39]

4. Gelin şimdi de ayetin devamına bakalım: **"Allah'ın bizim için yazdığından başkası bize isabet etmez. O bizim mevlamızdır."** *(Tevbe, 51)*

"O bizim mevlamızdır." Mevla, velisi olduğu kişiyi düşmanlarına teslim etmez. Mevla, velisi olduğu kişinin zelil duruma düşmesini istemez. Nitekim Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Kunut duasında şunu söylemekteydi: *"Senin veli (dost) edindiğin zelil olmaz."*[40]

5. Ayet şu şekilde tamamlanıyor: **"Müminler yalnızca Allah'a güvensinler."** *(Tevbe, 51)* Eğer kadere iman ediyorsak Allah'a tevekkül etmeli, işlerimizi gönül hoşnutluğuyla O'na havale etmeliyiz.

Allah en doğrusunu bilendir.

39. Müslim.

40. Ebû Dâvûd, Tirmizî.

حسن الظن بالله

Şayet Öyle Olsaydı?

Şayet acı veya mutluluk verici şeyler kaderle belirlenmiyor da rastgele dağıtılıyor, senin başına bir felaket gelirken başkasının başına gelmiyor ve bu hiçbir hikmete, ezelî bir ilme dayanmıyor olsaydı...

Şayet Allah Teâlâ kaderi tayin etme işini, merhametli, hikmetli ve adaletli olup-olmadıklarını bilmediğimiz meleklere tevdi etmiş olsaydı...

Şayet musibetler, elde edeceğimiz mükâfat veya azaptan bağımsız olsaydı... Şöyle ki; sen bir imtihanla sınanırken başkası nimet içinde olsa ve amelleriniz denk olduğu için de alacağınız karşılık ve varacağınız yer (cennet veya cehennem) hususunda eşit olsanız, dolayısıyla senin musibetler karşısında gösterdiğin sabır boşa gitmiş olsaydı, nasıl olurdu?

İlginç sorular, öyle değil mi? Fakat ben bunları düşünürken kendi içimde uzun zamandır sorguladığım bir sorunun cevabını buldum. Sorum şuydu: Bu imtihanlar önceden belirlendiyse Allah Teâlâ'nın bunları önceden belirlediğini haber vererek imtihan ehline sabrı tavsiye etmesinin amacı neydi?

Ayet-i kerimede şöyle buyurulmakta: **"İster (kıtlık, kuraklık ve deprem gibi) yeryüzünde meydana gelen bir musibet olsun; ister (hastalık, açlık ve ölüm gibi) kendi canlarınızda meydana gelen bir musibet olsun; onu, biz henüz yaratmamışken o bir**

kitapta yazılıdır. Şüphesiz bu, Allah'a göre pek kolaydır. Elinizden giden şeylere üzülmeyesiniz ve Allah'ın size verdiği nimetlerle şımarmayasınız diye böyle yaptık. Çünkü Allah, büyüklük taslayanları ve insanlara karşı böbürlenenleri sevmez." *(Hadid, 22-23)*

O hâlde bu imtihanlar rastgele değildir. Bilakis vuku bulmadan önce belirlenmişlerdir. O hâlde üzülmeye gerek yok. Bildiğimiz kadarıyla yüce Allah, kaderi tayin etmesi için kimseyi görevlendirmedi: **"Başa gelen her musibet ancak Allah'ın izin vermesiyledir."** *(Teğâbun, 11)*

1. O Allah ki, bizim bilemeyeceğimiz şekilde, imtihanların içinde nimetler gizleyen el-Alîm'dir: **"Hoşlanmadığınız bir şey sizin için hayırlı olabilir. Hoşlandığınız bir şey de sizin için kötü olabilir. Gerçeği Allah bilir, siz bilemezsiniz."** *(Bakara, 216)*

2. O Allah ki **"Kullarına karşı çok lütufkârdır."** *(Şûrâ, 19)* Takdir ettiğini lütfuyla takdir eder.

3. Biliyoruz ki Allah Teâlâ hikmet sahibidir. Zira Yusuf *aleyhisselam*, üzerindeki musibetlerin birer birer kalktığına şahit olunca şöyle söylemişti: **"Doğrusu Rabbim dilediğine lütufta bulunur. Şüphesiz ki O, ilim ve hikmet sahibidir."** *(Yusuf, 100)*

4. Biliyoruz ki Rabbimiz adalet ve ihsan sahibidir. Yine Yusuf *aleyhisselam* şöyle söylemişti: **"Gerçek şu ki, kim Allah'a karşı gelmekten sakınır ve sabrederse elbette Allah iyilik yapanların emeklerini boşa çıkarmaz."** *(Yusuf, 90)*

Öyleyse kader hakkındaki ayetleri ve aşağıda yazacağım türden hadisleri işittiğimizde bilelim ki bunlar bize, kaderi yazanın; ilim, hikmet, lütuf, merhamet ve adalet sahibi olan Allah olduğunu hatırlatıyor. Mutmain bir kalple kendimizi O'na teslim edelim: *"Şunu bilesin, sana isabet edecek olan seni ıskalayacak değildir. Aynı şekilde seni ıskalayacak olan da sana isabet edecek değildir."* [41]

41. Tirmizî.

حُسْنُ الظَّنِّ بِاللهِ

NİMETLERE GİRİŞ

Buraya kadar, Allah'ı kayıtsız şartsız sevebilmeyi mümkün kılan hususlar hakkında konuştuk. Peki, imtihanların, Allah'a olan sevgimizi olumsuz etkilemesini önlemekle kalmayıp o sevgiyi artıracak bir sebebe dönüşmesi hususunda nasıl ustalaşabiliriz? Allah'a duyduğumuz sevgiyi nasıl sağlam ve sarsılmaz temeller üzerine inşa edebiliriz?

Önceki bölümlerde, bu temellerden ilki yani Allah'ın isim ve sıfatlarını tefekkür etmek üzerinde yoğunlaşmıştık. Biz, onların bir kısmını ele aldık. Geri kalan isim ve sıfatları ise düşünmeniz için size bırakıyoruz.

Üzerinde durup kazanmaya çalışacağımız ikinci esas, Allah'ın bize geçmişte ve yaşadığımız zaman diliminde bahşetmiş olduğu nimetleri tefekkür etmektir. Bazı nimetlerden mahrum kalmış olabiliriz ancak şu da bir gerçek ki başka birçok nimetten istifade ettiğimizi unuttuk. Üstelik hâlihazırda pek çok nimete sahip olduğumuzun da farkında değiliz.

Allah'ın nimetleri, kalpleri yumuşatan mühim bir konudur. Şimdi de bu konuyu ele almaya çalışacağız.

islambul
yayınları

Vazgeçilmez Sevgi

Buraya Bişr el-Hâfî'nin söylediği birkaç güzel söz bırakıyorum:

"Beni iyiliklere gark ettin. Yaşadığım sürece lütfunu unutmayacağım."

"Sana olan sevgim, aşılamaz seviyeye ulaştı. Artık bana ne yaparsan yap, seni sevmeye devam edeceğim. Hiçbir şeyin sevgimi sarsmasına izin vermeyeceğim."

"Bana gösterdiğin sevgi ve ihtimam karşısında utanıyorum. Ben bunların hiçbirini hak etmiyorum. Yaptıklarına karşılık olarak verebileceğim tek şey, hayatım boyunca sana vefalı olmaktır."

Bu cümleler; dünyevi bir beklentisi olmadan, karşılıksız bir şekilde, defalarca bize iyilik yapan kimseler için sinelerimizde yankılanıyor; dillerimizden dökülüp yüzlerimize yansıyor. Çünkü o kişinin sevgisi gerçek. O, cömert bir karaktere ve yüce bir kalbe sahip.

Bu cümleleri aklımızdan geçirdikçe bizler de kendimizi sevmeye ve saymaya başlıyoruz. Çünkü vefalı ve sevecen olmak, yapılan iyiliği ikrar etmek, yumuşak bir kalbe ve canlı hislere sahip olmak hoşumuza gidiyor.

Hatırlıyorum da bir keresinde bu cümleleri ağabeyim için gönlümden geçirmiştim. Ağabeyim, hayatım boyunca bana iyilik yaptı. Ailemden ayrı kalmama sebep olan sıkıntılı günlerde bir an olsun boş durmadı, rahat yüzü görmedi. Kendisini üzerimdeki zulmü

kaldırmaya adayıp var gücüyle çalıştı. Çocuklarıma yokluğumu hissettirmemek için elinden gelenin en iyisini yaptı. Beni ziyarete endişelerle gelirdi ama buna rağmen kendine hâkim olur, gülümsemeye çalışır, maneviyatımı yüksek tutmak için güzel cümleler seçer ve sevindirici haberler vermeye gayret ederdi.

Ziyaretlerinden birinde gülümseyerek bana veda ederken şöyle söyledi: "Kendine çekidüzen ver. Allah'ın izniyle kurtuluş yakındır." Arkasını dönmüş giderken ona baktım ve az önce zikrettiğim cümleler sinemde yankılandı: "Seni seviyorum. Bana çok iyilik yaptın. Yaşadığım sürece lütfunu unutmayacağım. Sana olan sevgim aşılamaz bir seviyeye ulaştı. Artık bana ne yaparsan yap, seni sevmeye devam edeceğim. Aslında bunların hiçbirini hak etmiyorum. Hayatım boyunca sana karşı vefalı olacağım."

Bu cümleleri düşünürken mutluluk ve kendime karşı hoşnutluk hissettim. Sonra birden aklıma bir soru düştü: Böylesi cümlelere en layık olan kim?!

O zat... Allah *azze ve celle* değil mi?

O bize bolca nimet vermedi mi? Bizi Müslüman kılarak, kelamıyla muhatap alarak, bize zatını işaret edip sıfatlarını öğreterek, her ânımızda nimetleriyle etrafımızı sararak, bizim için hazırladığı cenneti bize haber verip ona ulaşmanın yollarını göstererek; kelamıyla, nimetleriyle, hatalarımızı bağışlamasıyla ve tövbemizden hoşnut olmasıyla bize kendisini sevdirerek bizi değerli kılmadı mı?

Nice defa Allah'tan istekte bulundun da sana istediğini vermedi mi? Nice sıkıntıdan seni kurtarmadı mı? Yıllar boyunca kusurlarını gizleyip insanlara iyi yanlarını göstermedi mi? Seni nice kullarına sevdirip düşmanlarının kınamasından korumadı mı? Allah'ın şerefli dergâhında komşu edinmek için senden razı olması ve bu makama yakışman için hatalarını cehennem ateşiyle değil imtihanlarla temizlemek istemesi seni mutlu etmez mi?

Tüm bunlar, hayatımız boyunca Allah'a karşı vefalı olmak için bize yetmez mi? Bunca ikram ve özen O'na karşı hayalı olmamızı gerektirmiyor mu? Allah Teâlâ, bizleri dünyevi şeylerle her imtihan ettiğinde O'na olan sevgimiz sarsılmaya ve bulanmaya devam mı edecek? İmtihanlarda başarısız olmayı sürdürecek miyiz?

Şunu ne zaman söyleyeceksin? "Ya Rab! Bana pek çok iyilikte bulundun. Yaşadığım sürece iyiliklerini unutmayacağım. Ya Rab! Hakkımda ne takdir edersen et, beni ne kadar sınarsan sına, seni sevmeye devam edeceğim. Hatta sana olan sevgim artacak ve hiçbir şeyin sevgimin berraklığını bulandırmasına müsaade etmeyeceğim."

Ey Allah'ın kendisine nimetler bahşettiği kardeşim! Allah sana geçmişte ve yaşadığın zaman diliminde birçok nimet verdi ama sen vefalı olup bu nimetleri itiraf etmediğin sürece geçmişteki nimetleri hatırlayamayacak ve bugünkü nimetleri hissedemeyeceksin. Bunca nimetine rağmen Allah'ı vazgeçilmez bir sevgiyle sevemiyorsan başka nasıl ve ne zaman seveceksin? Hangi neden seni bu sevgiye ulaştıracak?

İnsanlara karşı vefalı, hayalı, müteşekkir, sevecen ve minnettar bir kimse olmamız ne hoştur. Fakat bundan daha hoşu, insanların yaratıcısı olan yüce Allah için bunları yapabilmemizdir. Birisi bize iyilikte bulunuyorsa bu; ancak ve ancak Allah'ın takdir etmesi, lütfetmesi, ayıplarımızı örtmesi ve bizi insanlara sevdirmesi sayesindedir.

Allah'a karşı vefalı olup O'nu vazgeçilmez bir sevgiyle sevelim.

Dünyada Allah Üzerinde Bir Hakkın Bulunmuyor

Seni hoşnut kılacak, sabra teşvik edecek ve Allah'a karşı muhabbetini artıracak en büyük hakikatlerden biri şudur: Bu dünyada, Allah Teâlâ üzerinde hiçbir hakkın bulunmuyor.

Ebû Dâvûd'un rivayet ettiği, el-Elbânî'nin sahih kabul ettiği bir hadiste haber verildiği üzere, İbnu'd-Deylemî anlatıyor: Übey b. Kâ'b *radıyallahu anh*'a gelerek "Kader hakkında içime bir şüphe düştü. Bu konuyla ilgili bana bir şeyler anlatsan da Allah kalbimdeki şüpheyi giderse." dedim. Übey *radıyallahu anh* şöyle cevap verdi: "Şayet Allah *azze ve celle* göktekilere ve yerdekilere azap etmek isteseydi ederdi. Bunu yaptığı için de onlara zulmetmiş olmazdı. Onlara rahmet edecek olsa Allah'ın rahmeti onların yaptıkları amellerden üstün gelir. Uhud Dağı kadar altını Allah yolunda infak edecek olsan, kadere iman etmedikçe; sana isabet edecek olan şeyin seni ıskalamayacağını, seni ıskalayacak olanın da sana isabet etmeyeceğini kabullenmedikçe Allah infakını kabul etmez. Bundan başka bir inanç üzere ölürsen cehenneme girersin." Übey *radıyallahu anh*'ın yanından ayrıldıktan sonra Abdullah b. Mes'ûd *radıyallahu anh* ve Huzeyfe b. Yemân *radıyallahu anh*'a gittim. Onlar da benzer şeyler söylediler. Akabinde Zeyd b. Sâbit *radıyallahu anh*'a geldim. Bana, diğerlerinin anlattıklarıyla örtüşen Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in başka hadislerini aktardı.

Kıymetli kardeşim! Bu bilince erişip kalbin bu hakikatle mutmain olduğunda ne kadar rahatlayacaksın, bir bilsen. Bu dünyada var olman, Allah'a karşı beklenti içinde olup hak talep etme cüreti göstermeni gerektirmiyor. O, seni tüm nimetlerinden mahrum bıraksa bile sana zulmetmiş olmaz.

Kul, amelleriyle değil de Allah'ın rahmet ve keremi sayesinde cehennemden kurtulup cenneti hak edebiliyorken nasıl olur da sırf yeryüzündeki varlığından ötürü geçici dünya nimetlerini hak ettiğini iddia edebilir? Bilakis Allah'ın bizim üzerimizde o kadar çok hakkı var ki ne yaparsak yapalım O'nun hakkını ödeyemeyiz. Yaptığımız onca ibadet, Allah'ın bahşettiği en ufak nimeti dahi karşılamaya yetmez. Fakat şu da var ki Allah *azze ve celle* mümin kullarını cennete almayı kendisine borç bilmiştir: "**(Rasul'üm!) De ki: Böyle bir sonuç mu daha hayırlı yoksa Allah'a karşı gelmekten sakınanlara vadedilen ebedî cennet mi? O cennet onlar için bir mükâfat ve nihai varış yeri olacaktır. Orada arzu ettikleri her şey vardır ve onlar orada ebedî kalacaklardır. Bu, Rabbinin yerine getirmeyi üstlendiği ve gerçekten istenmeye değer bir vaattir.**" *(Furkân, 15-16)*

Evet... Allah, lütfu ve keremi sebebiyle, mümin kullarını cennete almayı kendisine borç bilmiş ve insanın dünyada aradığı şeyler için sebepler ile kanunlar var etmiştir. Kim bu sebep ve kanunların gereğini yerine getirirse aradığını bulur. Ve yine Allah *azze ve celle*, onlara birtakım şeyler emretmiş ve bu emirleri yerine getirenlere bazı vaatlerde bulunmuştur. Mesela takvalı olanlara rızık, dinine yardım edenlere zafer, iman edip salih amel işleyenlere güç ve iktidar vadetmiştir. Kim bunlara nail olamazsa bilsin ki Rabbinin emrine riayette kusurlu davranmıştır yahut -Allah'ın başka bir vaadi olan- imtihan sünnetullahına tabi tutulmuştur: **"Sizi mutlaka imtihan edeceğiz."** *(Bakara, 155)*

Sırf varlık âleminde bulunduğun için Allah'ın sana bir şeyler vermesi gerektiğini düşünüyorsan bu, senin, mülkün sahibi olan Allah'a karşı kulluk makamını idrak edemediğini gösterir.

Bunu anlamayı başardığın zaman varsayımındaki çıkış noktasının çürük ve asılsız olduğunu göreceksin. Eğer ki Allah Teâlâ sağlık nimetini verip seni mal, mülk veya aile gibi hususlarda sınamışsa; sen, sağlık nimetinden lezzet almaya bak ve Allah'ın, senin üzerindeki nimetlerini itiraf et.

Şayet varsayımının çıkış noktası; sana dilediğin şeyleri vermesini, Allah üzerindeki hakkın olarak görmekse sen, bardağın boş tarafına bakmaya devam edeceksin. Allah sana ne kadar nimet verirse versin, sen, elde edemediklerin için yanıp tutuşacaksın. Günümüzde birçok insan bu hastalığa yakalanmış durumda. Allah'ın kendilerine mal, sıhhat, esenlik ve benzeri şeyler vermesini "hakları" olarak görüyorlar. Bunlardan birinden mahrum kalacak olsalar hemen Rablerine karşı hiç de hoş olmayan zanlarda bulunuyorlar.

Sen, Allah üzerinde hiçbir hakkın olmadığını ve bu dünyanın imtihan diyarı olduğunu iyice bellediğinde; musibetlere kara bir bulutmuş gibi bakmayacak, sevindirici olayları ise sadece nefes aldırıcı anlar olarak göreceksin.

Mesela hayırlı bir iş münasebetiyle yoğun hazırlık içindeyken senin için çok değerli olan bir aile üyesinin başına beklenmedik bir olay gelebilir. Şayet hayata mükemmeliyetçi bir gözle bakıyorsan bu engeli hazırlık sevincini söndüren kara bir bulut olarak görürsün. Lakin bu sıkıntının gerçekleşmesinin, olası dünya sıkıntılarından biri olduğunu bilirsen -ki bu hayatta asıl olan imtihandır- neşe verici hazırlığına -kaçınılmaz olan kederden- bir anlık nefes almak olarak bakarsın.

Kısacası, bu dünyada Allah üzerinde hiçbir hakkın olmadığını iyice kavrayarak hayatına devam et.

Sahip Olamadığın Şeyler Çok da Önemli Şeyler Değil

Doğası gereği insan, sürekli gözünün önünde bulunan nimetlere karşı duyarsızlaşır ve bir süre sonra, o nimetlere olan ilgisini tamamen yitirir. Kanaat etme yetisini yitirmiş bir insan, elinde olmayan nimetleri aklından çıkaramaz ve sahip olamadığı bu nimetleri, beşer hayatının en kıymetli parçası olarak görür. İstediği şeyi elde edemediği için hayatın onun açısından tadı tuzu kalmaz. Gelin bununla ilgili bazı örnekler verelim:

Fakir bir kimse der ki: "Mal-mülk yoksa bu hayatın ne anlamı var? Bayramda çocuklarıma yeni kıyafetler alamıyorsam, akraba kızlarının şaşaalı kıyafetlerini görünce küçük kızımın başı öne eğilip gönlü mahzun oluyorsa hayatın ne anlamı var? Mal her şeydir."

Bu sözleri söyleyen adam sürekli sahip olamadıklarını düşündüğü için sağlıklı bedenini, evliliğini ve evlatla rızıklandırılmış olduğunu göremiyor.

Hasta kişi der ki: "Sağlık olmadıktan sonra hayatın ne anlamı var? Tıp, hastalığıma çare olamadıktan sonra malımın ne önemi var? Bu öyle bir hastalık ki her geçen gün ilerliyor ve kâbus gibi üzerime çöküyor. Bir gün bile kendime faydam olmuyor. Hâl böyleyken hayatın tadı mı kalır? Keşke tüm malımı kaybetseydim de sağlıkla nimetlendirilseydim. Sağlık her şeydir."

Bir eşle rızıklandırılmamış bekâr kişi der ki: "Duygusal tatmin olmadan hayatın ne anlamı var? Kendisiyle ünsiyet kurup yalnızlığımı gidereceğim, birbirimizin hayatına dokunacağımız bir ruh eşim olmadıktan sonra diplomanın, malın ve sağlığın ne önemi var? Keşke her şeyimi kaybetseydim de hayatıma anlam katacak bir eşe sahip olsaydım."

Uzun yıllar hapse mahkûm edilmiş kişi der ki: "Özgürlük yoksa hayatın ne önemi var? Ben, daha ölmeden toprağa gömülmüşüm! Malın, sağlığın ve eğitimin bana ne faydası olacak? Özgürlük her şeydir."

Kısır olan kişi der ki: "Evin içini doldurup cıvıldayacak ve neşe saçacak çocuklar olmadıktan sonra hayatın ne anlamı var? Hanımım ve ben, geceleri evde ölüm sessizliğinden başka bir şey bulamıyorsak malım ve sağlığım bana ne fayda verecek? İsmimi taşıyacak, neslimi devam ettirecek evlatlara sahip olamadan öleceksem hayatın ne kıymeti var? Ben kim için çalışıp yoruluyorum, ne için mal biriktiriyorum ki?"

Çirkin görünümlü kişi der ki: "Gözler beni hakir gördükten sonra hayatın ne anlamı var? Her sabah aynaya baktığımda kendimden tiksiniyorsam yaşamanın ne önemi var? Hâl böyleyken malım, diplomam ve sağlığım bana ne fayda verecek? Keşke hiçbir şeyim olmasaydı da güzel bir görünüme sahip olabilseydim."

İşte böyle, Allah'ın rahmet ettiği kulları müstesna, pek çok insan Allah'ın kendisine verdiği nimeti küçümser. İmtihandan geçen kullar sahip olamadıkları şeyin en önemli şey veya her şey olduğunu zannederler.

Bunlardan hangisinin şikâyeti daha kabul edilebilir? Fakirinki mi, hastanınki mi, bekârınki mi, hapse düşeninki mi, evlat sahibi olamayanınki mi, yoksa çirkin görünümlü olanınki mi? İnsan için en değerli şey nedir? Mal mı, sağlık mı, evlilik mi, özgürlük mü, evlat mı, yoksa güzellik mi? Ya bu zikredilenlerden biri gerçekten en

değerli şeydir/her şeye bedeldir ya da bunların hepsi boş birer iddiadan ibarettir.

Doğrusu bunların tamamı boş iddialardır. Bu düşüncelerin çıkış noktası kanaatsizliktir. Kanaatsiz olan insan, elinde olmayanı büyütür durur da sahibi olduğu ve faydalandığı büyük nimetleri görmezden gelir. Bundan dolayıdır ki yüce Allah şöyle buyuruyor: **"Allah'ın sizi birbirinizden üstün kıldığı şeyleri (başkasında olup da sizde olmayanı) hasretle arzu etmeyin."** *(Nisâ, 32)*

Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyuruyor: *"Konum itibariyle kendinizden üsttekilere değil kendinizden alttakilere bakın. Allah'ın size verdiği nimetleri küçük görmemeniz için böyle yapmanız daha doğru olur."*[42]

Allah'ın bize bahşettiği nimetleri değersiz ve fakat bizi yokluğuyla sınadığı şeyleri olmazsa olmazımız olarak görmek gerçekten büyük nankörlüktür! **"Aslında onlar, hem faydalandıkları nimetlerin Allah'tan olduğunu bilip içten içe itiraf ediyorlar hem de kalkıp o nimetlere karşı nankör kesiliyorlar."** *(Nahl, 83)*

Bundan dolayı Kur'an-ı Kerîm'de Allah'ın nimetlerinden bahseden ve bu nimetlere şükretmeyi tavsiye eden pek çok ayet görürüz: **"Fakat insanların çoğu şükretmezler."** *(Yusuf, 38)*

Nimetleri küçük görenler için Kur'an-ı Kerîm'de kullanılan en ağır ifade *küfür* lafzıdır: **"Sonra onlar Allah'ın nimetlerine küfrettiler (nankörlük ettiler)."** *(Nahl, 112)*

Bazı büyük nimetler var ki biz bunların farkında değiliz. Derslerde, vaazlarda ve hutbelerde bu nimetlerin öneminden bahsedilmesi bize haz vermiyor. Ancak söz konusu bu nimetler, yukarıda zikredilenlerden daha değersiz değildir. Mesela moral nimeti. Hangimiz moral nimetinden bahseden bir ders veya hutbe dinledik yahut bir kitap okuduk? Bu nimetin önemini anlamak için depresyon

42. Tirmizî.

hastalarına bakabilirsin. Depresyon, insanda geçici olarak meydana gelen üzüntü hâlinden farklı bir durumdur. O öyle bir hastalıktır ki genellikle sebebi bilinmez ve uzun süren pahalı tedaviler ister. Depresyon hastasına yaşama motivasyonunu nasıl kaybettiğini bir sorun. Ne yeme-içmeyi ne öğrenmeyi ne iş yapmayı ne tedavi olmayı ister. Ne bakmakla yükümlü olduğu insanlara ne en samimi yakını olan hanımına karşı ilgisi vardır. Çocuklarıyla oynamayı bile istemez. Onun için hayatın tadı, rengi ve kokusu yoktur. O kişi, ölümden başka hiçbir şeyi arzulamaz.

Ey malı-mülkü, olmazsa olmazı olarak gören kişi! Sana mal verilmesini ve moralinin elinden alınmasını ister misin? Ey mutlu bir yuva kurmak karşılığında her şeyinin elinden alınmasına razı olan kadın! Hayırlı bir eşle rızıklandırıldığında ve üstelik her şeyini değil sadece moralini kaybettiğinde mutlu olacak mısın?

Dolayısıyla kardeşim, Allah'ın bize bahşettiği nimetleri küçümsemekten sakınmalıyız. Bu nimetlerin farkına varıp kendimizi bunlarla mutlu etmeliyiz. Bizler, yüce Allah'ın şu ayetini okuyoruz, değil mi? **"Görmez misiniz ki Allah, göklerde ve yerde ne varsa hepsini hizmetinize vermiş olup açık ve gizli, maddi ve manevi tüm nimetlerini üzerinize yağmur gibi yağdırmaktadır."** *(Lokmân, 20)*

Son olarak cevaplanması gereken önemli bir soru kaldı: Yukarıda anlatılanlar dışında, bu hayatın olmazsa olmazı diyebileceğimiz bir nimet var mı? Evet, var. Bu nimet iman nimetidir. Yokluğuyla sınandığımız şeylere iman sayesinde sabır gösteririz. Böylece sabrımız, kaybettiğimiz nimetlerden daha büyük bir nimete dönüşür. Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştu: *"Müminin hâli ne hoştur! Her hâli kendisi için hayırlıdır ve bu durum yalnız mümine mahsustur. Başına güzel bir iş geldiğinde şükreder, bu onun için hayır olur. Başına bir sıkıntı geldiğinde ise sabreder, bu da onun için hayır olur."*[43]

43. Müslim.

İmandan yoksunluk ise nimetleri belaya dönüştürerek istidrâca[44], hesabın uzamasına ve şiddetli bir azaba sebep olur: **"İnkâr edenler, kendilerine mühlet vermemizin haklarında hayırlı olduğunu sanmasınlar. Biz onlara, ancak günahları daha da artsın diye mühlet veriyoruz. Onlar için alçaltıcı bir azap vardır."** *(Âl-i İmrân, 178)*

Allah *azze ve celle* Yusuf *aleyhisselam*'ı dinde fitneye düşmekten korudu ki bu fitne, kadınların onu yoldan çıkarmaya çalışmalarıydı. Akabinde onu zindanla imtihan etti. Dünyevi bir musibet olan hapis hayatını, Allah Teâlâ, Yusuf *aleyhisselam* için bir üstünlük vesilesi kıldı ve duasına bu şekilde icabet etmiş oldu: **"Rabbi onun duasını kabul etti ve kadınların tuzağını ondan uzaklaştırdı. Çünkü O, her şeyi hakkıyla işiten ve bilendir."** *(Yusuf, 34)* Hâlbuki Allah Teâlâ, Yusuf *aleyhisselam* için uzun bir hapis hayatı takdir etmişti.

Evet, kişinin dini selamette olduktan sonra imtihanlar, onun için hem dünya hem de ahiret nimetine dönüşür. Nitekim Yusuf *aleyhisselam* için böyle olmuştu.

Allah'ım! Bizleri iman, kanaat ve sabır ile rızıklandır. (Âmin!)

44. İstidrâc, "Bir kimseyi bir şeye adım adım, derece derece yaklaştırmak" anlamındadır. Allah'ın, ayetlerini yalanlayanları derece derece, sezdirmeden azaba doğru çekmesi; her yeni hata ve günahta yeni nimet ve imkânlar vererek yavaş yavaş helâke götürmesi gibi manaları ifade eder. (Editör)

Yeni Bir Durumla Birlikte Yaşayabilmek

Baba, kendisini yavaş yavaş zayıflatan bir hastalığa yakalanmıştı. Aile doktoru, hastalığın tedavisinin bulunmadığını ve kullanılan ilaçların kötü sonu ertelemekten başka bir işe yaramayacağını haber verdi. Adamın çocukları bu gerçeği reddederek doktor doktor gezdiler. Fakat diğer doktorlar da önceki tahlillerin benzerini yapmaktan öteye geçemediler. Bunun üzerine çocuklar, Kanada'daki amcaoğullarından yeni bir ilaç göndermesini istediler. Doğal tedavi yöntemlerinin kapısını çaldılar ve tedavi için çeşitli bitkiler denediler. Lakin babalarının durumu her geçen gün kötüye gidiyordu.

Çocuklar, babalarının ilk tökezlemesini gördüklerinde -ki bu, babalarının artık dengede durma yetisini kaybetmeye başladığının habercisiydi- ağladılar. Babalarının, ilk defa, ağzına yemek götüremediğini gördüklerinde gözyaşlarına hâkim olmaya çalıştılar. Onun, artık kendisine yardım eden biri olmadan ihtiyaçlarını göremeyeceğini anladıklarında yüzlerini hüzün kapladı.

Yaşadıkları tüm bu anlarda şöyle diyorlardı: "Bu, bizim tanıdığımız babamız değil. Biz tanıdığımız babamızı istiyoruz. Biz, güçlü ve dinç babamızı istiyoruz. O bizim tökezlememize engel olurdu. Sofradayken bizimle şakalaşır ve şefkatli elleriyle bize yemek yedirirdi. Henüz ihtiyarlamadı ki. Daha ellili yaşlarında. Ondan yaşça büyük olan amcalarımız sağlıklı ve afiyet içerisindeler. Umulur ki bu durum çabucak dağılan yaz bulutu gibidir. Umulur ki doktorların hepsi teşhislerinde yanılmışlardır. Biz eski babamızı istiyoruz."

Babaları ise evlatlarının gözündeki acıyı görüyor ve yüzlerindeki hüznü fark edip üzülüyordu. Kaderi hususunda kendisini rahatlatabilmek ve üzüntüsünün hafiflemesini sağlamak için gözlerini evlatlarının yüzlerinden kaçırmaya başladı. Gönlünde hâlâ bir umut taşıyordu. Aradan yıllar geçti, çocuklar gerçeklik duvarına toslayıp duruyorlardı. Babalarını solgun hâlde gördükçe kalplerindeki çiçek de soluyordu.

Bizler, artık hayatımızın bir parçası hâline gelecek yeni durumlarla karşılaştığımızda kendimizi sıkıntıya sokup duruyoruz. Bu gerçekle yaşamayı kabullenemiyoruz. Çünkü bu dünya hayatında ufacık bir kayba uğramayı göze alamıyoruz.

Bu hasta adamın çocukları, sevgili babalarının müzmin bir hastalıkla imtihan olması gerçeğini kabul edemediler. Tüm maddi sebeplere başvurdular ki bu takdire şayan bir şey. Fakat onlar, babalarının artık eskisi gibi olamayacağı gerçeği aşikâr olunca hata yapmaya başladılar. Bu acı hakikati kabullenemediler. Onunla yaşamaya razı olamadılar. Böylece hem kendilerini hem de babalarını yorup üzdüler.

Başımıza bir musibet geldiğinde, Allah Teâlâ'nın meşru kıldığı yöntemleri denememizde, mümkün olan her kapıyı çalmamızda ve kalbimizde musibetin kalkacağına dair ümit taşımamızda tabii ki sakınca yoktur.

Fakat bu aceleci gayretimiz belirli bir süre için geçerli olmalıdır. Artık bu imtihanın, Allah'ın bizim için seçtiği değişmez ve sürekli bir kader olduğu ortaya çıktığında gücümüzü, musibeti defetmeye çalışarak tüketmektense onunla yaşamaya çalışmamız daha hikmetli olacaktır.

Çoğu kişi az önceki sözlerimi musibet karşısında pes etmek olarak değerlendirip reddedecektir. Kıymetli kardeşlerim, gelin beraberce bu durumu düşünüp tartışalım. Hangisi daha doğru? Çocukların babalarına şöyle söylemeleri mi doğru olur: "Sabret babacığım! Umarız ki bu hastalık cennete girmen için bir vesile olur. Cennet bahçelerine dalıp şu dünya hayatının yorgunluğunu unuttuktan sonra gerisi önemli mi? Ayrıca biz evlatların, senin bir parçanız. Senin elin, ayağın, kulağın ve gözünüz. Şimdi senin yapman gereken tek şey rahatlamak ve sana hizmet edip sevap kazanabilmemiz için bize dilediğin şeyi emretmektir. Allah'tan ümit ederiz ki bu hastalık, O'nun seni sevdiğinin alametidir. İmtihan ne kadar büyük olursa ödül de o kadar büyük olur. Allah Teâlâ bir toplumu sevdiğinde onları imtihan eder."

Böyle söylemeleri mi doğru olur, yoksa iyileşeceğine dair ümit veren cümlelerle babalarının duygularını okşayıp belli bir süreliğine maneviyatını yükseltmeleri ve kendisini iyi hissetmesini sağlamaları, zamanla bunun boş bir ümit olduğunun ortaya çıkması ve böylece ümitsizliğin büyüyüp hislerinin yerle bir olması mı?

Hangisi daha iyi? Çocukların, babalarına hizmet etmek için vakitlerini planlamaları, onun günlük kişisel ihtiyaçları için gerekli olan araçları hastalığına uygun şekilde temin etmeleri, hastalığına uygun aktivitelere sevkederek babalarının hayatını hastalığa uyarlamaya odaklanmaları ve zamanını doldurmaları mı; yoksa babalarının zaten eski hâline döneceğini düşünerek onu altıncı, yedinci veya sekizinci doktora götürmeleri ve aynı hastalıktan falan şifacının bitkisel ilaçlarıyla iyileşmiş bir adam hakkında duydukları asılsız hikâyelerle babalarına ümit vermeleri mi? Ve zavallı adamın, her defasında yeni bir umutla gidip hayal kırıklığı ve ümitsizlikle dönmesi mi?

Şimdi birisi çıkıp diyebilir ki: "Neden hem hastalıktan kurtulmayı ümit edip hem de onunla yaşamayı öğrenmiyoruz?" Hayatın gerçeklerine baktığımızda bu ikisinin birlikte olamayacağını,

bunlardan birinin asıl, diğerinin istisna olduğunu görürüz. İnsan, hem imtihanın biteceğine dair ümidin zirvesinde olup hem de hastalıkla yaşayıp ona sabredebilmeyi eşit ölçüde sağlayamaz. Bunlardan birinin düşünce ve çaba anlamında kişide daha fazla yer kaplaması kaçınılmazdır.

Verdiğimiz hasta baba örneğinde, şifa beklentisinin hep en yüksek noktada olması, aslında zımnen şunu demek oluyor: "Bu hâl, babamız için razı olduğumuz bir hâl değil." İşte bu düşünce; sabrı zedeler, hastalıkla birlikte yaşamayı zorlaştırır, vakti ve çabayı daha değerli yerlerde kullanma fırsatını kaçırtır.

Biz genellikle başına uzun süreli bir imtihan gelen kardeşlerimize, bu yeni durumu aslolanmış gibi görmelerini tavsiye ediyoruz. İmtihandan önceki hâle dönmeyi ise istisnaymış gibi görmelerini söylüyoruz. Çünkü böyle yapmak; imtihana uğrayan kişiyi, kendisini meşgul edecek ve eksikliğini hissettiği nimeti unutmasına vesile olacak, neşe verici yeni şeylere yönlendirir. Şayet Allah *azze ve celle* kabullenilmiş bu durumun aksini murat edip imtihanı kaldırmayı dilerse elbette ki bu pek hoş olur. Fakat imtihana uğrayan kişi, aslolanın musibetin ortadan kalkması olduğuna inanırsa hayatında bir eksiklik ve kalbinde boşluk hissedecektir. Böyle yapmak onu, mutluluk verici başka uğraşlar bulmaktan alıkoyacaktır. Tüm konuşmaları ve düşünceleri bu musibet hakkında olacak ve kısır döngüden çıkamayacaktır. Neticede Allah'ın kendisine bahşettiği nimetleri küçümseyecektir.

Eğer bununla yaşamayı öğrenirsek imtihan edildiğimiz musibetin bizatihi kendisinde mutluluk verici şeyler buluruz. Zikrettiğimiz örnekte, hasta adamın çocukları, hastalığın çaresi olmadığı hakikatini kabul etselerdi; babalarının yükünü hafiflettikleri, zorlukları ona kolaylaştırdıkları ve tüm bu yaptıklarından sevap umdukları için gönülleri ferahlayacaktı. Ayrıca baba da, Allah'ın kendisine gösterdiği kolaylık ve çocuklarının rahatlaması sebebiyle mutlu olacaktı.

Birisi çıkıp "Ama ben biliyorum ki doktorların iyileşmesinden ümit kestiği falanca kişi, olağandışı bir şekilde iyileşti. Belki bu, benim için de gerçekleşir." diyebilir.

Kendin söyledin ya! "Belki gerçekleşir." Hadi gerçekleşmezse? Bak kardeşim! Sen, nefsini, gerçekleşmesi en muhtemel şeye göre ayarla. Ve hayatta seni mutlu edecek başka şeyler ara. Eğer hakkıyla istersen muhakkak surette elde edeceğin şey, yani seni mutlu edecek şeylerin başı, yüce Allah'ın rahmetidir. **"(Rasul'üm!) Onlara söyle, Allah'ın lütfu ve rahmetiyle; evet sadece bununla sevinip ferahlasınlar. Çünkü bu, onların toplayıp biriktirdikleri her şeyden daha hayırlıdır."** *(Yunus, 58)* Böylece kalbin Allah'a yaklaşacak; O'nun hükmüne rıza göstermek, O'na tevekkül etmek ve hüsnüzan beslemekle dolup taşacaktır.

Neden Elimizdeki Nimetlerin Tadını Çıkaramıyoruz?

Yıllar gelip geçiyor ve mutluluğumuza vesile olacak birçok sebep biriktiriyoruz. Ama kendimize "Gerçekten mutlu muyum?" diye sorduğumuzda kalbimizin derinliklerinden gelen şöyle bir ses işitiyoruz: "Emin değilim!"

Bunun sebebi, henüz gerçekleşmemiş olan birçok emel ve hedefin zihnimizi meşgul ediyor olmasıdır. Bunlar hayatımızın merkezine yerleşmiş durumdadır. Sahip olduğumuz mutluluk sebeplerinin ise rengi solmuş, onlar âdeta bir fotoğrafın odaklanılmamış, önemsiz arka planına dönüşmüş durumdadır. Odaklanılmış kısmı ise henüz gerçekleşmemiş olan hedeflerden başkası değil.

Demir nasıl paslanırsa ruhumuzda var olan nimetleri tadabilme duyumuz da öyle paslanır. Bundan ötürü Allah *azze ve celle*; birçok ayette, dikkatimizi artık bizim için bir anlam ifade etmeyen, hislerimiz üzerindeki etkisini kaybetmiş nimetlere çekiyor; bize uyarı ve hatırlatmalarda bulunuyor.

"Görmez misiniz ki Allah, gökte ve yerde ne varsa hepsini hizmetinize vermiş olup gizli-açık, maddi-manevi tüm nimetlerini üzerinize yağmur gibi yağdırmaktadır?" *(Lokmân, 20)*

"O Allah ki; gökleri ve yeri yaratan, gökten su indirip onunla size rızık olsun diye çeşit çeşit meyveler ve ürünler çıkarandır. Koyduğu kanunlara uyarak denizde yüzüp giden gemileri size

boyun eğdiren ve ırmakları hizmetinize veren de O'dur. Bir düzen içinde kendi yörüngelerinde dönüp durmakta olan güneşi ve ayı hizmetinize veren, gece ile gündüzü faydanıza sunan yine O'dur. O size istediğiniz her şeyden verdi. Allah'ın nimetini sayacak olsanız sayamazsınız. Doğrusu insan çok zalim, çok nankördür." *(İbrâhîm, 32-34)*

İşitme ve görme yetisi, evler, kıyafetler, yiyecek ve içecekler, ateş, madenler, uyku ve uykudan uyanabilmek, eşler ve çocuklar hakkında daha birçok ayet bulunmaktadır.

Allah'ın nimetlerini hafife alıp onları unutmamıza engel olacak pek çok ayet bulunmaktadır. Fakat biz, bunca ilahî hatırlatmaya rağmen, elimizdeki nimetlerin tadını çıkaramıyoruz. Burada anlatmak istediğim şey, Müslümanların imkânsızlıklarını tefekkür etmek ve onların acılarıyla dertlenmek değil. Elbette ki bu, onlara yardım ve destek sağlayacak olumlu eylemlere sevk ettiği ölçüde gereklidir. Ya da burada anlatmak istediğim şey, yeryüzünde fesat çıkarıp hayatımızı mahveden zalimlerin zulmü altında yaşamanın verdiği rahatsızlık hakkında konuşmak da değil. Bu rahatsızlık kaçınılmazdır ve bizi sıkı bir çalışmayla durumumuzu düzeltmeye itmelidir. Zalimlere kızar, Allah'tan razı olur ve bu zulmü def etmek için O'ndan yardım istersiniz.

Benim burada vurgulamak istediğim esas nokta, nimetlerden lezzet alma ve bize bahşettiği nimetler sebebiyle Allah'a minnet duyma yeteneğimizi kaybetmiş olmamızdır. Bu, ihtiyaç sahibi Müslümanlar için gayret edip zalimlerin yaptığı ifsada kederlenmekten öte, insanlığı ele geçirmiş vahim bir hastalıktır.

Psikoloji doktorları bu hastalığı "Cognitive Distortion" yani "Bilişsel Bozulma" olarak tanımlıyorlar. Ayrıca bu duruma "Mental Filter" yani "Zihinsel Filtre" adını veriyorlar. Bu filtre, zihni basit karışıklıklara takılı kalmış bir kimsenin, hayatındaki olumlu yönleri görememesi olarak tanımlanıyor. Tıpkı güzel ve işe yarar bir

kıyafetteki ufacık kusura takılı kalan kimse gibi. Kardeşlerim! Görüldüğü üzere bu durum, sağlıklı olmayan ve tedavi gerektiren bir durumdur. Vakıaya baktığımızda birçoğumuzda bu hastalığın mevcut olduğu görülmektedir.

Biz, Allah'ın bahşettiği nimetlerden lezzet almak ve onlara kıymet vermek hususunda kendimizi düzeltmiyorsak; Allah Teâlâ'nın, bu nimetlerden herhangi birini, her an elimizden alabileceği ihtimalini de unutmayalım. Velhasıl bu nimetleri kaybetme ihtimalini düşünerek kendisine ders çıkartan ve sahip olduğu birçok şeyin Allah'a şükretmeyi gerektirdiğinin farkına varıp bunlarla mutmain olan kişi mutludur. Musibet ise nimetleri hissedebilme araçlarının üzerindeki pası yok etmek, onu temizlemek, canlı hâle getirmek ve ona yeni renkler kazandırmak için gelir. Zira zihnî filtre; nimetlerin farkına varabilmemize engel olmuş, nimetleri nazarımızda değersizleştirmiş ve bizi birtakım hedefler için beklentiye sokarak (tuliemel) nimetlerin idrakimizdeki berraklığını bulanıklaştırmıştı.

Gerçekten pek çok nimete sahibiz ancak sahip olduklarımıza hak ettiği değeri verip mutlu olamıyor, onlardan tat alamıyoruz. Musibetlerle elimizdeki mal, sağlık ve benzeri nimetleri kaybedebiliriz. Ama biz rıza ehlinden olup Allah'a karşı hüsnüzan besler, Allah'ın hikmetini tefekkür edersek başımıza gelen musibet sayesinde uykudan uyanıp elimizde kalan nice nimetin farkına varabiliriz. Hatta daha öncesinde hakkıyla değer vermediğimiz nimetler için Allah'tan utanır hâle geliriz. Böylece nimetlerden lezzet alma yeteneğini tekrar kazanıp mutlu olmayı öğreniriz.

Allah'tan dileğimiz bizi, afiyet ile rızıklandırdığı, şükretme kabiliyetini muhafaza eden kullarından eylemesidir.

Özetle:

Musibet, seni bazı nimetlerden mahrum bıraksa da sen; bu durumu, elinde olup farkına varamadığın nimetlerden lezzet alma ve Allah'a şükretme sebebi kılabilirsin.

حُسْنُ الظَّنِّ بِاللهِ

Hak Etmiyorum

Ömrümden 44 yıl geçti.[45] Hayatım boyunca görenin nutkunun tutulacağı nimetler içinde yüzdüm; Allah'ın ikramı, şefkati, günahlarımı örtmesi ve rahmetiyle karşılaştım. Her imtihanda Rahman bana şefkatiyle muamele edip sabır verdi. Gücümün yetmeyeceği şeyleri sırtıma yüklemedi. Bilakis yakın olduğunu, yanımda olduğunu bana hep hissettirdi. Dinim, kalbim ve dünyam hususunda pek çok hayrı imtihanların içine yerleştirdi.

Bazı zamanlar duygulanıyor ve "Ben ne yaptım da başıma bu geldi!?", "Neden ben, ey Rabbim?", "Vallahi, ya Rab, ben bunu hak etmedim!" diyordum. Yanlış anlaşılmasın, maksadım, "Ben ne yaptım da Rabbimin bu lütfuna mazhar oldum? Neden Rabbim bana bu şekilde ihsanda bulunuyor? Ben bu nimetleri hak etmiyorum, vallahi hak etmiyorum." demek idi.

Zaman zaman bazı düşüncelere kapılıyor ve bu nimetlerle bana mühlet verildiğini düşünüyordum. Bir gün, birikmiş yanlışlarımdan dolayı cezalandırılıp bu nimetlerden mahrum kalacağıma ve bunca nimeti hak etmeyen biri olarak, Rabbim katındaki makamımı kaybedip aslî hâlime döneceğime inanıyordum.

Ama bu kırıp geçiren ceza günü gelmedi. Aksine lütuf yenilendi, ikram bollaştı ve nimetler arttı. Her imtihanla beraber sabır ve şefkat de geldi.

45. İyâd Kunaybî, bu satırları 2019 yılında kaleme almıştır. (Editör)

Anladım ki bahşedilen nimetlerin mühlet vermek anlamına geldiğine dair yanlış düşüncem, Rabbime karşı kötü zannımdan kaynaklanıyormuş. Yüce Allah'ın hediyelerine zehirliymiş gibi yaklaşmak şükür makamına yakışmaz. Bana, bu kötü zannıma göre muamele etmediği için yüce Rabbime hamd ediyorum.

Kulluğun gereklerinden biri, Allah'tan korkmaktır. Fakat bu korku, kulun kalbinde tüm benliği kaplayan bir sevgiyle beraber bulunmalıdır. Evet, kuldan istenilen şey, Allah'tan korkmaktır. Fakat bu korku, hâlimizi düzeltme sebebimiz olmalıdır; Allah'ın nimetlerine yakışıksız gözle bakmaya ve şükürden mahrum olmaya neden olmamalıdır.

"Ben, Allah'ın verdiği bu ikramları hak ediyor muyum?" diye pek çok kez sorguladım. Hemen sonrasında ise cevabı işitiyor gibiydim: "Doğru, sen bunları hak etmiyorsun ama yüce Allah, seni ikramsız bırakmayacak kadar cömerttir."

"Amellerim, Allah'ın nimetlerini karşılayamayacak kadar az."

"Doğru, öyle ama sen, çokça seven ve teşekkür eden yüce Allah ile ilişki kuruyorsun."

"Benden daha hayırlı olduklarına inandığım insanların arasından neden ben?"

"Bu senin işin değil. Allah dilediğine lütfeder. Onlara da sana da ihsan eder. Hiç kimseye zulmetmez."

"Bu benim işim değil; iyi, güzel. Peki ama benim işim ne? Rabbime nasıl teşekkür edeceğim ve nimetlerin devamlılığını nasıl sağlayacağım?"

"Sevginin ve Allah'a karşı hüsnüzanda bulunma nimetinin manalarını insanlara en güzel şekilde anlatarak."

"Allah'ın sana iyilikte bulunduğu gibi sen de insanlara iyilik yap."

"Onlara seven ve sevilen, şefkatli, çokça iyilik yapan, cömert ilahtan bahset."

"Rabbinin nimetini anlat." *(Duhâ, 11)* ve **"Şükredenlerden ol!"**

حسن الظن بالله

KALBİN AHİRETE BAĞLANMASI

Kıymetli dostlar; buraya kadar, Allah'a olan sevgimizi, sarsılmaz temeller üzerine nasıl inşa edeceğimizden; O'nu kayıtsız-şartsız nasıl sevebileceğimizden; başımıza gelen musibetlerin, bizi olumsuz etkilemek yerine, Allah'a olan sevgimizi arttırmaya nasıl vesile olabileceğinden bahsettik.

Önceki bölümlerde, bu temellerin ilk ikisi üzerinde durduk. Birincisi, imtihan esnasında Allah'ın isim ve sıfatlarını tefekkür etmek; ikincisi, Allah'ın bize geçmişte ve şu anda bahşettiği nimetleri düşünmek.

Gelecek sayfalarda üzerinde duracağımız üçüncü temel ise kalbin ahirete bağlanması üzerine olacak.

DÜNYA MÜKÂFAT DİYARI DEĞİLDİR

Bu hakikate direndikçe yorulacağız. Bu hakikatle ne kadar mücadele edersek edelim, o, galip gelmeye devam edecektir. Dünya, mükâfat diyarı değildir. Öyle olsaydı Zekeriya *aleyhisselam* ve Yahya *aleyhisselam* gibi peygamberler öldürülmezdi. Sahabiler, Yâsir *radıyallahu anh*'ın ve Sümeyye *radıyallahu anhâ*'nın başına gelenler gibi, ölümle neticelenecek şekilde işkence görmezlerdi. Ashâb-ı Uhdûd onca acıyı çekmezdi.

Bundan dolayı imtihanların sadece dünyevi faydalarına takılı kalmayalım. Nefis her zaman en hızlı şekilde karşılık görmek ister. **"Fakat siz dünya hayatını ahirete tercih ediyorsunuz. Oysa ahiret hayatı hem çok daha hayırlı hem de devamlıdır."** *(A'lâ, 16-17)*

Şayet ölüm ânına kadar o beklenen kurtuluş gelmemişse bilelim ki hikâye henüz tamamlanmamıştır. **"Ahirette kâfirlere şiddetli bir azap, müminlere ise Allah'tan bir bağışlama ve rıza vardır. Evet, dünya hayatı aldatıcı bir menfaatten başka bir şey değildir."** *(Hadîd, 20)*

Allah *azze ve celle* gönderdiği nimetleri ikram, musibetleri ise aşağılama olarak gören kısır düşünceyi hatalı kabul etmiştir. **"Ama insan, Rabbi onu varlıkla sınayıp da kendisine ikramda bulunduğu ve bol bol nimetler verdiği zaman 'Rabbim beni şerefli kıldı.' der. Buna karşılık onu darlıkla sınayıp da rızkını kesiverince 'Rabbim beni aşağıladı, küçük düşürdü.' der."** *(Fecr, 15-16)*

Yusuf *aleyhisselam*'ın kıssasında Allah Teâlâ, yaptığı iyiliğin karşılığı olarak ona yeryüzünde mevki verdiğini ifade eder ve **"Bununla birlikte, iman edip Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için ahiret mükâfatı elbette daha hayırlıdır."** *(Yusuf, 57)* der. Ahiret mükâfatı, Allah'ın onu hapishane karanlıklarından çıkartıp hükümranlık makamına oturtmasından daha hayırlıdır. Öyleyse sen, dünya hayatında bir hayırla mükâfatlandırılmış olsan da, kalbini ahiret mükâfatına bağla.

İkinci Akabe Biatı'nda Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Ensar'dan her şeylerini feda edebileceklerine dair taahhüt almıştı. Bu taahhüt; onları, can, mal ve evlatlar konusunda türlü imtihanlara açık hâle getirecekti. Peki, biatı kabul etmeleri karşılığında Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in onlara vadettiği şey neydi? Cennet. Mükâfat, uhrevi idi. Evet, Nûr suresi 55. ayette haber verildiği gibi başka naslarda dünyevi bazı mükâfatlar da vadedilmiştir.[46] Ama bu vaat, müminler topluluğunun geneline yönelikti; fertler bazında ise çoğu, bu dünyevi mükâfatları görmeden ahirete irtihal etti.

Allah Teâlâ'nın dünya hayatında -mümin kullarına ihsan ettiği diğer peşin nimet ise gönül ferahlığı ve hoşnutluktur: **"Şunu iyi bilin ki Allah dostlarına hiçbir korku yoktur ve onlar asla üzülmeyeceklerdir. Onlar hakkıyla iman ederler ve Allah'a karşı gelmekten sakınıp vazifelerini tam olarak yerine getirirler. Onlar için dünya hayatında da ahirette de müjdeler vardır. Allah'ın verdiği sözlerde ve O'nun hükümlerinde asla değişme olmaz. İşte, en büyük başarı ve kurtuluş budur."** *(Yunus, 62-64)*

46. "Allah, sizlerden iman edip salih amel işleyenlere yeminle şunları vadetti: Kendilerinden önceki müminleri kâfirlerin yerine geçirip hâkim kıldığı gibi onları da yeryüzüne sahip ve hâkim kılacaktır. Kendileri için seçip razı olduğu İslam dinini mutlaka yerleştirecek ve onlara bu dini hayatlarında uygulama gücü ve imkânı verecektir. Ayrıca içinde bulundukları korkulu dönemin ardından onları tam bir emniyete kavuşturacaktır. Çünkü onlar yalnızca bana kulluk ederler ve bana hiçbir şeyi ortak koşmazlar. Artık bundan sonra kim nankörlük edip inkâra saparsa işte onlar doğru yoldan çıkanların ta kendileridir." *(Nûr, 55)*

Bir Müslüman'ın benliğinde "dünya bir karşılık/mükâfat yurdu değildir." anlayışı yerleşmezse o kişi, Allah'a iman etmeyenlerin dünyevi durumlarıyla kendisini kıyaslayınca kötü düşüncelere kapılacaktır. Bu sebeple Allah *azze ve celle* bizi bu tür dünyevi mukayeselerden sakındırmıştır: **"Onlardan bazısına verdiğimiz dünya hayatının süsü ve debdebesinden ibaret olan geçimliklere gözün kaymasın! Biz bu nimetlerle onları imtihan ediyoruz. Unutma ki Rabbinin senin üzerindeki nimeti ve ahirette sana vereceği rızık hem daha hayırlı hem de devamlıdır."** *(Tâhâ, 131)*

Ey mümin, başını semaya kaldır ve cennetin esintilerini hisset, gözlerini onların sahip olduklarına indirme. Çünkü o sadece onlar için bir imtihan ve istidrâcdır. Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyuruyor: *"Onlar, hoşlarına giden şeyleri dünya hayatında peşinen alan bir toplumdur."*[47]

Hasan-ı Basrî *rahimehullah*'ın şöyle söylediği nakledilir: "Kim ki kendisini ahiretle teselli etmezse dünyası pişmanlıklarla harap olur."

Evet, ahiretle teselli olamayan, hele de kendi hayatını başkalarınınki ile mukayese eden kişi; kaçırdığı her dünyevi zevk için pişman ve perişan olacaktır. Mümin kul ise dünyada sahip olamadıklarının ahirette kendisine kat kat verileceğine kesin olarak inanır: **"Onlara de ki: Dünyanın menfaati pek azdır ve kısa bir süre içindir. Ahiret ise Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için bütünüyle hayırdır ve size orada kıl kadar bile haksızlık edilmez."** *(Nisâ, 77)*

Ayrıca mümin, tam bir mükâfatın yalnızca kıyamet gününde elde edileceğine inanır: **"Yaptıklarınızın karşılığı ancak kıyamet günü tastamam verilecektir."** *(Âl-i İmrân, 185)*

47. Buhari.

Mahpus Gibi Ol!

Mahpus kişinin zihnini hapis, yalnızlık, hüküm, hâkim, suçlama, savunma, delil, aklanma, hafifletme, ceza ve süre gibi kelimeler ele geçirir.

Hapse düşmüş bir adam otururken, kalkarken, uyanıkken, uykudayken, yerken, içerken, namazdayken, gezinirken bu kavramları düşünür durur. Eline bir gazete geçtiğinde veya gündemi takip ederken gözü hep hapis ve tecritle alakalı, davasının yararına olup kendisini kurtaracak haberleri arar. Araba modelleriyle veya eşya fiyatlarıyla ilgilenmez. Çünkü bunlar onu hiç alakadar etmez!

Şimdi biz de gerçek vatanımız olan cennetten alıkonulup dünya hayatına hapsedildiğimizi hep aklımızda bulunduralım. Günahlarımızı, delillerle sabit olan suçlar olarak görüp cezayı hak ettiğimizi ve savunulabilecek tek yanımızın muvahhitlerden olmak olduğunu düşünelim. Tevhidimize şaibe karışmışsa vay hâlimize! Cezanın ne kadar süreceğini hiç bilemeyiz!

Asıl hâkimin Yüce Allah olduğunu, samimi bir tövbenin ise beraati mümkün kıldığını hatırlayalım.

Bu tefekkür, asıl hâkimi razı etmek ve dünya zindanından ahiret ferahlığına götürecek şeyleri yapmak hususunda bizi daha hevesli kılmaz mı? Dünyanın saçma, oyalayıcı ve esasen bizi alakadar etmeyen işleriyle meşgul olmaktan alıkoymaz mı? Düşünsenize...

Allah'ın rızasına kavuşup azabından kurtulma, sevap ve mükâfatını elde etme meselesi zihnimizi ele geçirip kalplerimizde sürekli canlı kalacak, bu duygu ve düşüncelerden bir an bile gafil olmayacağız!

İbn Kayyım *rahimehullah* der ki:

Haydi, Adn cennetine!

Oradadır çadırlar, orasıdır yurdun.

Ama şimdi esiriz.

Ne dersin,

Vatana dönüp selamete erer miyiz?

حسن الظن بالله

İSLAMBUL
yayınları

Her Şey Kaydediliyor!

İmtihan bir müddet uzadığında kişi; vakti ve malı zayi olduğu, duygu dünyası olumsuz etkilendiği için dertlenmeye başlar. Ama mümin, Allah katında hiçbir şeyin zayi olmadığını bilakis her şeyin kaydedildiğini sürekli aklında bulundurur.

Allah *azze ve celle* şöyle buyurmakta: **"Sabret! Şüphesiz ki Allah, iyilik yapanların mükâfatını zayi etmez."** *(Hûd, 115)* Muhammed Mustafa *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyuruyor: *"Yorgunluk, hastalık, keder, üzüntü, eziyet ve iç sıkıntısından ayağına batan dikene varıncaya kadar müslümanın başına gelen her şey sebebiyle Allah, onun günahlarını örter."*[48]

Ey sınanmakta olan, hiçbir şey için tasalanma! Eğer sabredersen bil ki sabır, vaktin, malın ve sağlığın için en hayırlı yatırımdır. Hiçbir emek ve yatırımını boşa gitmiş olarak görme. Bilakis bunlar ne dirhemin ne de dinarın kabul edileceği bir günde, senin için sermaye olacaktır. Ama dikkatli ol! Bu sermayenin mayası senin elinde. İyiliklerden mi oluşmasını istersin, kötülüklerden mi?

48. Buhari.

Nefsimi Tercih Ettiğimde

İmtihanım esnasında, Allah Teâlâ'nın, batılın ve şehvetlerin peşinde koşan kimselerin kalplerine bakıp onların dünya uğruna fedakârlığa ve batılı savunmaya hazır olduklarını; beni ise kendi derdiyle meşgul ve Allah yolunda eziyet çekmekten sakınır hâlde görmesi, içimi tarifsiz bir hüzünle doldurdu. Bunun üzerine şu kaside meydana geldi:

Nefsimi Tercih Ettiğimde

İnler durur gönül, geçip giden dostluğun ardından

Uğraşmak nafile, kabul etmez teselli

Ağır yükler altında gönül daralırken

Korkar, günlerin gebe olduğu gelecekten

İçi kan ağlar başımıza gelenlerden

Ki o felaket dağıttı sıcak birliğimizi

Oyalarım hüznünü güzel hatıralarla

Döner hasretin şiddetinden solgun

Yakın bir kurtuluş vaad etsem de

Reddeder müjdemi, bıkar beklemekten

Neden seni böyle bitkin görürüm, ey can

İtibar için çaba göstermekten usandın mı
Haydi, riyakârlıktan kurtuluşu içtenlikte ara
Sözlerinin doğruluğunu eylemlerinle kanıtla
İşte kader ki boşa çıkarır her iddiayı
Ve sel gibi akar zanların tarlasında
Doğruluk tohumlarından ulu ağaçlar bitirir
Yalan sözler ise fena bulur elbette
Zayıf iradeli kişinin hasadı ne ki hayatta
"Keşke", "eğer ben", "ama" sözlerinden başka

Heyhat! Dünyanın kölelerine bak!
Zor-kolay karışmış çabalarında
Kimi nam u şan peşinde, methiyeler arzular
Bu uğurda kılıç darbesine razıdır, gerekirse can verir
Yiğit desinler diye ardından, öyle bir son bırakır
Arkasında yetim yavrular ve gözü yaşlı anne kalır
Bir başkası aşk yolunda, vuslat için çırpınır
Able'sine, Azze'sine, Leyla'sına tutulur
Helak olur bir tebessüm almak için sevdiğinden
Umutludur sadık kalıp ahde vefa göstereceğinden
Nicesi servet, saltanat için çıkar yola
Vatanından, ailesinden uzaklara savrulur
Kavmin reisi ise tercih eder şerefli bir ölümü
Hayatta kalıp zilletle yaşamaktansa

Dünya peşinde koşan kişi bile
Bu uğurda canını sakınmayı cimrilik görüyorsa
Değil misin sen, ey nefsim, yüce gayeler için
Koşmaya daha layık olan ve daha evla
Ey nefsim, benim gayem çok daha yüce
Kârım daha değerli, alışverişe sadakatim ölçüsünde
Zira ben canımı Rabbime satıyorum
O'ndan ikram ve lütuf elde etmek için
Cennette güzel bir hayata kavuşacağım
Komşum Mustafa, mevlam Allah olacak
Karanlıkların içinde nur saçacağım
Genç ruhlara asalet aşılayacağım
Def edeceğim hilesini günahkâr yalancının
O azgınlık etti yeryüzünde, fesat ve cehaletle
Ey nefsim, bir düşünsen mükâfatımı
Bilsen ödülümü, ağır gelmezdi bu yük sana
Görebilseydin Rabbimin kullarına
Verdiği güzel karşılığı, utanırdın hâlinden
İşte budur gayretim ve benim ruhum
Acziyette zillet ve perişanlık görür
Ya dal bu yollara sen de
Ya da bırak, o tez vakitte yükselsin Allah'a

حُسْنُ الظَّنِّ بِاللهِ

SABIR VE ALLAH TEÂLÂ'YA BAĞLILIK ÜZERİNE MUHTELİF NOTLAR

Umutsuzluk Arttığında Ümit Daha Fazla Büyür

"Allah'tan başka kimsemiz yok." cümlesi birçoğumuz için "Başka çare kalmadı." cümlesiyle aynı anlama gelmiş durumdadır. Aslında bu, istediğini insanlar aracılığıyla elde edemeyen kişinin Allah'ı tercih etmek zorunda kaldığı anlamını taşır.

"Allah'tan başka kimsemiz yok." cümlesi, pek çok kişi için iflasın ilanıdır fakat esasen Allah'tan başka kimsesi olmayan kişi, hiçbir şey kaybetmediği gibi onun başka hiçbir şeye de ihtiyacı yoktur. **"Allah, kuluna kâfi değil mi?"** *(Zümer,36)*

Her şeye sahip olup da Allah'ı tanımayan kişi ise aslında kendisini besleyemeyen, açlığını gideremeyen bir batıla sahiptir. Şair Lebîd der ki: "Dikkat edin! Allah dışındaki her şey batıldır."

Musibete uğradığımız ilk anda Allah'a sığınırız. Ancak çok geçmeden bu sığınmanın samimi ve faydalı olabilmesi için bazı şartların yerine getirilmesi gerektiğini fark ederiz. Allah'a karşı işlediğimiz kusurların farkına varıp bunları düzeltmek, hayatımızdaki gedikleri kapatmak ve günahlardan tövbe etmek, bu şartlardan bazılarıdır.

Bu sığınmanın başka bir getirisi de yıllarca ihmal ederek harap, ıssız, neşesiz ve gafil bıraktığımız kalplerimizi tedavi etmemizdir. Kalplerimize yöneldiğimizde orada Allah sevgisinin, korkusunun, O'na samimiyetle tevekkül etmenin, boyun eğmenin, O'nunla bağ kurmanın ve O'na olan özlemin ne kadar zayıfladığını göreceğiz.

Kalbin dikenlerini söküp toprağını sürmemiz gerektiğini, Allah'ın ayetlerini ekip orayı namaz, oruç ve dua suyuyla sulamamız gerektiğini anlayacağız.

Evet, Allah'a sığınmanın, O'na kaçmanın ve O'nun ipine sarılmanın şartları ve bir bedeli olduğunu keşfedeceğiz.

Fakat bizler imtihandan çabucak kurtulmayı istiyoruz. Günahları terk etmek, gedikleri kapatmak, dikenleri sökmek, tohum ekip sulamak ve ümitlerin yeşermesini beklemek gerçekten zaman isteyen işlerdir. Vakit geçip gidiyor ama yararımıza değil. Peki, çözüm nedir?

Biz genellikle Allah'a hakiki anlamda sığınmaktan daha kolay olan ve hızlı sonuç alacağımızı düşündüğümüz dünyevi sebeplere sarılma yolunu tercih ediyoruz. Niyetimiz, bu dünyevi sebeplere başvururken aynı zamanda Allah'a sığınma ve bu sığınmanın gereklerini yerine getirme sürecini de yürütmektir. Meseleye, hangisi belayı daha önce kaldırırsa o iyidir, mantığı ile yaklaşıyoruz! Allah'a yönelmenin bize yüklediği sorumlulukları yerine getirmek içinse önümüzde geniş bir zaman dilimi var zannediyoruz!

İşte tam da burada sapma başlıyor. Allah'a yönelmenin getirdiği sorumluluklardan kaçmaya başladığımızda, alternatif aramaya koyuluyoruz! Bu alternatifi, imtihanın kalkmasına sebep olarak görüyor ve Allah'ın sebeplere sarılmayı emrettiğini ileri sürüp kendimizi kandırıyoruz. Evet, sebeplere sarılmak övülen bir davranıştır fakat bu övgü; Allah'a yönelişimiz samimi olduğunda, nefislerimizi düzeltmek için sabırla, kararlılıkla gayret gösterdiğimizde ve kalbimizi yalnızca Allah'a bağladığımızda anlam taşır.

Şayet Allah'a yönelme yolunun uzun ve meşakkatli olduğunu düşünüp bunun gereklerini yerine getirmeye üşendiğimiz için sebeplere sarılıyorsak işte o vakit bu sebepler bizim nazarımızda Allah'a alternatif olmaya başlar. Böylece kalplerimizde Allah'a yönelmekle sebeplere sarılmak arasında bir mücadele başlar ve sebeplere

sarılma düşüncesi kalplerimizi işgal ederek zamanımızı, çabamızı, duygularımızı ve düşüncemizi O'ndan uzaklaştırır. Artık namazımızda, ibadetimizde, tilavetimizde ve dualarımızda bile bu maddi sebepler aklımızda olur; zahiren Allah'a yönelmiş gibi görünsek de içimiz, sebepler ve sebepleri elde etmenin yollarını aramakla, onları kaybetme telaşıyla, başarısızlık durumunda yerlerine koyabileceğimiz şeyleri düşünmekle meşguldür. Sürekli olarak sebeplerin son durumunu izler hâldeyizdir!

Ne zaman bu sebeplerin Allah'a yönelişimizi bozduğunu fark etsek çeşitli mazeretler üreterek kendimizi uyuştururuz: "Bu sebepler, kaçırılınca telafisi olmayan belirli vakitlere bağlıdır ama tövbe kapısı her zaman açıktır, asla kapanmaz. Allah korkusuyla gözyaşı dökemediğim veya namazda huşu bulamadığım için endişeleniyorsam da bu yeni bir şey değil; yıllarca böyle yaşadım, her şey bir anda düzelmez; ufak da olsa bir ilerleme kaydediyorum ve Allah rahîmdir, hâlimi ve beni meşgul eden bu ağır durumu görüyor, beni mazur görecektir. Zaten sebeplerle ve onlardaki eksikliklerimle zihnim meşgulken kalbime yönelip onu düzeltebileceğimi sanmıyorum. Şimdi en iyisi, zihnimi bu dünyevi sebeplerle meşgul edip rahatlatayım ki kalbimi düzeltmeye vakit bulabileyim."

Biz, sebeplere sarılırken biraz da Allah'a yönelince kendimizi garanti altına aldığımızı sanıyoruz. Allah'ın haklarını tam olarak yerine getiremez ve Allah katından bir çare bulamazsak sebepler imdadımıza yetişsin diye...

Bu hastalığın sinsice kalbine sirayet edip etmediğini bilmek ister misin? Uyumak üzere başını yastığa koyduğunda sünnet olan duaları yaparken konsantre ol ve bu duadaki sözleri yürekten mi söylüyorsun, bir düşün: *"Allah'ım! Kendimi sana teslim ettim. İşimi sana havale ettim..."* Bu cümlelerin sonuçlarına katlanmaya razı mısın?

Bu cümleleri, anlamlarını bilerek söylediğinde kalbin daralıyorsa bil ki kalp, yalnızca yalan konuşurken daralır. Çünkü sen, gerçekten

bütünüyle kendini Allah'a teslim etmek istemiyorsun, aksine Allah ile beraber dünyevi sebeplerin garantilerini de istiyorsun.

Samimi bir şekilde Allah'a yönelip O'nun hakkını ciddiyetle eda etmeye niyetlenmezsen, kendini Allah'a yarım yamalak teslim edersen gerçek gönül huzurunu asla hissedemezsin. İşte işin en can alıcı noktası burasıdır ve hata da burada başlıyor. Allah'a yönelme işi nefsine ağır gelip, gereklerini yerine getiremeyince bu işi nihayete erdiremeyeceğini anlıyor ve meşru sebeplere sarılıyorsun. Bu sebeplerin, seni sonuca daha hızlı ulaştırıp daha az yoracağını zannediyorsun. Bu sefer tutunduğun sebepleri çözmek için başka sebepler aramaya başlıyor ve bir seraptan başka bir seraba savrulup duruyorsun. Su arıyorsun ama su yok! Böylece sebepler dağı yerle bir oluyor.

Bu hengame içinde Allah'a içtenlikle dua edemezsin çünkü Allah'a sığınmak, öyle yüce ve değerli bir makamdır ki ne başkasıyla rekabet eder ne de başkasının kendisiyle rekabet etmesine izin verir. Bu yüzden Allah'a sığınış, kalbin dışında kalır; Allah'tan uzaklaşarak batıl ve anlamsız hâle gelen dünyevi sebeplere bakar ve o, batılla aynı kalpte barınmaya asla razı olmaz.

İşte o an dersini aldığın ve hakikati tam olarak kavradığın andır! Geçmişteki tüm çabanın aslında bomboş olduğunu anlarsın. Bütün dünyevi sebeplerden ümidini kesersin. Kendinden, yeteneklerinden, zekândan ve planlarından... Gücünün sınırlarını, çarelerin çaresizliğini ve insanlar karşısındaki değersizliğini yüreğinde hissedersin. Ailenden, yakınlarından, dostlarından ve sevenlerinden ümidini kesersin; onların, senin iyiliğini istemelerine rağmen, kendi başlarına sana bir fayda ya da zarar veremeyeceklerini anlarsın. Dünyada uzanan tüm iplerden ümidi keser, Allah'ın emrinden seni kurtaracak kimsenin olmadığını, ancak O'nun merhamet ettiklerinin kurtulabileceğini kesin bir şekilde idrak edersin. Hatta yaptığın bütün iyi amellerden bile ümidini kesersin; onları Allah'a yakınlık vesilesi kılmaya bile utanırsın çünkü bu amelleri, kalbin gafletle

doluyken yapmışsındır ve onların kabul edilip edilmeyeceğinden bile emin değilsindir.

O an, ümitsizliğin, çaresizliğin ve kuraklığın zirvesine ulaşıldığı bir andır. Kalbin her şeyden boşaldığı an... Tüm umutların birer birer yıkıldığı; her şeyden ama her şeyden, ümidin kesildiği an... İşte bu, Allah'a sığınma duygusunun kalbe düşmesi için en uygun andır!

O duygu aslında hep bekliyordu. Kalpte yer eden gelip geçici sebeplerin yerini, örümcek ağlarının harabeye çevirdiği boşlukların aldığını görüyordu. Ne zaman ki kalp bu sebeplerin hepsinden arındı ve hepsini tüketti, işte o an Allah'a sığınış kalbe düştü; onu doldurdu, tüm köşelerini mamur etti, yeşertti, kalbin yeniden güçlü bir şekilde atmasını sağladı. Derken o iç ferahlığı, göz pınarlarına kadar ulaştı ve uzun süren kuruluktan sonra gözlerden yaşlar dökülmeye başladı. Ve böylece halka, kalp atışları ve gözyaşı damlaları eşliğinde titreyen, dilden dökülen dualarla tamamlandı.

O öyle bir an ki onun geldiğini sadece yaşayınca anlayabilirsin. Tıpkı Tebük Savaş'ından geri kalan üç kişiye yeryüzü tüm genişliğine rağmen dar geldiğinde olduğu gibi. Onlar, her şeyden ümitlerini kestiler ve Allah'tan kaçışın yine Allah'a olacağını kesin surette anladılar. Bunun üzerine Allah *azze ve celle* kalplerine şöyle ilham etti: "Tövbe edin. Ben tövbenizi kabul etmek istiyorum."

Bu öyle bir an ki benliğini "Şimdi, ey kalp, çarpma vakti! Ağlama vakti, ey göz! Ve ey dil! Dua vakti... Allah senin duana icabet etmek istiyor!" nidası bürüyecek ve o ânın geldiğini anlayacaksın.

Bunlar bir anda olacak ve kendine soracaksın: "Madem ki bu bir andır, peki, kalbimin, imtihan süreci boyunca bu ânın esintilerini hiç hissedememesi makul mü?"

Evet, işte o şeytan! Senin, Allah'a yönelmenin gerektirdiği sorumluluklar hususunda tembellik ettiğini sezdiğinde seni Allah yolundan çevirmek için harekete geçip: "Nereye gidiyorsun? Girmek

istediğin yol uzun ve zahmetli. Burada, yanı başında bereketli bir ova var, gel buradan yararlan." dedi. Sen kalbinin dizginlerini ona teslim ettin de o da seni çorak meralarda dolaştırdı. Hâlbuki daha yolun başında ona karşı koymuş olsaydın hedefe ulaşacaktın!

İşte o şeytan! Senin gerçek kurtuluş kapısını çaldığını gördü. Sende bir bıkkınlık ve gevşeklik hissettiğinde ise sana: "İşte kolay bir çıkış yolu, beni takip et." dedi. Böylece seni sebeplerin dehlizlerinde dolaştırdı; sen de vaktini ve çabanı orada harcadın. Ne zaman gerçek kurtuluşun kapısına dönmeye niyet etsen "Dur bakalım... Bu tünelin sonunda bir ışık görüyorum." dedi. Oysa hiç ışık yoktu! O sadece seni yoldan alıkoyar ama sana yol gösterdiğini iddia eder. Eğer işin başında ona karşı gelip kapıyı çalmaya devam etseydin kapı sana açılacaktı.

Doğru, Allah'a yönelmenin gerektirdiği bazı sorumluluklar var. Doğru, dikenleri söküp kalbe tohum ekmek, zaman ve çaba isteyen bir iş. Ama emin ol, bu uğurda harcayacağın zaman ve çaba, sebepler dehlizinde Allah'tan uzak bir şekilde harcayacağın zaman ve çabadan daha az olacak. Allah'a yöneldiğinde samimiyet ve huzur, sebeplere sarıldığında ise korku ve perişanlık hissedeceksin. Birinciyi seçersen hedefe ulaşacak, ikinciyi seçersen kafa karışıklığı ile kalakalacaksın.

Öyleyse neden hâlâ bizi dar durumlardan kurtarmaları için kalplerimizi sebeplere ve insanlara bağlarız? Bunun bedelini de zaman, çaba, ruhsal yorgunluk, dağınık düşünceler, boğazda bir düğüm, üzüntü, sıkıntı ve yaratılmışlara dair hayal kırıklığıyla öderiz? Neden başkalarından ders almayız?

Sorun değil, bu insan tabiatıdır; bizler kendi tecrübelerimizi yaşama konusunda ısrar ederiz. Ta ki hayat bizi yıpratıp acılarını tattırdığında, o zaman bizi gerçek kurtuluş kapısından çevirmeye çalışan şeytana karşı daha kararlı, daha güçlü bir iradeyle: "Başkasını kandır, başkasını kandır!" deriz. Ama ne kötü musibettir ki bazılarımız

tecrübelerinden ders çıkaramaz ve başına gelen her imtihanda dehlizlere -Allah'tan kopuk dünyevi sebepler dehlizi, yaratılmışlara bağlılık dehlizine- dalmakta ısrar eder. Mümine ise bir delikten iki defa sokulmaz yaraşmaz!

O yüzden Allah'tan, bu umutsuzluk ve ümit ânını sana nasip etmesini dile: "Yaratılmışlardan umudu kesmek ve yaratıcıya ümit bağlamak..."

Gelecek olan o an, kıymetli ve nadir bulunan anlardan biridir. O ânı yaşadığında kalbin silkelenip üzerindeki dertler dağını atacak. Rabbim o dağı toz hâline getirecek. O öyle bir an ki kalbini dipsiz ziyan vadisinden alıp arşa bağlayacak. O öyle bir an ki seni başarısızlığın dibinden hedeflerin zirvesine, ümitsizliğin kederinden ünsiyetin neşesine taşıyacak. O öyle bir an ki dört bir yanını sarmış olan korkunun ellerinden alıp seni Allah'ın güvenli limanına taşıyacak. O öyle bir an ki öncesinde her şeyini kaybettiğini düşünürken sonrasında her şeyi yeniden bulmuş gibi hissedeceksin. O öyle bir an ki âdeta gönül mezarlığındaki ölüleri dirilten bir çığlık gibi olacak.

O an, Allah'a bağlanma ânı. Başkasına değil, yalnız Allah'a! O an, vallahi, kurtuluş ve ferahlama ânıdır. Ölümünden sonra kalbinin yeniden diriltilmesiyle gerçekleşen bir kurtuluş... Allah'ın dilediği, seni de razı kıldığı şekilde sıkıntılarından kurtuluş ânı...

O an, peygamberlerin yaşadığı bazı anlara benzer. Doğru, peygamberler tüm anlarında Allah'a bağlı idiler fakat bazı anlarda Allah ile ilişkileri daha da arındı, berraklaştı ve en zirve noktasına ulaştı. Bunun ardından kurtuluş ve ferahlık geldi.

Mesela Nuh *aleyhisselam*'ın, Rabbine dua ettiği şu an gibi: **"Ben yenik düştüm. Bana yardım et."** *(Kamer, 10)* Duasının ardından Allah *azze ve celle* onu ve onunla birlikte gemide olanları kurtardı.

Mesela İbrahim *aleyhisselam*'ın şu sözü söylediği an gibi: **"Allah bana yeter. O ne güzel vekildir."** Duasının peşinden Allah *azze ve celle* ateşi onun için serin ve selamet kıldı.

Mesela Yunus *aleyhisselam*'ın şu sözü söylediği an gibi: **"Senden başka ilah yoktur. Sen her türlü kusurdan münezzehsin. Şüphesiz ben kendine yazık edenlerden oldum."** *(Enbiyâ, 87)* Bunun üzerine yüce Allah onu kederden ve balığın karnından kurtardı.

Mesela Musa *aleyhisselam*'ın şu sözü söylediği an gibi: **"Rabbim elbette benimledir. Bana kurtuluş yolunu mutlaka gösterecektir."** *(Şu'arâ, 62)* Bu duasının akabinde Allah Teâlâ onu ve kavmini önlerindeki denizden, arkalarındaki düşmandan kurtardı.

Mesela Eyyûb *aleyhisselam*'ın, Rabbine şöyle nida ettiği an gibi: **"Rabbim bana bir dert dokundu. Sen ise merhametlilerin en merhametlisisin."** *(Enbiyâ, 83)* Duasının ardından Allah Teâlâ onu hastalığından kurtardı.

Mesela Yusuf *aleyhisselam*'ın, kalbini, kraldan ve hapishaneden çıkmak arzusundan arındırdığı anda kralın elçisine şöyle demesi gibi: **"Efendine dön ve ona 'Ellerini kesen o kadınların zoru neydi?' diye sor."** *(Yusuf, 50)* Yusuf *aleyhisselam* böyle yapınca Allah da onu hapishaneden kurtarıp ona mülk verdi.

Mesela Yakup *aleyhisselam*'ın, çocuklarına şu sözü söylediği an gibi: **"Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin."** *(Yusuf, 87)* Duasının ardından yüce Allah ona hem evlatlarını hem de görme yetisini geri verdi.

Ve Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şu sözü söylediği an gibi: **"Üzülme! Allah bizimle beraber."** *(Tevbe, 40)* Bunun üzerine Allah Teâlâ onu, çölün ortasında ve büsbütün korumasızken başının üzerinde parlayan müşrik kılıçlarından kurtardı.

İşte, yalnız ve sadece yaratıcıya ümit bağlanıldığı o anda kurtuluş yakın demektir. **"Nihayet peygamberler ümitlerini yitirip de kendilerinin yalana çıkarıldıklarını zannettikleri o anda yardımımız gelir ve dilediğimiz kimse kurtuluşa erer. Fakat suçlular topluluğundan azabımız asla geri çevrilmez."** *(Yusuf, 110)*

Allah'ın bahşedeceği kurtuluş yakın, gerçekten çok yakın! Çünkü ona ulaşmamız sadece "o an"ın gelmesine bakıyor. Ama biz, zayıf basiretimiz ve cılız sabrımız sebebiyle, Allah'tan bağımsız şekilde, sebepler dehlizine daldığımız; Allah'a yönelmenin gereklerini yerine getirmeyi yüksündüğümüz her an "o an"dan biraz daha uzaklaşıyoruz.

İmtihana sabretmek denildiği zaman sadece gam ve kedere gösterilen sabır akla gelmesin. Bundan da önemli olanı, Allah'a yönelmenin gereklerini yerine getirirken gösterilen sabırdır.

O an, hakikatin, şüphelerden arınmış dupduru bir kesinlik ile anlaşılacağı andır. Sebepler her ne kadar etkisiz olsa da Allah'ın bizi kurtarma kudretine mutlak surette güvenme ve kapıyı çalmaya devam edene o kapının mutlaka açılacağını idrak etme ânıdır.

O an, bütün ümmet fayda sağlamak için bir araya gelse de sana, Allah'ın senin için yazdığından başka fayda sağlayamayacaklarını kesin olarak anladığın andır. O öyle bir an ki, seni dehlizlerden kurtarıp yeniden kurtuluş kapısına getirecektir.

İşte o ânı yaşadığımızda, bizim için Allah'tan başka kimsenin olmadığını kesin olarak anladığımızda görün, mutluluğumuzu, sevincimizi ve zihinlerimizin rahata erişini! O an, iflas ettiğimizin değil bilakis hiçbir şeye ihtiyacımız olmadığının ilanı olacak. Keder, acziyet ve korku yerine sebat, övünç ve neşe dolu sözler söyleyeceğiz. Çünkü Allah'tan başka kimsesi kalmayana, Allah yeter! O ne güzel vekil, ne güzel mevla ve ne güzel yardımcıdır. O an geldiğinde ve uyumak için başımızı yastığa koyup *"Allah'ım! Kendimi sana teslim ettim. İşimi sana havale ettim."* dediğimizde kalbimiz titreyecek. Ama bu kez uzun bir gaflet döneminden sonra ulaştığımız Allah sevgisi ve yakınlığından ötürü ...

Ailemden koparılıp alıkonulduğum vakit, ben bu ânı bizzat yaşadım. Yanlarında olamadığım sırada anne-babamın başına bir kötülük geleceği korkusu beni uyutmuyordu. Çünkü bundan önce,

onlara vakit ayırma hususunda kusurlu davranmıştım. Çoğunlukla davetle ve faydalı işlerle meşgul oluyordum. Ancak önceliği olan şeylere önem vermemek yahut onları ertelemek insanın bağışlanma dilemesini gerektiren bir hatadır. Nitekim Allah *azze ve celle* bizlere, anne-babaya iyilik yapmayı, bu konuda maharetli olup güzel yöntemler kullanmayı farz kılmıştır. **"Rabbin yalnız kendisine kulluk etmenizi ve anne-babaya iyilik yapmanızı kesin olarak emretti."** *(Isrâ, 23)* Allah'ın sevdiği başka işlerle meşgul olduğun için anne-babana iyilik yapmaktan geri durman, geçerli bir mazeret olmaz. Şeytan, seni, daha faziletlisi dururken fazileti az olan amellerle oyalayıp kandırabilir. Bundan dolayı anne-babamı bir daha görememe korkusu yaşıyordum. Çünkü kalbim dünyevi sebeplere bağlanmıştı. Zihnimde beni musibetten kurtaracak sebepler yığını oluşmuştu. Derken bu yığın bir anda yerle bir oldu.

Kalbim dünyevi sebeplere bağlanmıştı. Beni bu musibetten kurtaracağını sandığım ipler bir anda koptu, sebepler çöktü ve kendimi her şeye karşı ümitsizlik içinde buldum. Dünyevi olan ne varsa... Ve her şeyden ümidimi kestiğim o an, kalbim doğrudan Allah'a bağlandı.

O dönemde bu bağlanma ânını anlatan bir şiir yazmıştım.

Ruhumun safiyetini bulandırıyor uzayan esaretim

Boğuyor keder beni, sıkıyor sinemi

Sevdiklerimin hasretiyle kıvranıyor kalbim

Onlarla hayalimde şakalaşıyor, bağrıma basıyorum

Ağarmış saçlarıyla ana-babam, eminim

Hastalardır şimdi, yorgun ve kederli

İşte pederim yatalak, bitap düşmüş çaresiz

Zayıf düşmüş bedeni ömrünün hazanında

Validem ise çektiğim mihnetleri sayıklar durur
Kahrından eriyip gider, kalmamış gönül neşesi
Evlatlarımın anası yanar yakılır hasretimle
Kalbi şikeste, gözyaşları içinde, tükenmez çilesi
Sorar yavrularım ona: "Babam nerede?"
Yanar yüreği ateşte, köz olur ciğerleri
İnsanlar arasında tutsağım ben şimdi
Kötülük yapmaya ant içmiş gibi her biri
Sanki daha ölmeden mezara koydular beni
Son nefesim dudağımda, kabre indirdiler bedenimi

Ben Rabbimin yolunu tutarken
Sanmadım ki bu yol, her acıdan berî
Sanmadım onu, güllerle çevrili
Yakut ve incilerle döşeli bir yol hayal etmedim
İmtihan yasasından bihaber değilim
Sıranın bana gelmesinden yakınmam asla
Korkmuyorum, itibarımı kaybetmekten
Çekinmiyorum, yokluk ve sefaletten
Lakin ölümden korkarım, ansızın gelip de
Ana-babamı alır diye yurdumdan
Onlara karşı vazifemde çok kusur ettim
Asla mazur görülemez onları ihmalim

İyiliklerime kanmadan ölürlerse şayet

İşte o zaman vah ki vah, kaybettiklerim

Hatıraları onulmaz bir yara olarak kalır bende

Gönülde asla iyileşmeyecek bir kırık gibi

Çocuklarını çok seven bir babaydım

Gör ki saygınlık kazanmakla geçti yıllarım

Onlara yeterince şefkat gösteremedim

Çokça tekdir ile çıktım karşılarına, hep ihmal ettim

Zulmü bertaraf için yardım bulma ümidiyle

Etrafı kolaçan ediyor, ölçüp biçiyordum

Bir halas imkânı için insanlara sığındım

Ama sırtımı yaslayacak bir ağaç bulamadım

Derdimle dertlenen kardeşlerim hariç

Lakin onlar da beni kurtaramadılar esaretten

Mutsuz ve perişan hâlde gözlerim geldi geri

Beni sevindirecek bir haber getirmedi

Kapılar kapanıp kilitler vurulurken

Umutsuzluk öğütürken yaşama sevincimi

Her şeyimle kapında diz çöktüm ya Rabbi

Katından bir merhem umuyorum yaralarıma

Ölçtüm, biçtim, gözden geçirdim amellerimi

Ola ki bu zor günler için saklamışımdır birini

Rabbim, aradım razı olacağın ihlaslı bir amel

Kalksın diye bela üstümden, olsun için bana şefaatçi

Ama göremedim kurak çölden başka bir şey

Yalnızca günahımı yüklenip geldim

Rabbim! Pişmanım gerçekten, tövbekârım

Bundan böyle senin kapındır karargâhım

Evvelce nice sözler verdim, ne niyetler aldım

Sen ikram ettikçe ben ihanete bulandım

Sevgimdir sermayem, ey mabudum, sığınağım

Ne yazdımsa muhabbetinle yazdım

Ey ilahım! Ne zaman ellerimi açtımsa sana

Lütuf ve ihsanından yoksun bırakmadın

Rabbim! Daima hüsnüzan üzereyim mağfiretin hakkında

Zira iyilikten başka sığınak bilmedim

Ey ilahım! Zayıf kuluna merhamet etmez misin

Müşkülünü asan edip onu sevindirmez misin

Kavuştur beni ak saçlı ebeveynime

Göresin, nasılmış evlatlarının ihsanı

Duamı kabul et, bilirsin özümü

Gizlim, aşikârım saklı değildir sana

Rahman'a and olsun bütün varlığımla

Bilirim ki O, lütfuyla karşılık verecek

Benden ve kardeşlerimden gider kederi

Fecrin doğuşuyla aydınlat gecemizi

Ben bu ânı bizzat yaşadım. Bütün İslam âleminin de bu ânı yaşamaya, herkesten ve her şeyden ümidini kesmeye ihtiyacı var.

Ümmetin "Allah'tan başka kimsemiz yok." şiarını yükseltirken bu şiarın manasını idrak etmeye o kadar ihtiyacı var ki! Vallahi, eğer İslam ümmeti, hakkıyla iman edip imanın gereklerini yerine getirir ve kalbini Allah'a bağlarsa bu onlar için yeterlidir. Yüce Allah muhakkak bir kurtuluş kapısı açacaktır.

Ey Müslümanlar, ey Müslümanlar! Rabbinize tevekkül edin. Kalplerinizi insanlara değil, O'nun rahmetine bağlayın. Yüce Rabbinizden başkasına sığınmayın. Allah'a yönelişinizde samimi olun. O'na yönelmenin zorluklarına göğüs gerin!

"Eğer Allah size yardım ederse hiçbir kuvvet sizi yenemez. Fakat sizi yardımsız bırakırsa O'ndan başka sizi kim kurtarabilir? O hâlde müminler yalnızca Allah'a dayanıp güvensinler." *(Âl-i İmrân, 160)*

Allah *azze ve celle* en iyi bilen ve en iyi hüküm verendir. Nebimiz Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'e, ailesine ve arkadaşlarına salat ve selam olsun.

حُسْنُ الظَّنِّ بِاللهِ

Allah Teâlâ ile Özel Bir Bağ

Zor zamanlardan geçerken veya gerçekleşmesi güç bir şeyi arzu ederken, zihnimizde, istediğimiz şeyin gerçekleşme ümidini zayıflatan ve dolayısıyla Allah'a isteksizce dua etmemize yol açan bir düşünce belirir ve deriz ki: "Benden daha hayırlı olduklarına inandığım insanlar, benim yaşadığıma benzer durumlar yaşadılar. Onlar da Allah'a dua ettiler fakat Allah onların duasına icabet etmedi. Onların duasına icabet etmediyse elbette benim duama da icabet etmeyecektir."

Kardeşlerim, müsaade edin, bu konuyu kendimce nasıl çözüme kavuşturduğumu size de anlatayım. Kendime verdiğim bu cevabın Allah ile aramdaki ilişki konusuna büyük etkisi olduğunu gördüm. İnanıyorum ki bu, duanın kabul olmasının da en büyük sebeplerindendir:

"Allah Teâlâ ile olan ilişkini, başkalarının başına gelenlerden etkilenmeyen özel bir bağ olarak gör."

Evet, senin dışında birçok kişi senin imtihanının benzeri, hatta daha şiddetlisiyle karşılaşmış olabilir. Allah'a çokça dua ettikleri, senden daha iyi ibadet eden, daha takvalı kimseler oldukları hâlde onların sıkıntıları giderilmemiş olabilir. Ama bu seni ilgilendirmiyor. Sen Allah'ın kereminden emin olarak umutla dua et, kendini başkalarıyla kıyaslama.

Peki, bu söylediğimin delili ne?

1. "Onlar benden daha faziletli oldukları hâlde üzerlerindeki imtihan kaldırılmadıysa benden de kaldırılmayacaktır." düşüncesi bir çeşit hesap yapmaktır. Allah *azze ve celle* ise şöyle buyuruyor: **"Muhakkak ki Allah, dilediğini hesapsız rızıklandırır."** *(Âl-i İmrân, 37)* Yaratıcının sıkıntıları gidermesi ve arzu edilen şeyleri gerçekleştirmesi, yapılan hesapların üzerindedir.

İbn Âşûr, *et-Tahrîr ve't-Tenvîr* adlı tefsirinde şöyle der: "Allah Teâlâ'nın Âl-i İmrân suresi 37. ayetindeki '**hesap**' sözcüğünün manası '*sınır*'dır. Çünkü hesap, sayılan şeyin, artma veya eksilme göstermeksizin belirli bir miktarda olmasını gerektirir. Buradaki anlam ise şudur: Allah, lütfuyla, rızıklandırmak istediği kişiye miktarı bilinmeyen bir rızık verir."

Yüce Allah'ın şu sözlerini tefekkür et: **"De ki: Şüphesiz lütuf ve ihsan Allah'ın elindedir. Onu dilediğine verir. Allah'ın lütfu pek geniştir ve O, her şeyi hakkıyla bilir. Rahmetini dilediğine tahsis eder. Allah, çok büyük lütuf ve ihsan sahibidir."** *(Âl-i İmrân, 73-74)*

2. İmam Buhari'nin rivayet ettiği şu hadis-i şerif de Allah ile aramızdaki özel bağa işaret ediyor. Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki: *"Sizinle Yahudi ve Hristiyanların durumu; işçi tutan adam meselindeki duruma benzer. İşçi tutan adam 'Benim için kim öğlene kadar çalışır?' deyince Yahudiler çalışır. 'Benim için kim öğleden ikindiye kadar çalışır?' deyince Hristiyanlar çalışır. Sonra siz ey Müslümanlar, ikindiden akşam vaktine kadar çalışırsınız. (Peygamberimizden önceki dönemde yaşayıp tevhid üzere ölen Yahudi ve Hristiyanlar) derler ki: 'En çok çalışan biziz ama en az mükâfatı da biz alıyoruz!' İşçi tutan adam da der ki: 'Ben sizin hakkınızdan bir şeyi eksik ettim mi? Size zulmettim mi?' Onlar da 'Hayır!' derler. Bunun üzerine adam şöyle cevap verir: 'Bu benim lütfumdur. Onu dilediğime tahsis ederim."*[49]

49. Buhari.

Hadiste bizi ilgilendiren kısım, Allah Teâlâ'nın hiç kimseye zulmetmemesi ve iyilik yapan herkese hak ettiğinden fazlasını mükâfat olarak vermesidir. Fakat bununla beraber Allah, daha fazla lütfetme hususunda dilediği kullarını seçer. "Fadl (fazlalık/lütuf)" kelimesine dikkat edelim. Allah Teâlâ bunu herkese vermek mecburiyetinde değil. Müslümana düşen, lütuflar hususunda, Allah Teâlâ'nın özel olarak seçtiği kullarından olmayı ümit etmektir.

Kıymetli kardeşlerim! Dinin maksatlarından biri de, Allah'ın rahmetini uman ve vereceği mükâfat hususunda ümitvar olan kulluklar inşa etmektir. Duaya icabet konusunda, insanın kendisini başkalarıyla kıyaslaması, bu değerli maksadı işlevsiz hâle getirir.

Varsayalım ki kıyasımız doğru, o zaman duanın ne anlamı kalıyor? Başkalarına bakar, kıyas yaparım ve cevap hazır olur: "Onlara dua ettikleri şey verilmedi, o hâlde bana da verilmeyecek." Böylece birçok durumda dua ibadeti sekteye uğrar.

Başımızdaki imtihan uzun sürse de biz; başka kulların imtihanlarına, ibret almak, onların nasıl sabrettiklerini görmek ve dolayısıyla sabredebilmeyi öğrenmek gayesiyle bakmalıyız. Ancak sıkıntının giderilmesini, onların sıkıntılarının giderilmesine bağlamak doğru değildir.

Ama biliyor musunuz, aslında ne olur? Bazen başkalarının feraha erip sıkıntısının kalkmasını bekleriz çünkü bunun, Allah'ın rahmetinin ve dualara icabetinin bir ispatı olduğunu hissederiz! Hâlbuki unutmasak ve biraz düşünüp tefekkür edebilsek, hayatımızda, Allah'ın rahmetinin ve duaları kabul edişinin delillerinin sürekli ve sınırsızca var olduğunu göreceğiz.

Kendimizden daha hayırlı gördüğümüz kimselerin üzerindeki musibeti Allah Teâlâ, onlar bizden hakikaten daha hayırlı oldukları için kaldırmıyor olabilir. Yüce Allah onların dualarını, günahlarını silmek ve derecelerini yükseltmek için saklıyor olabilir. Çünkü onların imanının bunu kaldırabileceğini biliyor. Hükmünü kabullenme

hususunda gönül hoşnutluğu ve başka kalbî nimetler bahşederek onları, istedikleri şeyden daha hayırlısıyla rızıklandırabilir. Zayıflığımızı bildiği içinse bize rahmet edip duamız sayesinde üzerimizdeki belayı kaldırabilir.

O hâlde Allah'a, kendinden emin bir şekilde dua et ve O'nunla özel bir bağ kur. Allah katında değerli bir makamının olduğunu ümit et. Kalbinde "Ya Rab! Başlarındaki musibet kaldırılmayan falanca ve filanca kişiler beni ilgilendirmiyor. Sen onlara karşı pek merhametlisin ve neyin onları ıslah edeceğini en iyi bilensin. Benim bildiğim tek şey, sınırsız mükâfat veren cömert bir Rabbin kulu olduğumdur. Benim, O cömert ilahtan başka ilahım yok ve ben O'na ümit besliyorum. O, dilediğini hesapsız rızıklandırır. Ey cömert olan Allah'ım! Duama icabet et." sözleri yankılansın.

حسن الظن بالله

Allah'ın İzniyle Onların Çok Daha Güzel Hâllerini Göreceksin!

Bu düşünceleri 2010 yılında (hicrî 1431) yazdım:

Ailemden ayrı düşme imtihanım, ikizlerim Liyn ve Lüceyn henüz beş aylıkken başladı. Birinin şu hareketi hâlâ aklımdan çıkmıyor. Bir gün onu sırtüstü yere yatırmıştım. O ise tekrar yüzüstü dönmüş ve ellerinden destek alarak göğsünü yukarı kaldırmıştı. Küçücük vücudunun ağırlığından başı sallanırken göz göze gelmiştik de zafer kazanmışçasına gülümsemişti.

O zamanlar benim için mutluluk sebebi olan bu manzara, şimdilerde gurbette, çocuklarımdan uzakta olduğum için bana acı veriyor. Küçük kızlarımın günden güne büyümelerini, yerde yuvarlanmalarını, emeklemelerini, önce eşyalardan tutunarak sonra bir cesaret küçük ve hızlı adımlarla yürümelerini, aşama aşama gelişen tüm hareketlerini görmek istiyorum. Bu aşamalar şu anda, ben onlardan uzaktayken gerçekleşiyor. Ne acı... Bunlar, tekrarı olmayan lezzetler!

Bu düşünce, bende acı bir hissiyata dönüşmüştü ki kendi kendime şunu söyledim: "Üzülme! Allah'ın izniyle onların çok daha güzel hâllerini göreceksin." **"Umulur ki Rabbimiz bize bunun yerine daha iyisini verir. Çünkü biz artık Rabbimizi arzulayanlarız."** *(Kalem, 32)*

Kendi kendime dedim ki: "Kızlarım büyüyüp mükellefiyet çağına gelene kadar tüm gelişimlerine şahit olsam, sonra mesela o yaşta örtünmek istemeyerek beni şaşırtsalar, elime ne geçer? Yani benim soyumdan olan kızlarım, uğrunda kendimi feda ettiğim dinî şiarlardan birini reddetseler güzel hatıraların ne anlamı kalır? Allah'tan, O'nun yolunda imtihan edilen biri olarak, yalnızca ahirette değil, dünyada da sana en güzel karşılığı vermesini dile. Bir gün, bu iki kızını, kendi istekleriyle başlarını örtmüş, seninle gezmeye çıkmak için hazırlanmış hâlde sana doğru koşarken görmeyi niyaz et. Gözlerinde, yaptıkları şeyden duydukları sevinç, masum yüzlerinde ise memnuniyet tebessümü... O zaman işte bu şahitlik, onlardan uzaktayken kaçırdığın her sahneden daha güzel, daha saf, daha parlak ve ruhunda daha fazla neşe uyandıran bir sahne olacak. **'Eğer Allah kalplerinizde hayır olduğunu bilirse sizden alınandan daha hayırlısını size verir ve sizi bağışlar.'** *(Enfâl, 70)*"

Elimizden giden, bir daha geri gelmeyeceğine inandığımız nimetler ve gönlümüzce yaşayamadığımız zamanlar için üzülür duruz. Ey kardeşim! Rabbimiz hakkında besleyeceğimiz en güzel zan, kaybettiklerimizden daha hayırlısını bize vereceğine inanmaktır. Dünya, tüm mübahları tatmak için hırsla çalışmamıza değecek bir yer değil ki. Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyuruyor: *"Sizden birisinin cennette elde edeceği yay veya kırbaç kabzası kadar yer, dünyadan ve içindekilerden daha hayırlıdır."*[50]

Cenneti elde edebileceğimiz büyük fırsatları kaçırmaktan çok, dünyevî zevkleri kaçırdığımıza üzülüyoruz. İşte bu, utanmamız ve tedavi etmemiz gereken bir gaflete sahip olduğumuzun göstergesidir.

Dünyanın tüm güzelliklerinden faydalanmak için hırsla çalışmak senin değil, ahirete iman etmeyenlerin işidir, ey mümin! Çünkü âhirete iman etmeyen kişi için elinden kaçırdıkları, onun her şeyidir ve

50. Buhari.

o, elde edemediği şeyler için fazlasıyla üzülür.

Kardeşim, sen ahiret nimetlerine bağlan. Sakın nefsin sana dünyada kaçırdığın zevklerin, ahirette benzer bir karşılığı olmayacağı vesvesesini vermesin. Cennete girdiğinde dünyada kaçırdığın nimetlerin tekrarını isteyebilirsin, değil mi? Elbette! **"Rableri katında onlar için istedikleri her şey vardır."** *(Zümer, 34)* Ama sanmıyorum ki bunu isteyesin! Çünkü Yüce Allah'ın "büyük" diye nitelendirdiği bir nimet gerçekten çok büyüktür: **"Şüphesiz ki Allah katında büyük bir mükâfat vardır."** *(Tevbe, 22)* Ve cennetteki nimetler, Allah katında bir sivrisinek kanadı kadar değeri olmayan şu dünyada kaçırdığın geçici zevkleri zaten sana aratmayacaktır!

O hâlde Allah yolunda yaptığın fedakârlıklardan ötürü gönlün hoş olsun.

Bir not: Yıllar geçti, Liyn ve Lüceyn'in ablaları Sâre, henüz çocuk yaştayken kendi isteğiyle örtündü. Sonra güzel bir sonla vefat etti. Allah'a hamd olsun.

KENDİ KURTULUŞUNU HIZLANDIR!

Bunalım ve sorunlardan kurtulmak için ilk yapman gereken şey, başına gelen musibetlerin günahların sebebiyle olduğunu anlamandır. **"Başınıza gelen her musibet, kendi ellerinizin kazandığı günahlar yüzündendir. Bununla beraber Allah, günahlarınızın pek çoğunu da affeder."** *(Şûrâ, 30)*; **"Sana ne kötülük dokunursa kendindendir."** *(Nisâ, 70)*; **"Bedir'de düşmanlarınıza verdiğiniz iki misli zarar, Uhud'da kendi başınıza gelince 'Bu musibet nereden?' diye soruyorsunuz, öyle mi? (Rasul'üm) de ki: Elbette kendi yaptıklarınız yüzünden."** *(Âl-i İmrân, 165)*

Öyleyse Allah Teâlâ, senden, durumunu derhâl düzeltmeni ve kendisine dönmeni istiyor. **"Biz de onları yalvarsınlar da tövbe etsinler diye şiddetli yoksulluk ve darlıkla yakaladık."** *(En'âm, 42)*

İnsanların pek çoğu, başlarına gelen musibetler hususunda Allah'ın istediği tavrı göstermiyorlar. Oysa Kur'an'ın pek çok ayetinde, imtihanlar karşısında, gereken tavrı göstermemenin kötü bir durum olduğunu okuruz.

Bazıları vardır ki imtihan karşısında bir türlü gereken tepkiyi verip ondan yararlanamaz: **"Hiç değilse bu zorluk ve musibetler başlarına geldiğinde boyun büküp yalvarmaları gerekmez miydi? Fakat tam aksine kalpleri iyice katılaştı. Şeytan da onlara yapmakta oldukları günahları süsleyip püsledi."** *(En'âm, 43)*; **"Gerçek şu ki biz, onları, azap ile kıskıvrak yakaladık. Buna rağmen onlar yine de Rablerine boyun eğmediler."** *(Mü'minûn, 76)*; **"Onlar**

her yıl bir veya iki kez (çeşitli belalarla) imtihan edildiklerini görmüyorlar mı? Buna rağmen ne tövbe ediyorlar ne de ibret alıyorlar." *(Tevbe, 126)*

Bazıları da vardır ki bir imtihanla yüzleştiğinde hemen ümitsizliğe düşer: **"İnsan, nefsi hesabına iyi ve güzel şeyler istemekten usanmaz. Kendisine bir kötülük dokunduğunda ise ümidini büsbütün kaybeder."** *(Fussilet, 49)*; **"Şayet yaptıklarından ötürü başlarına bir fenalık gelse hemen ümitsizliğe düşüverirler."** *(Rûm, 36)*; **"Başına bir kötülük geldiğinde ise derin bir ümitsizliğe düşer."** *(İsrâ, 83)*

Bazıları ise bir musibetle sınandığında daha da nankörleşir: **"Fakat kendi elleriyle işlediği günahlar yüzünden başına bir kötülük gelince insan, gerçekten tam bir nankör kesilir."** *(Şûrâ, 48)*; **"Ama biz; o dirilmiş araziye kavurucu bir rüzgâr göndersek de onlar, o yemyeşil bitkileri sararıp solmuş görseler, ardından yine nankörlük etmeye başlarlar."** *(Rûm, 51)*

Gerçekten hayret vericisin, ey insan!

Kur'an'ın, insanların imtihanlara karşı verdikleri kötü tepkilere bu kadar vurgu yapması, durup düşünmemizi gerektiriyor.

Vaktimizi sızlanarak, başımıza bu imtihan gelmeseydi diye yakınarak ve bunlar yaşanmamış olsaydı ne kadar mutlu olacağımızı düşünerek geçiriyoruz. Oradan, buradan herhangi bir umut ışığı olabilecek haberleri topluyor, dünyevi kapıları çalıyor, bu imtihandan kurtulmak için maddi sebeplere gereğinden fazla sarılıyoruz. Durum öyle bir hâl alıyor ki imtihan, hayatımızı âdeta kâbusa çeviriyor ve zihnimizi sürekli meşgul eden bir vesveseye/takıntıya dönüşüyor. Fakat bütün bunlar, bizi kısır döngüye sokmaktan başka bir işe yaramıyor. Ve yeni bir musibete sebep oluyor: Allah Teâlâ'nın istediği gibi durumumuzu düzeltip O'na dönmediğimiz için, imtihandan gereken dersi almamış ve onunla doğru şekilde yüzleşmemiş oluyoruz.

Musibet, bir insanın sana zulmetmesi şeklinde zuhur edebilir. Sen ise vaktini ve enerjini sana zulmedene kızmakla harcayıp durursun. Oysa bu zulmün, senin işlediğin bir günah sebebiyle başına geldiğini idrak etmeye çalışman, daha isabetli bir davranış olacaktır. Çünkü sana zulmeden kişi, yalnızca Allah'ın kaderini gerçekleştiren bir araçtır. **"Eğer sabreder ve Allah'a karşı gelmekten sakınırsanız onların hile ve tuzakları size bir zarar veremez."** *(Âl-i İmrân, 120)* Bu sebeple, bir yandan bu zulme karşı direnmeli ve Allah'ın meşru kıldığı her yolla hakkını aramaya; diğer yandan da Allah'ın senden bu eziyeti uzaklaştırmasını umut ederek günahından kurtulmaya çalışmalısın.

Eğer başına bir bela gelirse, hemen, düzeltilmesi gereken hatalarının bir listesini yap. Evvelemirde, Allah'ın hakkını yüceltmek gayesiyle, bu hatalardan kurtulman gerektiğini bil. Sonra da -Allah'ın sana rahmet nazarıyla bakıp bu imtihanı kaldırması için- hatalarından bir bir kurtulmaya başla. Hatalarını tespit ederken şunu da unutma: Musibet, işlediğin günahla aynı cinsten olabilir. Allah'ın razı olmadığı bir zevki tatmaya kalkan kişi, o zevkin helâlinden mahrum bırakılabilir.

Mesela hanımınla sorunlar yaşadığın zaman şunu düşün: Acaba zaruri bir durum söz konusu olmadığı hâlde, bir parça eğlenmek için yabancı kadınlarla konuşup şakalaşarak, gözünü haramdan sakınmayarak ölçüsüz davrandın da bundan dolayı mı helâl ve temiz olan evlilik ülfetinden lezzet alamadın?

Malının bir kısmını kaybetmekle veya kazancının bereketinin azalmasıyla sınandığın zaman şunu sorgula: Acaba malına şüpheli bir kazanç mı kattın? Veya anneni sevindirecek ve ona rahatlık sağlayacak maddi bir yardımı ondan esirgeyerek kusurlu mu davrandın?

Mesela hapishaneye düşmekle imtihan edildiysen şunu tefekkür et: Acaba eli-ayağı tutmayan hasta bir baban vardı da sen, onu, bir nefes gezdirip sevindirmedin ya da onunla sohbet edip yalnızlığını gidermedin de o yüzden mi onun gibi yalnızlıkla imtihan edildin?

Mesela işini kaybetmekle imtihan edildiysen şunu hatırına getir: Acaba sen namazında huşu içinde değildin, yüce Allah'ın huzurunda olmana rağmen aklın işte, işle ilgili problemlerde veya müdürü memnun etmekteydi de bundan dolayı mı işinle sınandın?

Ey kocası tarafından hakkı gözetilmeyerek imtihan edilen kadın! Şunu düşün: Acaba kocanı, Allah'ın haklarını ihmal ederken gördün de onu uyarmadın, Rabbini razı etmesi için ona yardımcı olmadın da bu sebeple mi Allah onu senin hakkına riayet etmeye muvaffak kılmadı?

Ey sınanmakta olan kişi! Acı da olsa gerçeklerle yüzleş! Başına gelen bu musibet, muhakkak surette, işlediğin bir günah sebebiyledir. Günahını hakkıyla tespit et ve ondan çabucak kurtulmaya bak! Böylece, Allah'ın izniyle, dünyana dair bu sıkıntın; dinine dair bir nimete dönüşecek ve kazanan sen olacaksın. Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şu sözü de sende tecelli edecek: *"Müminin hâli ne hoştur! Her hâli kendisi için hayırlıdır ve bu durum yalnız mümine mahsustur. Başına güzel bir iş geldiğinde şükreder, bu onun için hayır olur. Başına bir sıkıntı geldiğinde ise sabreder, bu da onun için hayır olur."*[51] Ve umulur ki o zaman senin için imtihandan kurtuluş vaktidir. Çünkü sen Allah Teâlâ'ya dönmekle O'na karşı gelmekten sakınmış oldun. Bu hususta yüce Allah şöyle buyuruyor: **"Kim, Allah'a gönülden saygı besleyip ona karşı gelmekten sakınırsa Allah, zorluklar karşısında ona bir çıkış kapısı açar. Onu hiç ummadığı yerden rızıklandırır."** *(Talâk, 2-3)*

Ama eğer ki sen, kendini düzeltmek hususunda tembellik ve acziyet gösterirsen bil ki öğretmen, öğrencisinin derslerde tembellik ettiğini görürse ders saatlerini daha da arttırır. En yüce misaller Allah'a aittir.

Bazen kurtuluş ve ferahlık, seni üzen ve sıkıntıya sokan şeyin sona ermesiyle gelir. Bazen de imtihanın devam etmesiyle gelir fakat

51. Müslim.

o imtihanda, Allah'ın seninle beraber olduğunu, O'nun yalnızlıktan sonra kalbinde var ettiği ünsiyet ve sıcaklığı, onca sarsılmadan sonra verdiği sebatı hisseder; dinin ve dünyan için, belanın ortadan kalkmasından çok daha hayırlı, daha büyük iyiliklerin kapılarının sana açıldığını görürsün.

Dolayısıyla hatalarını belirleyip tedaviye başladığında, sıkıntın ortadan kalksın veya kalkmasın, hayatının geri kalanında bu hatalardan kurtulma azmini sürdürmen gerektiğini aklından çıkarma. Bu gayretini sürdüremiyorsan yüce Allah'a olan tövben, samimiyetsiz demektir. Diyelim ki bir kardeşinle bağını kopardığın için fakirlikle imtihan olundun ve Allah'a yönelip af dileyerek sıla-yı rahimi yeniden başlattın. Ama buna rağmen Allah, seni fakirlikle imtihan etmeye devam edebilir hatta imtihanın şiddetini artırabilir. Bu durumda aranızdaki en ufak problemde kardeşinle bağını tekrar mı koparacaksın? Bu, ettiğin tövbenin gerçekten Allah rızası için olduğunu gösterir mi?

Bir de imtihana maruz kaldığında tövbe etmeyi ihmal etmemesi bir yana, sorununu çözmek için haram işlerini artıran insanlar vardır ki bu, gerçekten hayret vericidir. Tıpkı ticaretinde zarara uğrayıp işlerini canlandırmak maksadıyla faizli borç alan tüccar gibi. Ve belki de o, kendisini şu şekilde savunacaktır: "Rabbim beni bu yola başvurmaya zorladı!"

İşte, başına musibet gelen insanların sergilediği tutumlar! Kimileri, hayatlarında yeni ve temiz bir sayfa açarken kimileri de ibret almaz ve tövbe etmezler. Kimileri, sıcaktan korunayım derken yangına körükle gider; yağmurdan kaçarken doluya tutulur. O yüzden kendin için en doğru olanı seçmeye gayret et!

"Herkesin, iyi veya kötü, yaptığı işlere göre derecesi farklı olacaktır. Çünkü Rabbin, onların yaptıklarından habersiz değildir." *(En'âm, 132)*

Başarının Anahtarları

Kıymetli kardeşlerim, bu bölümde zihnimizi meşgul eden bazı sorulara cevap vereceğiz:

1. Bazen neden yaptığımızı anlamadığımız, kendimize bile garip gelen birtakım işler yapıyoruz. Bu işlerin hayatımız üzerindeki etkileri ise pişmanlık verici olabiliyor. Peki, buna rağmen bu tür işleri neden yapıyoruz, kendimizi bundan nasıl kurtarabiliriz?

2. Onca ayet ve hadisi, selef-i salihinden aktarılan sözleri bilmemize; hikmetli şiirleri, güzel manalar içeren metinleri okumamıza rağmen nasıl oluyor da kalbimiz bazı zamanlar boşlukta salınıyor ve biz manevi çöküş hissediyoruz?

3. Bazı insanlar, çok uzun süren imtihanlara uğramış olmalarına rağmen sabretme gücünü nereden buluyorlar? Muhtemelen biz, onların yerinde olsak sabredemezdik. O hâlde onlar gibi sabırlı olmayı nasıl başaracağız?

4. Allah *azze ve celle*'nin, ayetlerinde, başımıza gelen her iyiliği kendisine nispet etmesinin nedeni yalnızca hakkını muhafaza etmek istemesi midir? Vurguladığı bu noktada bizi eğitecek bir hakikat olamaz mı?

5. Şeriat, sana başkalarını yüzlerine karşı övmeyi neden yasaklamıştır? Bu tür övgünün tehlikesi nedir? Salih insanlar neden bundan korkup sakınıyorlardı?

Tüm bu soruların cevabı aslında iki kelimede saklı: Soyutlanmak ve istemek.

Peki, ne demek oluyor bu? Allah'ın izniyle hepsinin cevabını vereceğiz.

1. Yeteneklerinden soyutlanman senin yararınadır.

İbn Kayyım *rahimehullah*'ın bir sözü var. Daha iyi anlaşılması için biraz düzenleyerek aktaracağım: "Allah'ı hakkıyla bilenler şu gerçekte hemfikirdir: Tevfik (başarı), Allah'ın seni nefsine bırakmamasıdır; hizlân (yardımsız kalma) ise, seni nefsine bırakmasıdır. Kulda bazen hem tevfik hem hizlân bir araya gelebilir. O zaman kul; bunları karşılaştırır ve anlar ki tevfik ve hidayet semasının, hizlân ve dalalet zeminine düşmesini engelleyen, gökyüzünün -izni olmadan- yere düşmesini engelleyen Allah'tır. İşte o zaman kul, her rekâtta **'Yalnız sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz. Bizi doğru yola ilet.'** *(Fâtiha, 5-6)* ayetlerini söylemeye ne kadar muhtaç olduğunu kavrar. Ve yine anlar ki her nefeste, her anda tevfike çok muhtaçtır."

Öyleyse kardeşim, gerçek muvaffakiyet, Allah'ın seni nefsinle baş başa bırakmamasıdır. Bu cümlenin anlamı ne? Hayatı ve hayatta başa gelen imtihanları, önünde duran bir grup çukur gibi hayal et. Bu çukurları aşmaya güç yetirdiğin için yeteneklerinle ve zekânla övünebilirsin. Her imtihandan başarıyla çıkmanı sağlayan özel yeteneklere sahip olduğunu hissedebilir ve dersin ki: "Ben, fitnelerin karşısında zayıf düşenler gibi değilim. Ben, kolay kandırılabilecek biri değilim."

İnsanların seni övmesi ise bu düşünceni daha da güçlendirir: "Aslan gibisin." "Sabır ve sebatta örnek kişisin." "Yaptığın her işte başarılı olursun."

Bu tür ifadelerle kişiliğinin farklı yönlerine yönelik övgüler, farkında olmadan senin, Allah'ın rahmeti ve tevfikinden müstağni olduğunu zannetmene ve bir tür 'bağımsızlık' hissine kapılmana yol

açabilir: **"Gerçek şu ki insan, kendini kendine yeterli görerek azar."** *(Alak, 6)*

Bunun üzerine Allah Teâlâ karşına bir çukur çıkarır ve seni, o kendine güvendiğin yeteneklerinle baş başa bırakır (Hadi bakalım, işine yarasın!). Böylece korkunç bir şekilde o çukura düşersin çünkü kendinle baş başa bırakılmışsındır. O zaman anlarsın ki kurtuluşun ve başarının tek yolu, Allah Teâlâ'nın rahmet ve muvaffakiyet ipine sımsıkı sarılmaktır.

Bu noktada, yeteneklerinden soyutlanır ve başarıyı Allah'tan istersin. İşte "soyutlanmak" ve "istemek" kelimelerinden maksat bu idi. Ve artık "Ben bu tür biriyim." ya da "Ben bu tür biri değilim." gibi ifadelerden tamamen uzak durursun. Hatta Allah *azze ve celle*; bizi nefsimizle baş başa bırakacak olsa, istisnasız, hepimizin bir soğan kabuğu kadar bile kıymeti olmayan "bir tür" olduğunu anlarsın. Şehvetler karşısında sebat ettiğini söyleyerek övünen nice kimse, bir gün olur, kendisinin asla düşmeyeceğini sandığı ve yapanları pis gördüğü bir günaha düşüverir. Ve zekâsına güvenen nice gururlu adam, sıradan insanların bile kandırılmayacağı bir meselede aldanıverir.

Bu nedenle biz, sabah-akşam, Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den sabit olan şu duayı yaparız: *"Ya Hayy, ya Kayyûm! Rahmetinin hakkı için senden yardım istiyorum. Tüm hâlimi ıslah et ve beni, göz açıp kapayacak bir süre kadar bile nefsimle baş başa bırakma."*[52]

Bazılarımız "Göz açıp kapayacak kadar bir süre bile mi Allah'ın yardımı olmadan yapamam?" diye sorabilir. Evet, kardeşlerim! Allah Teâlâ bizleri göz açıp kapayacağımız süreden daha kısa zaman dilimlerinde nefsimizle baş başa bıraktığında öyle ameller işliyoruz ki bunlar, hayatımızın geri kalanında iz bırakacak derin yaralara neden oluyor.

52. Nesâî, *Kübrâ*; Hâkim, *Müstedrek*.

Mesela, göz açıp kapayacak kadar kısa bir süre zarfında, bir kurşunla veya bıçak darbesiyle bir cana kıyabilirsin ve bu; hayatında yıkıcı bir etki bırakır. Ya bir de ahirette seni bekleyenler!..

Hanımını iki talakla boşamış olan bir adam; göz açıp kapayıncaya kadar, üçüncü talakla da boşar da onlar, geri dönüşü olmayan bir ayrılığa sürüklenir. Çocuklar ise darmadağın olur.

Göz açıp kapayıncaya kadar bir dolandırıcıya kanıp kâğıt imzalarsın veya para verirsin de bir anda zenginlikten fakirliğe düşersin.

İçinde gizlediğin kötü duyguları; göz açıp kapayıncaya kadar, yaralayıcı sözlerle ortaya dökersin de baba, kardeş ya da dostunu incitirsin. Sonrasında bu kırılan kalpleri onarmak ne kadar güç olur!

Göz açıp kapayıncaya kadar yüce Allah hakkında edepsizce, alaycı bir söz söylersin de tüm amellerin heba olup gider.

Göz açıp kapayıncaya kadar şüpheli bir duruma düşersin, insanlar da bunu görür ve gözlerinden düşersin de artık seni kimse örnek almaz olur.

Göz açıp kapayıncaya kadar bir sırrı ifşa edersin de bu yüzden insanların felaket sebebi ve zalimlere teslim sebebi olursun.

Göz açıp kapayıncaya kadar Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in evlatlara beddua etmekle ilgili yasağını çiğnersin de kötü şeyler, hayatı boyunca evladının peşini bırakmaz.

Ve bunun gibi daha nice örnekler var.

Kendinden beklemediğin davranışlar sergilemen de sanki Allah'tan gelen bir işaret ve ihtar gibidir: "Bak, eğer kendi nefsine bırakılırsan ve Rabbinin rahmetine olan ihtiyacının farkındalığını bir an bile kaybedersen neler yapabilirsin."

Bunu hatırla ki sıradan bir şekilde değil de gerçek bir ihtiyaç ve özlemle dua edebilesin: *"(Allah'ım) Beni, göz açıp kapayıncaya kadar*

bile nefsimle baş başa bırakma."

2. Bazı zamanlar, niçin, kalbimi boşlukta salınırken görüyor ve manevi çöküş hissediyorum?

Kimilerimiz Kur'an'ı ezbere bilir; sabır ve rıza ile alakalı hadisleri hıfzetmiştir; salihlerin kıssalarını, hikmetli şiirleri ve güzel manaları öğrenmiştir. Ama buna rağmen, an gelir, bildiği şeyler kendisine fayda vermez olur. İmanının zayıfladığını, kalbinin boşlukta olduğunu, maneviyatının çöktüğünü ve sabrının tükendiğini hisseder.

Bu durum, Allah Teâlâ'dan gelen bir hatırlatma mesajı gibidir: Yani bu ayet ve hadisler, ezberlenen hikmetli sözler bile kendiliğinden etki etmez. Hatta Allah dilerse bunların etkisini senden çekip alır da sabrının ve huzurunun göğü, zayıflığın ve korkunun zeminine çöker. Allah dilerse daha önce yüzlerce, binlerce kez okuduğun bir ayetin, sanki ilk kez duyuyormuşsun gibi kalbinde yeni ve büyük bir etki bırakmasını sağlar. Bunlar, göğünün çökmek ve güvendiğin her şeyin yıkılmak üzere olduğunu, Allah'a daha çok sığınman gerektiğini hatırlatan sarsıntılardır.

Sözünü ettiğim bu durum, kanaatimce, Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şu sözünü daha iyi anlamımıza yardımcı olacaktır: *"Bazen benim de kalbim perdelenir (gaflet bürür). Bundan dolayı günde 100 defa Allah'tan bağışlanma dilerim."*[53] Sanki bunlar, Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e arız olan sarsıntılardır ki onun sebat etme kabiliyetinin, güç ve enerjisinin, kendi şahsından kaynaklanmadığını; bilakis bunun Allah'ın rahmetinin ve yanında bulunduğunun göstergesi olduğunu hatırlasın ve her göz açıp kapattığında yüce Allah'a muhtaçlığını yeniden idrak etsin.

Ahzâb (Hendek) Savaşı'nı anlatırken yüce Allah, sahabileri şu şekilde tarif etmiştir: **"İşte orada iman sahipleri imtihandan geçirilmiş ve şiddetli bir şekilde sarsılmışlardı."** *(Ahzâb, 11)* Onlar;

53. Müslim.

insanların en hayırlıları, en güçlüleri ve en sebatkârları oldukları hâlde öyle sarsılmışlardı ki bu sarsıntı onlara, nefisleriyle baş başa kaldıklarında aslında ne kadar zayıf olduklarını göstermişti.

Dolayısıyla bir kimsenin aklına, "Zayıf düştüğüm zamanlarda ne yapacağım?" şeklinde bir soru gelirse cevaben deriz ki: "Zayıf olduğunu kabullenip güç gösterisinden vazgeç. Nefsinle böbürlendiğin her vakit için Allah'tan bağışlanma dile. Kârûn gibi 'Ben bunları ilmim sayesinde elde ettim!' dediğin için Allah'tan af dile. Gücü ve azmi Rabbinden iste."

3. Bazı kimseler, uzun süren imtihanlarla sınanmalarına rağmen sabretme gücünü nereden buluyorlar?

Farz edelim, bir ev inşa etmek istiyorsun. İtibar sahibi, zengin bir adam: "İstediğin malzemeyi satın al. Parasını düşünme, hepsini ben karşılayacağım." dese hiç tereddüt etmeden istediğini alırsın.

Ben geçmişte "Uzun yıllar mahkûm edilmiş insanlar, buna nasıl sabrediyorlar?" diye sürekli sorgular ve onlar gibi imtihan edilmekten korkardım. Çünkü kendimi onlar kadar sabırlı görmüyordum.

Sonra anladım ki bu insanlar, Allah *azze ve celle*'nin kendilerine zor zamanlarla ihsanda bulunduğu kimselerdi. Bu anlar, onları şiddetle sarstı ve sahip oldukları tüm gücü ortaya çıkardı. Ama bu güç yeterli olmadığında kendi kuvvetlerinden soyutlandılar ve Allah'tan yardım istediler. Yani onlar, anahtarı buldular. İşte o vakit, yukarıda zikrettiğimiz örnekte olduğu gibi, kendisine zengin biri tarafından açık çek verilen ve her riske, gözü kapalı atılmaya muktedir olan adama benzediler. En yüce misaller Allah'a aittir.

Bunu idrak ettiğimde endişem azaldı. Çünkü daha öncesinde nefsimi ölçü alıyordum, çıtam nefsim idi. Fakat nefsim ve sabrım sınırlı. Allah'ın yardımının ise sınırı yok. Bize düşen, en güzel şekilde O'ndan yardım istemektir: **"Sabret! Senin sabrın da ancak Allah'ın yardımı iledir."** *(Nahl, 127)* Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle

buyurdu: *"Allah'tan yardım iste ve âciz olma."*[54]

Sebatkârların sebatına ve başarıya ulaşanların muvaffakiyetine Allah'ın rahmetinin ve kudretinin birer tecellisi olarak bak. Onların şahıslarına hayranlık duymakla ve onları övmekle meşgul olma çünkü övgü, onları gurura sürükler ve sahip olduklarının yalnızca Allah'ın bir lütfu olduğu gerçeğini onlara yavaş yavaş unutturur.

"Falanca kişi ne kadar da sabırlı!" demek yerine, "Allah'ın rahmeti ne kadar da yüce! Çünkü o kişiye sabrı veren Allah'tır." demeye kendini alıştır.

Bu yüzden salih kullar, yüzlerine karşı övülmekten korkarlardı. İnsanların, faziletleri kendilerine nispet etmelerini kabul eder görünmekten çekinirlerdi. Çünkü bu gibi durumlarda, Allah Teâlâ'nın onları nefisleriyle baş başa bırakacağını ve tepetaklak olacaklarını bilirlerdi.

Sahabiler tezkiye edildiklerinde (temize çıkarılıp övüldüklerinde) şöyle söylerlerdi: "Allah'ım! Şu insanların söyledikleri sözler sebebiyle beni hesaba çekme. Bilmediğim hatalarımı bağışla."[55]

4. Allah *azze ve celle* fazileti neden kendisine nispet ediyor?

Allah Teâlâ, kulların başına gelen her iyiliği kendisine nispet eder. Mesela şu ayetlerde olduğu gibi:

"Eğer üzerinizde Allah'ın lütfu ve merhameti olmasaydı içinizden hiç kimse asla temize çıkamazdı." *(Nûr, 21)*

"(Rasul'üm!) Eğer üzerinde Allah'ın lütfu ve merhameti olmasaydı onlardan bir grup seni saptırmaya çalışırdı." *(Nisâ, 113)*

"Eğer üzerinizde Allah'ın lütuf ve merhameti olmasaydı mutlaka zarara uğrayanlardan olurdunuz." *(Bakara, 64)*

54. Müslim.

55. Buhari, *el-Edebü'l-Müfred*. El-Elbânî isnadının sahih olduğunu belirtmiştir.

Bunun sebebi kullara, sadece, Allah'ın onlar üzerindeki hakkını öğretmek mi? Bilakis ben, Rabbimizin böyle yaparak bizleri terbiye ettiğini düşünüyorum. Yüce Allah, âlemlerden müstağni olandır. O, bizlere başarının anahtarlarını vermek, her daim kendisinden yardım isteyebilmemiz konusunda bize fayda verecek şeyleri göstermek, nefsimize ve yeteneklerimize aldanmamamız gerektiğini öğretmek istiyor. Çünkü onlarla baş başa bırakılırsak yoldan çıkıp hüsrana uğrarız ve nefislerimiz de arınmaz.

İbn Kayyım şöyle demiştir: "Kul, önce kendisine ve sonra başkalarına karşı hakkı ayakta tuttuğunda ve bu duruşu Allah ile ve Allah için olduğunda, hiçbir şey ona karşı duramaz. Gökler, yeryüzü ve dağlar ona tuzak kursa bile Allah, onların zahmetine karşı kuluna yeter; ona bir ferahlık ve çıkış yolu sağlar."[56] "Bu duruşu Allah ile olduğunda" ifadesine dikkat edin: Yani sadece Allah'a tevekkül ederek, yalnız O'na dayanarak.

Öte yandan İbn Teymiyye, bazı bidatçiler hakkında şöyle demiştir: "Onlara kader gözüyle baktığında, şaşkınlığın onlara hâkim olduğunu ve şeytanın onları ele geçirdiğini görürsün de onlara acır ve merhamet edersin. Onlara zekâ verilmiş ama tezkiye (arınma ve bereket) verilmemiş, kavrayış verilmiş ama ilim verilmemiştir."

Gence Allah'tan bir yardım gelmezse

Aleyhinde hüküm verecek ilk şey kendi gayretidir

56. İ'lâmu'l-Muvakkiîn.

Özetle:

O hâlde şunu hatırında tut:
Etrafındakilerden de kendi gücünden de soyutlan.
Ve sonsuz kudret sahibi Allah Teâlâ'dan yardım dile.

Özel Gereksinimli Çocukla Rızıklandırılan Kişi

Kız kardeşim down sendromlu bir evlatla rızıklandırılmıştı. O ve ailesi bu çocukla dersler ve ibretlerle dolu bir şekilde ilgilendiler. Sonra Allah *azze ve celle*, çocuk 3 yıl, 3 aylıkken onun vefat etmesini diledi. Vefat haberini aldığımda onlardan uzakta, özgürlüğüm kısıtlı durumdaydım. Orada kız kardeşime ve ailesine aşağıdaki mektubu yazdım. Allah'tan dileğim, özel gereksinimli bir çocukla rızıklanan her anne-babanın, hatta her imtihan edilen kişinin bu mektuptan faydalanmasıdır:

Sevgili bacım Nâdiye, sevgili kardeşim İyâd[57] *ve yeğenlerim Fâdi, Yezid, Berâ, Ömer,*

Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Kıymetli evladımız Hammûde'den ötürü Allah Teâlâ ecrinizi kat kat versin. Haberi dün akşam öğrendim ve içimde sizinle paylaşmak istediğim birçok mana harekete geçti. Mektubumun sonunda size Hammûde ile ilgili bir de müjde vereceğim.

İyâd ve Nâdiye, sizden kitaplardan öğrenemeyeceğim derin bir ders öğrendim: Allah Teâlâ'nın kaderine razı olma ve onu sevme dersi.

57. İyâd Kunaybî'nin eniştesi. (Mütercim)

Nâdiye, kıymetli kardeşim! Hatırlıyorum da 3 yıl, 3 ay önce, yeni doğan çocuğunun down sendromlu olduğunu haber vermek için hastaneye seni ziyarete gelmiştim. Hâlâ ameliyat yorgunluğunu atlatamamış olmana rağmen sebat ve sükûnet içinde: "Hayrolsun, inşâAllah." dedin. Sonra konuyu değiştirdin ama lisanıhâlinle âdeta "Ey Rabbim! Sen benim için buna razı olduysan ben de razı oldum." diyordun.

Ey İyâd! O zaman senin de bana şunu sorduğunu hatırlıyorum: "Bu durum bizim için bir imtihan olarak değerlendirilebilir mi? Ve buna sabrettiğimiz için mükâfatlandırılır mıyız?" Sen bu sözünle âdeta, yeni doğan yavrunun eksiksiz olmasa da bir nimet olduğunu ve meseleyi başka türlü ele almaya hakkın olmadığını kastediyordun. Ben de cevaben dedim ki: "Evet. Onun hastalığı bir imtihandır ve buna sabredersen Allah'ın izniyle mükâfatlandırılacaksın." Sonra sessizce başını salladın ve bu duruma sabır göstermeye karar verdin.

Ancak sevgili kardeşlerim! Sizin o günden sonra gösterdiğiniz sabır, alışılagelmiş bir sabır değildi. Üstün ve yüce bir sabırdı. Bu rızaydı ve kelimenin tam anlamıyla gerçekten "güzel bir sabır"dı.

Siz; Hammûde için asgari sorumluluklarınızı yerine getirip, gönlünüzden onun vefat etmesini geçirerek bu zorluğun bitmesini isteyebilirdiniz. Ümitsizliğe düşmediğiniz, kadere itiraz etmediğiniz ve kusurlu davranmadığınız sürece günah işlemiş de sayılmazdınız. Ama siz, yeni çocuğunuzu hakiki bir sevgiyle sevdiniz.

Allah Teâlâ, kaderine razı olduğunuzu görünce -ki ben öyle zannediyorum- bu çocuk için kalbinizde özel bir sevgi ve merhamet var etti. Zira yüce Allah şöyle buyurmaktadır: ***"Başa gelen her musibet ancak Allah'ın izin vermesiyledir. Kim Allah'a (hakkıyla) iman ederse Allah onun kalbini doğruya iletir. Allah her şeyi bilendir."*** *(Teğâbun, 11)*

Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyuruyor: "Kim sabırlı olmaya çalışırsa Allah ona sabrı kolaylaştırır."[58] *Siz, Hammûde'yi çok sevdiniz ve elbette onun yaşamasını istediniz.*

Nâdiye! Hammûde'nin yaptığı hareketlere muzipçe baktığın o sahne hâlâ aklımda. Sanki ben şimdi, kalbinin derinliklerinden gelen bir gülüşle "Ey Hammûde! Hayatım benim..." diyerek ona seslendiğini işitiyorum.

Onun için en güzel kıyafetleri alırdın. Her bayram ona kendini özel hissettirmek için çabalardın. 3 yıldır Hammûde'yi her gördüğümde onun, akranlarından daha temiz ve güzel göründüğünü, daha hoş koktuğunu fark ediyordum. Facebook'ta evladının fotoğraflarını gururla paylaştın ve onun için en güzel videoları tasarladın. Tüm bunların yanı sıra Hammûde'yle ilgilenebilmek ve ona kendini rahat hissettirmek için evden çıkmayı, ziyaretleri, derslere gitmeyi erteledin. Sen de onunla birlikte eve hapsoldun. Çoğu zaman Hammûde ile birlikte hastane hastane, doktor doktor geziyordun. Konuşmasını ve hareketlerini geliştirebilmesi için onu özel derslere götürüyordun.

Hammûde artık senin hayatın olmuştu. Sen de bu hayatın güzelleşmesi için Allah'tan yardım dilemiştin.

Kardeşim İyâd! Sen bu yaştaki çocukların hareketlerine çok fazla gülmezdin ama Hammûde'ye diğerlerinden daha fazla değer verdin... Evladın için tereddüt etmeden cömertçe harcamalar yaptın. Kalp ameliyatı, ardından pil ameliyatı, tedavi ve rehabilitasyon masraflarını karşıladın. Bunları seve seve, gönül rızasıyla yaptın.

Siz; tüm bunları yaparken Hammûde'nin yaşamasını, büyümesini, mümkün olduğu kadar sağlıklı bir insan gibi aramızdaki varlığını sürdürmesini istiyordunuz.

58. Buhari.

Olaya maddi yönden bakacak olursak Hammûde için vaktinizin, malınızın ve çabanızın çoğu boşa gitti. Olaya iman perspektifinden baktığımızda ise vakit, mal ve güçlü duyguların Allah'ın nimetlerinden olduğunu görürüz. Hammûde, Allah'ın size emanetiydi. Siz de Allah'ın emanetine en güzel şekilde sahip çıkabilmek adına, O'nun verdiği nimetleri evladınız için harcadınız. Sarf ettiğiniz her şeyin karşılığında, Allah'ın izniyle, size bir mükâfat vardır.

Çocuklarınız da Hammûde'ye karşı gösterdikleri ilgi ve özenle sizinle birlikte başarılı oldular, özellikle Berâ, insanların göz bebeği olan Hammûde'nin yakın arkadaşı.

Siz, Hammûde'yi hakiki bir sevgiyle sevdiğiniz için biz de öyle sevdik. Siz ona değerli bir insan nazarıyla baktığınız için biz de aynı gözle baktık. Sonra onu kaybettiğiniz için üzüldüğünüzde biz de üzüldük.

Çünkü biz sizden, hepimize örnek olduğunuz, uygulamalı bir ders öğrendik. Bu ders, özel gereksinimli çocuk sahibi olan çoğu ailenin, evlatlarına gösterdikleri güzel ilgiden daha büyük bir dersti. Çünkü siz; elem verici bir kaderi, rıza ve teslimiyet gösterilecek, iyilik tohumları ekilecek bir olaya çevirdiniz. İşte bu, imtihana uğramış herkesin alması gereken bir derstir. Hammûde aramızdan ayrıldı ama onun sayesinde edindiğimiz ders, bizimle kalacak.

Hammûde'nin taziyesinin kısa sürmesi ve sıkıntılarınız bittiği için rahatlamış görünmeniz mümkündü ama böyle olmadı.

Bacım Nâdiye! Murat, Hammûde'nin vefatından sonra senin ne kadar çok ağladığını bana haber verdiğinde seninle nasıl iftihar ettim, bilemezsin. Tüm hüznüne rağmen senin söylediğin tek söz sabrederek şu oldu: "Elhamdülillah!"

Ey İyâd ve Nâdiye! Annemden Hammûde'nin taziyesinin herhangi bir çocuğun taziyesine kıyasla daha fazla sürdüğünü ve taziyeye pekçok insanın katıldığını öğrendiğimde sizinle gurur duydum. Sanki siz; bu

taziye ile bir medrese açtınız ve insanlara, kadere nasıl razı olunacağını, bir kula nasıl hürmet gösterileceğini ve Allah'ın nimetine hakkıyla nasıl mukabele edileceğini öğrettiniz.

Hammûde'nin vefatından dolayı üzgünüm ve "insanların göz bebeği"ni çok özlüyorum ama sizin adınıza gerçekten mutluyum. Sizin de mutlu olmanızı istiyorum. Çünkü doğrusunu en iyi bilen Allah'tır ama zannımca siz, Hammûde sınavından başarıyla geçtiniz. Umuyorum, doktorlar Hammûde'nin cenaze belgesini düzenlerken melekler de sizin sınav kâğıdınıza bu sınavı başarıyla, hatta en iyi şekilde, geçtiğinizi yazıyorlardı. Sonra bu kâğıt dürüldü ve Hammûde ile birlikte yüce Allah'ın katına yükseldi. Kıyamet günü geldiğinde bu kâğıt sizler için yeniden açılacaktır. Allah'tan dileğim, bu kâğıt vesilesiyle sizlerin yüzünü ak eylemesi ve hayır kefenizi ağırlaştırmasıdır.

Sizi bu imtihanda başarıya ulaştırdığından dolayı Allah'a hamd edin ve amellerinizin kabulünü isteyin.

Kıymetlilerim İyâd ve Nâdiye... Son olarak, sizinle bir müjde paylaşmak istiyorum.

Dileğimiz odur ki, Allah'ın izniyle, Hammûde ile cennette buluşacaksınız. Sonuçta o da nefis taşıyan bir insandı ve nefisler, kıyamet gününde dirilip ebedî olacaklardır. Hammûde, Müslüman bir ailenin evladı idi. Evet bundan dolayı, Allah'ın izniyle, onunla cennette buluşacağınızı umuyoruz. Ama şunu unutmayın, Hammûde cennette down sendromlu olmayacak. Bilakis Allah'ın kaderinden razı olmanızın güzelliği sebebiyle önceki hâlinden daha güzel ve sağlıklı olacak. Dolayısıyla siz, Hammûde'ye kavuşmak ve Allah'ın rahmetine nail olabilmek için salih amellere sımsıkı sarılıp O'nun rızasını kazanmaya çalışın.

Hammûde konuşmayı öğrenemeden dünyadan göçtü. Ama lisanıhâliyle âdeta diyordu ki: "Anneciğim, babacığım! Mühim bir vazifeden ötürü sizin hikâyenize dâhil oldum. O vazife de rıza hâlinin sizde

ortaya çıkmasını sağlamak ve sizin vesilenizle güzel bir sabır öyküsü yazmaktı. Size şunu söylemek istiyorum: Sınavı kazandınız. Vazifemi yerine getirdiğim için şimdi bu diyardan göçüyorum. Fakat biz, Allah'ın izniyle, tekrar buluşacağız. Cennette... Sizi seven Hammûde."

İyâd ve Nâdiye! Sizinle iftihar ediyorum. Bize böyle büyük bir ders vermenizden dolayı sizi Allah için seviyorum. Yüce Allah'tan dileğim, bizi ve dostlarımızı, hepimizin sevgilisi olan Hammûde ile cennette bir araya getirmesidir.

Sizi seven İyâd

NOTLAR

• Başımıza gelen musibeti kendimiz için bir ödüle nasıl dönüştürebiliriz?
• İmtihan nimetinden nasıl haz alabiliriz?
• Şartlar ne olursa olsun nasıl mutlu bir hayat sürdürebiliriz?
• Her olaya nasıl olumlu ve umutlu yaklaşabiliriz?
• Kalbimizi yalnızca O'ndan korkacak ve sadece O'ndan ümit besleyecek şekilde yüce Allah'a nasıl bağlayabiliriz?
• Sarsılmaz bir iradeye ve özgür bir ruha nasıl sahip olabiliriz?
• Kalbimizi, Allah Teâlâ ile buluşmayı arzulayan selim bir kalp hâline getirmek için kaderi kınayıp durmaktan nasıl kurtarabiliriz?
• Her türlü eksiklikten münezzeh olan yüce Rabbimizi, şartlar ne olursa olsun değişmeyen, koşulsuz bir sevgiyle nasıl sevebiliriz?

Bu kitapta, sadece bu soruların cevaplarını değil, çok daha fazlasını bulacaksınız.

9 786255 529084